

- Исломий юртлар устидаги халқаро кураш: ҳазорий мустамлака-чилик кураши
- «Құзғолон учқуни бўлмиш Тунис»: нажот йўли борми??
- Терроризм номли ёлғон: қўзғолонларнинг муваффақиятсизлик сабаблари
- Илм-фан Аллоҳга имон келтириш масаласида яна ғалаба қилди ва атеизмга қақшатқич зарба йўллади

ФАҚАТ ҲАҚИҚИЙ ҲАЛИФАЛИК ГАРБ ЗЎРАВОНЛИГИГА ЧЕК ҚЎЙИШГА ВА ИСЛОМГА ҚАРШИ ГАРБ БИНО ҚИЛГАН НАФРАТ ДЕВОРИНИ ПАРЧАЛАШГА ҚОДИР

الوعي

Кенг қамровли-фикрий-сақоғий журнал
www.al-waie.org

АЗИЗ ЁЗУВЧИЛАРГА

- «Ал-Ваъй»да чиқадиган мавзуларни олдиндан изн олмасдан турб қайтга нашр кишиш жоиздир. Факат «ал-Ваъй» журналини маңба сифатида кўрсатиб ўтилиши лозим.
- «Ал-Ваъй» факат илгари нашр килинмаган мавзуларнинга кабул килиади. Агар илгари нашр килинган мавзу бўлса, уни ёзib юборувчи олинган маинани кўрсатиб ўтиши шарт.
- «Ал-Ваъй» юборилган мавзуларни тузатиш хукукини ўзида саклаб колади ва нашрга кабул килинмаган мавзуларни эгаларига қайтариб юбориши мажбуриятни олмайди.
- Мақолада келтирилган Куръон оятларининг ҳаммасини ракамини кўрсатишингизни, оят ва ҳадисларни белгилаб қўйишингизни хамда Пайғамбар ﷺ ҳадислари ровийларини кўрсатишингизни сўраймиз.

НУСХА БАХОСИ

Ливан	1000 Ливан лираси
Германия	1 евро
АҚШ	2,5 АҚШ доллари
Канада	2,5 Канада доллари
Австралия	2,5 Австралия доллари
Британия	1 фунт стерлинг
Швейцария	15 Швейцария кронаси
Дания	15 Дания кронаси
Бельгия	1 евро
Швейцария	2 Швейцария франки
Австрия	1 евро
Пакистон	1 АҚШ доллари
Туркия	1 АҚШ доллари
Яман	40 риёл

ХАБАР ЙЎЛЛАШ УЧУН

info@al-waie.org

Qышбу сонга:

– <i>Ал-Ваъй</i> сўзи:	Фақат ҳақиқий Халифалик Фарб зўравонлигига чек кўйишга ва Исломга қарши Фарб бино қилган нафрат деворини парчалашга қодир	3
– Исломий юртлар устидаги халқаро кураш: ҳазорий Мустамлакачилик кураши	9	
– «Қўзғолон учқуни бўлмиш Тунис»: нажот йўли борми?!	26	
– Терроризм номли ёлтон: қўзғолонларнинг муваффақиятсизлик сабаблари (2)	37	
– Исломнинг бойликни таксимлашдаги адолати (6): Бойликни тақсимлаш мавзусини муолажа қилган шаръий аҳкомлар (2).....	43	
– <i>Оlam мусулмонлари хабарлари</i>	51	
– <i>Куръони Карим сұхбатида</i>	58	
– <i>Жаннат боғлари</i> :	67	
– <i>Уларнинг ҳидоятларига эргашинг</i> : Абу Убайда	69	
– <i>Вақти-вақти билан қалбларга ором беринг</i> :	75	
– <i>Сўнгги сўз</i> : Илм-фан Аллоҳга имон келтириш масаласида яна ғалаба қилди ва атеизмга қақшатқич зарба йўллади ..	78	
– Де Вильпен: «терроризм»га қарши Америка бошлигигида эълон килинган коалиция аҳмоқона ва хатарлидир	80	

МАВЗУ ЙЎЛЛАШ УЧУН

subjects@al-waie.org

ФАҚАТ ҲАҚИҚИЙ ХАЛИФАЛИК ҒАРБ ЗЎРАВОНИЛГИГА ЧЕК ҚЎЙИШГА ВА ИСЛОМГА ҚАРШИ ҒАРБ БИНО ҚИЛГАН НАФРАТ ДЕВОРИНИ ПАРЧАЛАШГА ҚОДИР

Варшава шартномаси барбод бўлиб, социализм емирилганидан буён, Совет Иттифоқи парчаланиб, Берлин девори қулатилганидан бошлаб Ғарб Америка етовида бутун дунёга Исломни ҳақиқий хатар, Ғарбнинг ашаддий душмани ҳамда унинг ҳазоратига таҳдид солувчи омил сифатида кўрсата бошлади. Бунинг учун тадқиқот марказлари, ўқув муассасалари турли назарияларни яратди, илмий тадқиқотларни ва ўқув кўлланмаларини босиб чиқарди. Ахборот воситалари ҳам бундай тасаввурни кучайтирадиган ривоятларни тўкиб чиқарди. Улар мунозарага сабаб бўлувчи, мусулмонлар аралашган ҳар қандай воқеага ойдинлик киритишиди ва бу воқеа арзимас ёки бир четдаги воқеа бўлса ҳам ўз даъволарининг исботи учун уни далил қилишди. Ғарб давлатлари бир қанча мақсадни амалга ошириш учун имкон қадар рўй берган воқеани бўрттириб кўрсатишга ҳаракат қиласи. Улар кўзлаган мақсадларнинг муҳимлари қўйидагилардир:

– Улар Ғарб жамоатчилиги фикрига алоҳида эътибор бериш билан дунё жамоатчилиги фикрини Исломга қарши аланталатди ва Исломга қарши бино қилинган нафрат деворида душманлик ғиштларини янада кўпайтириш учун бундан фойдаланди. Бу нафрат деворини қуришдан мақсад ғарбликларни, айниқса, европаликларни Исломни ўрганиш ва унга қизиқишдан тўсиш эди. Агар шу девор бўлмаганида Европа халқининг Исломни қабул қилишга мойиллиги янада ортар эди. Европа насронийликдан бутунлай қайтишда илгарилаб кетди ва у кўплаб синовлар гирдобига ғарқ бўлдики, бу синовлар уни руҳий ва ижтимоий томондан қийнамоқда. У ерда оиласалар бузилмоқда ва арзимаган сабаблар билан одамлар ўз жонига қасд қилмоқда. Фарзанд кўришни истамаслик, гайритабиий жинсий алоқа қилишнинг кенгайиши ва эгоизм

сабабли Ғарб жамиятларида ёшларга нисбатан қарилар сони ошиб кетди, ижтимоий ва руҳий муаммолар чидаб бўлмас даражада кўпайиб, ҳақиқий туб ечимларга эҳтиёж кучайди. Ваҳоланки, бу ечим Исломда бор эди, чунки у инсон табиатига мос, олий қадриятларга бой, хавфсизлик, хотиржамлик, руҳий ва ижтимоий барқарорликни рўёбга чиқарувчи диндир.

– Мустамлакачи Ғарб давлатлари мусулмонларга нисбатан амалга оширган барча жойдаги жирканч ишларини оқлашни кўзлади. Уларнинг бу ишлари мусулмонларга қарши ғаламислик қилиш, Ғарбнинг ўзида уларни камситишдан бошланиб ҳалқаро коалицияни эълон қилиш билан якун топди. Бу коалиция кучлари мусулмонларнинг юртларини босиб олиб бойликларини эгаллаб олмоқда ва ўзларини жазоламоқда.

– Йирик давлатлар ўртасидаги курашларни терроризмга қарши кураш билан ниқоблашни мақсад қилишди. Шунинг учун бу давлатларнинг ҳар бири ўзларига хос манфаатларни қўлга киритиши учун мусулмонларга боғлиқ ҳар қандай (аслида шубҳали ва мунозарали бўлган) ҳодисага эътибор беришга уринишиди. Сўнг энг қўйи инсоний қийматлар ва ахлоқий қадриятларга ҳам риоя қилмасдан янада кўпроқ нуфузга, ҳукмронликка ва таъсир кучига эга бўлиш учун ҳаракат қилиб ўз хисоботларини бир-бирига ўтказишиди. Улар мусулмонлар ютидаги Ғарб нуфузини тугатадиган, унинг эскирган ҳазоратини фош қиласидиган ва ўзида Ислом Умматини гавдалантирган давлатда Исломнинг янада қайта тикланиши олдига тўсиқ қўйишни кўзлашди. Айниқса, бу уриниши мусулмонлар ўз динларини янада онгли тарзда тушуна бошлаганларидан, уни татбиқ қилишга янада кўпроқ интилаётганларидан ва бутун дунёда кўплаб муаммоларга ечим умуман топилмай қолганидан сўнг шундай бўлди. Бу эса ҳақиқий Исломий Халифалик олдида инсонлар эътиборини Ғарб ҳазоратининг заифлигига, Исломнинг эса нақадар буюклигига ва бутун дунё унга муҳтоҷ эканига қаратувчи ечимларни ўртага ташлашда олтин фурсат яратмоқда.

– Шунинг учун ҳам 11 сентябр ҳодисаси ортидан Жорж Буш терроризмга қарши ҳалқаро кураш эълон қилиб, Ироқ билан Афғонистонни босиб олди ва уларни харобазорга айлантириди, минтақада қирғин ва вайронагарчиликларни кенг

ёйди, сон-саноқсиз халқларни уйсиз қолдирди, тоифа-тоифаларга бўлиб ташлади. Бу халқлар хеч кимни аямай ёндириб ташловчи миллатчилик ва тоифачилик олови остида хаёт кечирадиган бўлди. 2005 йилда Лондондаги метро портлаши ҳодисасида ҳам худди шундай иш тутилди. Ўшандада Тони Блэр Исломга қарши душманона заҳарли мухит яратди ва Британияда таъминланган кенг эркинликни энг қуий даражага туширди. У минглаб британиялик аскарларни Афғонистонга жўнатди, Америка билан унинг исломий юртлардаги қутурган ҳужумлари борасида қилаётган хавфсизлик ва ҳарбий ҳамкорлигини мустахкамлади.

Францияда ҳам шубҳали ҳодиса ортидан худди шундай ҳол такрорланди. Бу шубҳали ҳодиса пойтахт Париждаги Шарли Эбдо газетаси идорасига ҳужум қилишдан иборат бўлди. Шунда Франция собиқ президенти Николя Саркози айни ҳужумга «ўз эркинлигимизни ҳимоя қиласиз», дея жавоб қайтариб, «ҳазоратлар уруши»ни бошлади. Франциянинг ҳозирги президенти Франсуа Олланд бу ҳодиса Франция сиёсаларининг тўғрилигини, яъни бу давлатнинг исломий юртларга қилган ҳарбий аралашуви, бутун дунёда олиб борилаётган экстремизм ва терроризмга қарши курашдаги иштироки, Малига ҳарбий ҳужумлари, Афғонистонга ўз кучларини юбориши, Ливия, Фил Суяги Қирғоғи, Марказий Африка ишларига аралashiши, шунингдек, Ироқ ва Сурия ишларига тўла аралashiши тўғри бўлганини тасдиқлайди деб хисоблади.

Ҳатто мусулмонларга зулм қилишга ва хорлашга янада чуқурроқ киришиш мақсадида Франция давлатининг ўзи ҳодиса ортидан пайшанба куни Шарли Эбдо газетасини ўз маблағи эвазига чоп этди. Ислом ва Мұхаммад Мустафо ﷺ қарши таҳқирловчи расмлар чоп этишни ўзига одат қилгани сабабли унинг 12 нафар ишчиси отиб ўлдирилган газета шу эди. (Фарб ахборот воситалари – газета атиги шундай қилгани учунгина унинг 12 нафар ишчиси отиб ўлдирилди, дейишди). Бир вақтнинг ўзида, француз парламентидаги 488 нафар депутат терроризмни йўқ қилиш учун Ироқдаги урушда Америка билан бирга ҳаракат қилишга овоз беришди, овоз бермаган фақат битта депутат бўлди, холос. Буларни-ку қўя туринг. Ҳатто ҳужум ортидан Парижда «Мен Шарлиман» номли намойиш

ўтказилиб, унда мустамлакачи давлатлар даргалари, Ғарб раҳбарлари дохил тогут ва жиноятчилар ҳамда араб давлатлари хукмдорлари қатнашишди, айниқса, Фаластиндаги қароқчилар тўдаси раҳбари, бутун дунё кўз-ўнгидаги минглаб фуқарони қириб ташлаган Бинъямин Нетаньяху ҳам қатнашиди.

Ғарбнинг бундай хатти-харакатларини кузатиб бораётган киши бугун Францияда ҳам, Данияда ҳам, бошқа Ғарб давлатларида ҳам Ислом таҳқирланадиган бўлиб қолганини тушуниб олиши қийин эмас. Гўё Исломга тил теккизиш Ғарб эркинликларининг бир таянчига айланиб қолди. Исломни таҳқирлашга рухсат берган бу эркинлик яхудийларнинг крематорийда куйдирилгани тўғрисида шубҳа қилишни тақиқлайди. Мусулмонларни Ғарб давлатлари таркибига аралашиб кетишга ҳамда уларга садоқатли бўлишга мажбурлаган бу эркинлик мусулмонларнинг дини риоя қилишга буюрган шаръий аҳкомларга риоя қилинишини тақиқлайди. Мисол учун, муслиманинг хижоб кийиши жиноятга айлантирилди. Эркинликни муқаддас санаган Франциядек юртда хижоб кийган аёл қонунга кўра жазоланади.

Шубҳасиз, аслида муаммо Ғарбнинг Ислом ва мусулмонларга қарши қутурган сиёсатидадир. Бу сиёсат барча бошбошдоқликлару тартибсизликларга сабаб бўлди, тероризм, дейилаётган иллатларни келтириб чиқарди. Ҳар қанча инкор этилмасин, буни ғарбликларнинг ўзлари ҳам эътироф этмоқда. Масалан, Франция собиқ бош вазири Доминик де Вильпен «BFMTV (Франция)» канали билан ўтказган сухбатда Францияда кузатилаётган хавфсизлик билан боғлиқ сўнгги ҳодисаларни изохлаб, барча тартибсизлик ва анархияга сабаб Ғарбнинг қарама-қарши сиёсати эканини таъкидлади. У бутун дунёдаги терроризмнинг ўчоғи Ғарб сиёсати деб ҳисоблар экан, «Исломий Давлат» ташкилоти мана шундай такаббуrona бекарор сиёсатнинг маҳсулидир», деди. Унга кўра, Америка президенти Барак Обаманинг терроризмга қарши халқаро кураш коалициясини тузганлиги «жуда хавфли ва аҳмоқонадир, чунки терроризмни йўқ қилиш ўрнига унинг янги-янги ўчоқларини келтириб чиқаради».

Бу айтилганларнинг ҳаммаси ва бошқалар шуни фош этмоқдаки, содир бўлаётган бу ишларнинг сўз эркинлигига

алоқаси йўқ. Балки улар Ислом обрўсини оёқ ости қилишга, мусулмонларни тиз чўқтиришга алоқадор, хорлашга, иззат нафсларини ўлдиришга, муқаддас нарсаларининг таҳқирланишига индамай қараб турадиган қилиб тарбиялашга алоқадор, Ислом дунёсида қайта босқинчилик қилиб, уларга қайта хукмрон бўлиб, бойликларини талашга... алоқадордир. Шунча нарса камлик қилгандек, яна мусулмонлардан Ғарбни рози қилиш ва ундан узр сўраш учун Исломни ўзгартиришни талаб қилишяпти. Бу ғоят шармандали, бузук мантиқ. Бу буйруқ берувчи хўжайн билан итоатгўй қулнинг мантиқи. Бу ҳатто мен сенларнинг олий роббингман, деювчи кимсанинг мантиқи!

Куч-қудрат Ғарб давлатлари кўзларини кўр қилиб қўйди. Улар хақни кўролмайдиган, унга риоя қилмайдиган бўлиб қолишиди. Бу давлатлар мана шу қудрат эгаси ҳақ ва ноҳақни белгилайди, деб ишонишди. Бу содир бўлаётган ҳодисалар Ғарб давлатларини Ислом ва мусулмонларга нисбатан ўз сиёsatларини қайта кўриб чиқишига ундаш ўрнига, улар бу ҳодисалардан – юқорида айтганимиздек, ўзларининг ёвуз мақсадларини амалга оширишда фойдаланишяпти. Бундан ташқари, Европа Францияда содир бўлган Шарли Эбдо ҳодисасидан фойдаланиб, ўз ерларидаги исломий фаол тармоқларнинг ҳаммасини синдириди, ўзи учун офат, деб билган нарсаларни йўқ қилди ва буларни хавфсизликнинг бузилишини олдини олиш, таҳдид ва зўравонликлар келиб чиқишига йўл қўймаслик, деган дастаклар остида амалга оширди.

Шунинг учун мусулмонлар ўз ҳак-хуқуқларини қайтариб олиш, муқаддас нарсаларни ҳимоя қилиш, дуч келаётган қонунбузарликларга чек қўйиш учун керакли қудратга эга бўлмоқлари лозим. Бундай қудрат эса реакция билдириб қўйиш билан амалга ошмайди. Балки бунинг учун кураш майдонига шу кураш воқеига мос равишда ҳамда кураш билан боғлиқ шаръий ахкомларга мувофик тарзда киришиш керак бўлади. Яъни даъватни етказувчилар фикрий курашга киришиб, фикр ёрдамида Ғарб ҳазоратини, унинг яроқсизлигини фош этиб, Исломнинг эса дунёни етаклашга ҳақли эканини баён қилмоқлари керак бўлади. Ислом Уммати ва хусусан, унинг салмоқли кучлари бажариши лозим бўлган ишга келсак, улар мусулмонлар танасига зулукдек ёпишиб олган малай

режимларни ўзгартиришлари ва ҳокимиятни шу Умматнинг ҳақиқий вакиллари қўлига топширишлари керак. Зотан, бу вакиллар Исломни ақида, шариат ҳамда мусулмонларни Пайғамбарлик минхожи асосидаги Халифалик давлатида бирлаштирувчи кенгқамровли низом деб имон келтирган кишилардир. Чунки уларнинг давлатларига қарши курашувчи ягона Ислом давлатини барпо этиш курашда мувозанат пайдо қилиш учун албатта керакдир. Ягона давлат потенциаллари ва имкониятларисиз Уммат Farb давлатлари сиёsatларига қарши туришга бир мунча заифлик қиласди. Шу боисдан мусулмонларни гавдалантирадиган, уларнинг потенциалларига эга бўлган Халифалик давлатини барпо этмоқ энг бирламчи вазифа хисобланади. Бу давлат очкўз давлатларнинг кутиришига ҳамда Ислом ва мусулмонларни менсимасликларига чек қўйиш учун реал лойик давлатдир.

Ха, рошид Халифалик давлатини тўғри равища барпо этмоқ ишларни ўз измига солишнинг бирдан-бир йўлидир. Ушбу давлатгина мусулмонлар қонлари, бойликлари ва муқаддас нарсаларини мудофаа қиласди, уларни Уммат манфаатига хизмат қиласдиган қилиб, Исломнинг олий қадриятларини гавдалантирган ҳолда, соғлом шаклда халқаро кураш майдонига олиб киради. Бир вақтнинг ўзида, маккор Farb давлатларининг мусулмон жамоалари ва шахсларига зарар етказишларига имкон бермайди, уларнинг мусулмонларни бир қопқон ортидан иккинчи қопқонга тушираётган, бир сирпанчиқ ортидан кейингисига сирпантираётган гайритабиий вазият пайдо қилувчи ифлос сиёsatларини вайрон қиласди.

Набий ﷺ бундай марҳамат қилдилар:

«إِنَّمَا إِلِيٰمَامُ جَنَّةٍ يُقَاتِلُ مِنْ وَرَائِهِ وَيَتَّقَى بِهِ»

«Халифа қалқондир, унинг ортида туриб жанг қилинади ва у билан ҳимояланилади». □

ИСЛОМИЙ ЎРТЛАР УСТИДАГИ ХАЛҚАРО КУРАШ: ҲАЗОРИЙ МУСТАМЛАКАЧИЛИК КУРАШИ

Солиҳ Абдурроҳим – Жазоир

Аллоҳ Таоло бундай деди:

﴿وَلَا تَحْسِبُنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَبُقُوا إِلَيْهِمْ لَا يُعْجِزُونَ﴾

«Кофирир бўлган кимсалар устун келдик, деб ҳисобламасинлар,
улар ожиз қила олмайдилар» [Анфол 59]

Мусулмонлар бошдан кечирган давр мобайнида мустамлакачи кофирир уларнинг ўртларига тўла ҳукмрон бўлиб олди, зўравонлик, хорлаш ва бўйин эгдиришнинг барча турини қўллади, хусусан, Исломий давлатни ағдаришга, мусулмонларни халқаро сиёсатдан четлатишга ва барча қитъалар устидан нуфузини ёйиб олишга муваффақ бўлди. Бу қитъаларни у исломий ўртларда Усмоний Халифалик харобалари узра пайдо қилиб, узоқ вақтли курашдан кейин ишлар тизгинини ўз қўлимга олдим, деб ўлади...

Кейин ўтган асрнинг ўрталарида мустамлакачи Америка (Европани мағлуб қилгандан сўнг) сурлик билан майдонга тушиб, Фарбга етакчилик қилиш билан йўлни давом эттириди. Бутун инсониятни, хусусан, Ислом Умматини тиз чўқтириш, ўз манфаатларини қўриқлашда Ислом ўртлари ва халқлари устидан назорат ўрнатиш, мусулмонларга қарши курашиш ва уларнинг Ислом бошқарувини қайтаришга бўлган уринишларига йўл қўймаслик билан йўлни давом эттирмоқда. Мусулмонлар Халифалик ағдарилгандан кейин – сонлари кўпчиликни ташкил қилишларига қарамасдан – бошсиз таналарга айланаб қолдилар. Сир эмаски, иккинчи жаҳон урушидан сўнг янги мустамлакачи (Америка) билан эски мустамлакачи (Европа, хусусан, Британия) ўртасида исломий ўртлар устидан нуфуз талашиш учун қақшатқич кураш бошланган эди.

Бу ҳол мана шундай халқаро кураш тарзида давом этди. Нихоят, қудрат ва ҳикмат эгаси Аллоҳ Мұхаммад Мустафо^ﷺ Умматига ғамхўрлик қилиб, уни уйқудан уйғотадиган ва динини янгилайдиган зотларни чиқариб берди. Бу зотларни Уммат ўзининг ўтмишдаги қудратли тарихини қайта бошласин, ҳақ, ҳидоят ва бутун дунёга нур бўлмиш рисолатни қайта етказишга муваффақ бўлсин учун чиқариб берди. Ушбу тарихий

лаҳзада ишлар бошқача тус олди ва аввалидан бошланди. Ғарбни исломий юртлардан чиқариб ташлаш ва Умматни унинг балосидан қутқариш учун қайта унга қарши кураш тарихи бошланди. Кейин воқеалар анча ривожланиб кетди. Бошқача ибора билан айтганда, бундан ўнлаб йиллар олдиндан бошлаб, то Ғарбнинг ҳукмрон бўлиб олганидан, Умматга ўз таъсирини ўтказа бошлаганидан, охир бориб, исломий юртларда нуфуз ва ҳукмронлигини ўрнатиб олганидан сўнг, шунингдек, Уммат халқлари тақдирига хўжайинлик қилиб, унинг бойликларини ҳеч кимнинг назоратисиз ўзига оқизиб олганидан кейин ҳамда мусулмонларни бирлаштирувчи давлат барпо этилишига тўсқинлик қилганидан кейин... мана шулардан сўнг бугун мазкур зотларнинг етишиб чиқиши бутун Ғарб ва унинг малайлари учун ҳаёт-мамот масаласига айланиб қолди. Бунинг натижаси ўлароқ, бир томондан, Американинг исломий юртлар устидан ҳукмронлик қилиб, бойликларни, манфаатларни талашиш борасида Европага қарши кураши бошланди, иккинчι томондан, Америка билан Европа ва бошқа ёвуз, золим, тогут кучларнинг биргаликда мусулмонларга қарши бирлашган ҳолда кураши бошланди. Улар уйқудан уйғона бошлаган Умматга қарши туриш билан, яъни исломий юртларнинг бирида Ислом давлати барпо бўлишига тўсқинлик қилиш билан Ислом ва мусулмонларга қарши уруш бошлашди!!

Ушбу зотларнинг машаққатли фаолиятлари ва қаттиқ меҳнатлари натижасида Умматнинг ўчиб қолган умид чироқлари қайта ёна бошлади ва унга жон кирди. Мана, бугун эса Уммат тўла уйғониш арафасида турибди. Мана, бугун Ислом юртлари марказида адоватли душман бўлмиш коғир Ғарбга қарши, хусусан, Шомда ашаддий душманга қарши кураш бошланди, у кундан-кунга аланга олмоқда. Хўш, Ғарб бу сафар ғолиб келармикин? Америка ва унинг иттифоқчилари Умматнинг озодлик сари силжишини жиловлай олармикин?? Дарҳақиқат, Ғарб Ислом аҳлини узоқ вақт ўз чангалида ушлаб келган экан, бизнинг хушхабар берадётган нусусларимиз – кўпроқ Шом юртларида – ёруқ кунлар келишига яқин қолгани билан изоҳланмоқда! Валлоҳу Аълам.

Бутун дунёдаги фаолият олиб бораётган мусулмонларга исломий юртлардаги, хусусан, Шомдаги мисли кўрилмаган ажойиб исломий ҳолат мавжудлигини ҳис қилдириш бугун

бағоят ахамиятли масалага айланди. Ушбу исломий ҳолатни мусулмонлар юртлари марказидаги воқеалар оқими ҳам айтиб турибди, аксар ахборот воситалари эса уларни бузиб күрсатиши мөмкун. Шу кунларда Ҳизб ут-Тахрир ушбу исломий ҳолатга жуда күп тұхталиб, мусулмонлар юртларида кечәётгандың бу курашнинг асл мөмкіннен очиб беришга бор кучини сарфламаған. Бунинг боиси, у хар қанча меңнат талаб қылмасын, Исломий Халифалик давлатини ҳаётта қайта бошлашнинг шартлығы масаласыда бутун Умматтағы етакчи бўлганидир.

Ҳизб ут-Тахрир барча куч-куvvати ва лаёқати ила бутун дунё мусулмонларини сўнгги пайтларда Ислом юртларида, хусусан, Шомда ушбу ўхшаши йўқ исломий ҳолат борлиги билан (буғун у ноисломий қилиб талқин этиляпти) қаноатлантиришга ва хис эттиришга уринмоқда. Айнан мана шу ҳолат тўрт йил муқаддам Шомда бошланган ва ҳамон давом этаётганды ҳодисалар ортидан пайдо бўлиб, душманларга нуфузлари тугаб бораётганидан огоҳлантириши мөмкун. Мўминларга эса ваъда қилинган давлатлари яқинлигидан, йўқотилган қудратлари қайтаётганидан башорат бермоқда. Ҳизб мана шу хис қилдириш йўлида ҳамма ерда одамлар билан, айниқса, фаолият олиб бораётгандар ва кўзғолончилар билан жонли учрашувлар ўтказиш орқали ҳамда асосан, кураш майдонларида нашралар чоп этиш ва бошқа фаолиятлари орқали ўзининг бор кучи билан меңнат қилмоқда.

Шундай бўлса-да, буғун мутлақ ва бирламчи вазифалардан бири шу бўлиб турибдики, даъватни етказувчилар ва ўзгартириш фаоллари бутун минтақаларда битта нарсанинг вужудга келишини таъминлашлари шарт. У ҳам бўлса, Умматга Шом юртларида Халифалик лойиҳасига нисбатан яқдиллик борлигини хис эттиришлари лозим. Улар Шомда бўлаётганды ҳодисаларни лойик тарзда ва ҳақиқатни кўра билган ҳолда ўрганишлари, фаолият ва даъват қанчалик даражага етганини, қанчалик ютуқларга эришилганини тушунмоқлари, Ислом мусулмонлар юртларининг ҳаммасида ушбу сон-саноқсиз ҳалқ ҳаракати орқали асосий мотор мисоли ишлаб туришини англамоқлари керак. Шунингдек, бирламчи вазифалардан яна бири шу бўлиб турибдики, буларнинг ҳаммаси исломий юртлардаги ҳақиқий ўзгаришни орзу қилувчи ҳар бир кишида кучли ва таъсирили шаклда ҳосил бўлмоғи шарт, буни биз

күпинча ҳис қилмай қоляпмиз. Хаёлларга берилмай, шуни қатъан айта оламизки, кўпчилик кишилар, ҳатто туб ўзгариш йўлида фаолият олиб бораётганлардан айримлари ҳам бу борада етарлича қаноатни, керагича диққат-эътиборни йўқотганлар, бинобарин, қудратларини ва фаолликларини ҳам бой берганлар... Шунинг учун биз бундай дея бонг урамиз: барча ўзгартириш фаоллари, айниқса, олдинги сафда етакчилик қилаётган кишилар бугун Ислом маркази Шом диёрида яхшилиқдан башорат бераётган исломий ҳолат мавжудлигини, хусусан, у ерларда одамларнинг ҳақиқатдан бир-бирлари билар бирлашаётганини бутун Умматга ҳис эттиришда суръат билан ҳаракат қилмоқлари шарт. Бу нарса бизнинг нашраларимиз, китобларимиз, видеоларимиз, умуман, веб-сайтларимизда мавжуд, ҳаммаси ўнлаб йиллардан бери амалга оширишга ҳаракат қилиб, гавдалантириб беришга уринаётган лойиҳамиз билан боғлиқ. Бунинг учун Уммат орасида фаолият олиб бораётган даъват аҳли – қаерда бўлмасинлар – одамлар билан жонли мулоқот олиб боришлари ҳамда уларга Шом майдонидан маълумотлар бериб бориб, ушбу воқени етарли даражада одамлар мияларига кўчиришлари керак, айни жангоҳдаги уларга етиб келаётган хабарларни биргаликда муҳокама қилишлари, ҳар бирини элакдан ўтказишлари лозим (чунки кураш қуввати ва табиати, ходисалар кўлами ва тезлашиши сабабли кўпинча хабарлар бир-бирига зид бўлади). Шом майдонига оид маълумотларни одамларнинг якка тарзда ўз ҳаракатлари билан олишларига қўйиб бермасликлари ва бунга ишониб қолмасликлари лозим, булар ёзилган тарздаги маълумотлар ва таҳлиллар бўладими, аудио ва видео хабарлар бўладими, фазовий каналлару турли ахборот воситалари хабарлари бўладими, бунда фарқ йўқ. Ахборот тармоқлари бугун жуда кўплиги эътиборидан ҳам уларни ўзига ташлаб қўйилмаслиги лозим! Чунки одамларнинг хабарларни якка тарзда олишлари кўриб-билиб турганимиздек, мусулмонлардаги қараш ва тушунчада мувофиқлашувни вужудга келтирмайди. Хоҳ даъват аҳли орасида бўлсин, хоҳ умуман Уммат шахслари орасида бўлсин бу мувофиқлашувни амалга оширмайди. Бундан ташқари, одамларда кенг қаноатланишни ҳам пайдо қиломайди, сезгиларини уйғотиш, хужжат билан уларга тушунтириш ҳамда уларда тушунча ва қаноат ҳосил бўғандан

сўнг жамоий шаклда уларни ўзгартиришга ундашга ҳам ярамайди. Чунки бунинг сабаби оддий, яъни Шом майдонидаги маълумотлар баъзан махфий-кўринмас бўлади, ҳатто оддий одамлар тугул, ўзгартиришга ҳаракат қилаётган мусулмонларга ҳам, доимий кузатувчиларга ҳам кўринмай қолиши мумкин!

Айниқса, Ислом ва мусулмонларга нафрат туовчи мустамлакачи Америка бугун минтақага (хусусан, Шарқ юртларига) Британия-Франциянинг «Сайкс-Пико» шартномаси ўрнига янги қарашдаги қолипни, янги йўл харитасини чизаётганини гувоҳи бўляпмиз. Буни у шундай бир устамон сиёсий амалиёт орқали ҳамда ўзаро ҳамкорлашган, бир-бирини қувиб етган ҳарбий, жосуслик ва хавфсизлик хизматлари амалиётлари билан амалга ошироқдаки, баъзан кўпчилик буни тушуниши мушкул бўляпти. Масалан, «ал-Қоида» ва «Жиҳодчилар» номини «Ироқ ва Шомда Исломий Давлат (ИШИД)» ташкилоти, деган ном билан (улар орасида холис мужоҳидлар ҳам кўп) ва бошқа ташкилотлар номи билан ер юзини ҳамма жойида ўзгартириб олди. Хусусан, шу кунларда биз шуларни ҳам гувоҳи бўлиб турибмизки, айни ташкилот кўмондонлари «бевакт» халифалик эълон қилишди, унинг давлат таянчларига эга бўлиш-бўлмаслигига ҳам, хавфсизлик, ҳимоя ва давоматни таъминловчи ҳалқ кўллаб-куватловининг бор-йўклигига ҳам эътибор қаратишмай эълон қилишди, бунинг оқибатида эса ҳақиқий Халифалик лойиҳаси танига зарар етказиши. Яъни бу ташкилот қўмондонлари масиҳий ва бошқалар каби файримусулмон кишиларни қатл қилиш орқали Халифаликни жуда хунук қилиб кўрсатиши. Исломни қора қилиб тасвирлаш ва асосан, Халифалик масаласига зарба бериш учун эса диний ё ирқий ёки мазҳабчилик тозалов амалиёти дея талқин қилинди (буларни ахборот воситаларида бўрттириб кўрсатиши). Ҳатто ахборот агентликларида бу ташкилотларнинг аёллар ва болалар дохил айrim одамларни тириклайн кўмиб юборишдек даҳшатли жиноятлар содир этишгани, яна бирорларни жазоламай, таҳдид қилишгани ва мажбуран юртдан чиқариб юборишгани айтилди, қайси шаҳарни босиб олишса, шундай манфур қилмишлар содир этишди, Ислом бу қилмишлардан мутлақо покдир. Ҳеч шубҳа йўкки, бу ишларнинг барчаси катта мустамлакачи давлатларнинг, хусусан, минтақада ҳаммасидан қудратли бўлган Американинг,

унинг гумашталарининг ҳамда Эрон каби регионал малай кучларнинг қасддан режалаштирилган фитналариидир. Бу тадбирлардан мақсад, Суря қўзғолончилари диққатини чалғитиб, Американинг нафақат минтақадаги, балки бутун дунёдаги нуфузини ушлаб тарғанлардан бири Башар Асад режимини ағдаришдан буриб юборишидир. Шунингдек, яна бундан мақсад, бутун дунёни халқаро коалицияга тортиш ҳамдир. Шу орқали Америка қўзғолончи мусулмонларга ҳам, рақобатчи давлатларга ҳам, умуман, ўзининг минтақада мавжуд бўлиб туришига қарши бўлганки кучларга зарба беришга муваффақ бўлади. Буни у ўзига терроризм ва экстремизмга қарши курашни дастак қилиб олиб, ўзи истаган тариқа (яъни позицияларга зарба бериш ва бомбалашга оид тозалаш амалиётiga мувофиқ) амалга оширяпти. Чунки терроризм ва экстремизмга қарши кураш дастаги шундай бир ўйинки, Америка унга устаси фаранг бўлиб кетган. Шу билан бирга, Америка қасддан режалаштирилган мазкур фитналари ёрдамида минтақадаги вазиятни ўз қарашлари ва манфаатларига мувофиқ тартиблиштириб оляпти ёки қайта тартиблиштиряпти. Акс холда, Яманда (Техрондан ёрдам олаётган) Ҳусийлар ҳаракатининг қуроллар билан таъминланаётганига нисбатан халқаро сукут (Америка сукути) мавжудлигини нима дейиш мумкин, ахир. Бу ҳаракат ғоят тез суръатда ва ҳайрон қоларли даражада Бобул Мандабга ҳукмрон бўлиб олдику?

Бу мустамлакачи ёвуз кучлар мусулмонларни ўз чанглаларидан чиқиб кетишлирага йўл қўймаслик йўлида барча шайтоний услублардан фойдаланиб, ҳукмронликларини сақлаб қолишга уринишяпти ҳамда юз йил муқаддамги Сайкс-Пико шартномасини тузган кимсалардан тортиб, то Буш ва бугунги Обамагача, буларнинг барчаси шунга ҳаракат қилишяпти. Шунингдек, улар Ислом Уммати устидан бўлган ҳукмронликларини нафақат барқарорлаштириш, балки мустаҳкамлашга ва ўзларига бўлган Умматнинг итоати ва қарамлигини доимий сақлаб туришга уринишяпти. Улар миллатчилик, ирқчилик, тоифачилик, мазҳабчилик (шунингдек, тубан ватанпарварлик), Ислом Умматини бўлинишига сабаб бўлувчи низоларнинг ҳаммасини қолдирмай кенг тарқатишиди. «Исломий Давлат», деган ташкилотнинг пайдо бўлиши ва кенгайиши ҳам, унинг майдон ва ҳарбий жиҳатдан ёрдам

олаётгани ҳам тасодиф эмас. Чунки унинг пайдо бўлиши Американинг Шом, Ироқ ва Афғонистонда кескин қаршиликка дуч келаётган пайтига тўғри келди. Шунингдек, Американинг Бағдодда «сиёсий амалиёт» билан боғлиқ кучли сиёсий босимларга дуч келиб, бу нарса унинг босиб олган ушбу шаҳарда тўла мағлубиятга учрашидан нафақат огоҳлантираётган, балки башорат бераётган бир пайтга тўғри келди. Зотан, бу кек сақловчи Америка ўзининг тоифачилик-ирқчилик-мазҳабчилик лойиҳасига биноан, Бағдодни бир неча йиллардан бери Эрон ҳукмдорлариға қўйиб берган эди. Бугун бу лойиҳа пойтахтнинг бўлиниб парчаланиб кетиши мумкинлигидан дарак бермоқда. Пойтахтда Америка малайлари (Нурий Моликий ва унинг жиноятчи тўдалари ҳамда улардан кейинги тўдалар) – Эрон билан келишган ҳолда – шундай қаттиқ тоифачилик, интиқом оловини алганга олдиришганки, бу Саддамнинг зулмидан ҳам бир неча баробар ортиб кетган. Американинг бу малайлари юртга унинг босқинчилиги камлик қилгандек, юрагига тинимсиз ҳанжар санчиб туришди! Шунингдек, ИШИДга қарши кураш дастаги билан Ирбилда курдларнинг Ғарб кўллови остида куроллантирилиб, Курдистонни бўлишга тайёрланаётгани ҳам тасодиф эмас. Улар бу қилмишларини – ҳозирда Бағдод марказида жиҳодчилар, экстремистлар ва такfirчиларга қарши кураш программаси етишмаяпти, деган нарса билан дастаклашяпти. Шубҳасиз, буларнинг барчаси Ғарб режаси ва Америка раҳнамолиги билан, Ироқни режалаштирилган тарзда бўлиб парчалаш амалиёти орқали унинг марказини кучсизлантириб, атрофини мустаҳкамлаш кўзланган бир сиёsat доирасида амалга оширияпти. Сир эмаски, Америка Сурияда, Ироқда ва бошқа ерларда содир бўлаётган ҳодисаларда Туркия Эрдогани ва Техрон раҳбарлари билан уларнинг турлича, аммо ифлос роллари билан қўллаб-қувватланмоқда. Бу эса Қўшма Штатларнинг минтақадаги нуфузини мустаҳкамлаш учун керак бўлган чизик бўйича кетмоқда. Бунинг араб минтақасидаги халқлар ҳаракатларига қарши кураш ёки уларни йўлга солиш орқали бўлишининг фарқи йўқ. Аллоҳ Таоло бундай деди:

﴿وَإِنْ تَصِرُّوْا وَتَتَقْوَا لَا يَضْرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ﴾

«Агар сабр қиласангиз ва Аллоҳдан қўрқсангиз, уларнинг найранглари сизга ҳеч қандай зарар қилолмайди, Аллоҳ уларнинг қилаётган амалларини албатта ихота қилувчиdir»

[Оли Имрон 120]

Исломий юртларда фаолият қилаётган ҳар бир мабдай сиёсий уюшманинг сиёсий фаолияти учун ўзгармас қоида бор: уюшма Умматнинг воқеа жойидаги ва барча кураш майдонидаги кўриниб, эшитилиб турган ҳолатини Уммат орасидаги барча фаол доираларга ҳис қилдириши керак. Ўз навбатида, даъватни етказувчилар ҳам одамлар орасига киришишиб, қайноқ минтақалардан олинган сиёсий хабарлардан иборат кўрган эшитганларини уларга ҳис эттиромоқлари, фаолият майдонлари ва кураш кетаётган ерлар, хусусан, бу кураш дунёning мусулмонлар яшовчи бирор минтақасида авжига чиққан пайтда, одамлар билан бевосита учрашиб, уларга ҳис эттиромоқлари шарт. Бу шартлар фаолиятга жавобгарлик сабаблидир, гарчи дунёда кечётган воқеаларни барча инсонлар кузатадилар, дея фараз қилинганда ҳам, бу жуда ҳам зарурдир.

Бироқ, ушбу ҳис қилдириш амалиёти тўғридан-тўғри жонли учрашув орқали бўлмоғи керак, маълумотларни аудио ва видео орқали юбориб қўйишининг ўзи кифоя эмас. Бу уларга, яъни етакчилар ва сиёsatчилар ўлароқ даъватни етказувчиларга факат билиб хабардор бўлмасдан, балки барча ўзгартириш фаоллари билан сиёсий майдондаги муълумотларни баҳс-мунозара қилиб, таҳлил этиб, тушуниб, қаноатланганларидан сўнг, кечётган барча воқеаларни етарлича ишонч, куч, диққат ва хужжат билан худди кўз олдиларида бўлаётгандек етказиш имконини беради. Бу билан эса барча инсонлар Уммат билан боғланишга, яъни ҳамма жойда учрашувлар, баҳс-мунозаралар, ўтиришлар, йиғинлар ва конференциялар орқали мабда билан, яъни Ислом билан боғланишга муваффак бўладилар. Буларнинг барчаси Умматнинг ўзгартириш лойиҳаси устида турганларни ўз бағрига олиши учун талаб қилинган ва таяниладиган афкори оммани вужудга келишига ҳамда давлат барпо этишда шаръян зарур бўладиган халқ баъзаси пайдо бўлишига олиб боради. Талаб қилинган сиёсий фаолият мана шу. Бундай фаолият нусрат ахлининг нусрат беришига ёрдам беради ва нусрат ахли исломий бошқарувнинг бирор китъада барпо этилишига рози бўлган пайтда, душманларга вазиятни ўз фойдалари томонига

буриб юборишларига имкон бермайди. Зеро, қудрат эгаси Аллоҳ бу қитъани имон келтирган, сабр қилган ва Аллоҳнинг ризосига талпинган зотларга даъватларининг марказлашиш нуқтаси қилиб беради. Шундан сўнг вазиятни мустаҳкамлашда мана шу марказлашиш нуқтасига таянилади. Айни вазият эса Исломга қаттиқ душманлик қилаётган реал адоватли давлатлар ниятларига, яъни исломий юртларда сакофий, сиёсий, иқтисодий, ҳарбий нуфузи билан доим мустамлакачилик қилиб келган Фарб кучлари ниятларига батамом зид вазиятдир. Ушбу улуғ кўхна Исломий Умматнинг барча қудрат ва потенциалларини Шарқу Фарбда ягона байроқ ва ягона давлатда гавдалантирувчи бундай вазиятда Ислом рисолатини бутун оламга етказиш энг бирламчи мақсадга айланади.

Даъват фаолларининг ҳар бири одамлар қаноати ва мойиллигига эришишда фақат ўз кучларига ишониб қолмасликлари керак. Бу кучлар бирлашишини ва жамоий фаолиятнинг яқдиллик билан адо этилишини таъминлаш учун керак. Жамоий фаолиятни даъват етказувчилар шахс сифатида эмас, бир бутун жамоа сифатида адо этадилар. Қудрат эгаси Аллоҳ Ўзига таваккул ила фаолият қилаётганларнинг дуоларини қабул қилиб, содик мўминлар ихлосларига рози бўлиб, Ўз фазлу карами билан мусулмонлар учун ягона давлатнинг барпо этилишига изн берган пайтда, Уммат душманларининг ҳамма макри – ҳатто замон анча чўзилса ҳам – албатта ниҳоясига етади ва ўша кунда уларнинг сони кўплиги ҳам асло фойда бермай қолади, чунки Аллоҳ мўминлар билан биргадир. Аллоҳ Таоло бундай деди:

﴿وَلَيَنْصُرَنَّ أَلَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوْىٌ عَزِيزٌ﴾

«Аллоҳ Ўзига (яъни динига) ёрдам берадиган зотларни албатта голиб қиласди, шубҳасиз Аллоҳ кучли, қудратлидир»

[Ҳаж 40]

Бироқ одамларни онгини очиш амалиётида қачон фақат хабар етказишгагина чекланиб қолинса ва кураш авжига чиққан, кескин тўқнашувлар бўлаётган ердаги ҳодисалар оқими тўғрисида хабар беришгагина эътибор берилса, бундай ҳолатда Умматни Халифалик барпо этиши учун сиёсий жиҳатдан харакатлантиришда ва афкори омма вужудга келтиришда даъватнинг кучи бир мунча йўқолиши муқаррар. Бу ерда

ходисалар оқими исломий юртлар устида (америкаликлар ва хусусан, европаликлар ўртасидаги) халқаро кураш фронтларида бўладими ёки сақоғий сиёсий кураш фронтларида бўладими, фарқи йўқ. Зотан, бу курашда бир томонда Умматнинг фикрий ва сиёсий кураш олиб бораётган, Халифаликни ҳаётга қайтаришга ҳаракат қилаётган фарзандлари турадилар, иккинчи томонда эса Исломга ва Халифалик лойиҳасига қарши жамланган халқаро, маҳаллий душман кучлар ва уларнинг барча кўғирчоқлари туришади. Яъни кураш Фарб билан Уммат ўртасида бўлади.

Шубҳасизки, талаб қилинаётган нарса, бутун Умматга фикрий, сиёсий маълумотларни ва ахборотларни етказишидир. Бироқ биз барча даъват етказаётгандардан ушбу хис қилдириш амалиётидаги барча майдонга кечиктирмасдан зудлик билан ҳаракат қилишлари лозимлигини қаттиқ таъкидлаймиз. Токи, Ҳизб ут-Тахрирнинг ҳамма аъзолари ва Уммат орасидаги фаоллари ҳаракатни кучайтирсинглар ва бевосита жонли учрашувларни кўпайтирсинглар, уларга бугунги кунда шу лаҳзаларда Уммат ва даъват турган босқичнинг нақадар муҳим эканини тушунтирунлар. Биз шундай бир кескин бурилиш нуқтасини ва тарихга татигулик лаҳзани гувоҳи бўлмоқдамизки, бутун Уммат – хусусан, араб давлатларида – ўзининг аччик вазиятига қарши мана шундай шаклда қўзғалди, одамлар ҳаракатга келиб қолди, минтақа халқлари бундай халқ ҳаракатида «араб қўзғолони», дейилаётган йўл бўйлаб қадам ташламоқда. Ислом ва мусулмонларни ёмон кўрувчи Фарб ҳам кўп қитъаларда бу қўзғолонни жиловлаш, бўғизлаш, йўналтириш ва адаштиришга муваффақ бўлди. Бу вақтда, ғоят ифлос саналган лойиҳага эга нуфузли бир халқаро доира Умматга зўрлаб тикиширилган дунёқарашга мувофиқ, Уммат ва исломий юртларни геосиёсий жиҳатдан қайта тузгаётган эди. Бу нуфузли доира Америкадир. У ўзидан олдинги Британиядан ифлослиқда қолишмайди. Алҳол, ҳозир барча матбуот Американи, исломий юртларда, қаттиқ қаршиликларга дуч келганини, ҳар икки майдонда оғир аҳволда қолганини айтмоқда. Биринчиси, Америка билан рақобатлашаётган давлатлар майдони бўлса, иккинчиси, минтақада шу давлатларнинг барчаси жамланган ҳолда қарши курашишаётган исломий ҳолат майдонидир. У Араб давлатларидағи қўзғолонлар, хусусан, Шомдаги қўзғолон

натижасида келиб чиққан ҳолатдир. Бу шундай ҳолатки, у қаочон мусулмонлар ўз юртларидан бирортасида Ислом бошқарувини барпо этишга муваффақ бўлсалар, ер юзида улкан ўзгариш бўлажагидан нафакат огохлантироқда, балки башорат бермоқда. Бутун олам тоғут ва шайтонларини кўрқувга солаётган нарса ҳам айнан шудир.

Бу шундай бир тарихий реал лаҳзаки, у ўзгаришга фаолият қилаётган уйғоқ онгли зотлардан (фақат кураш ва қўзғолон жангоҳларидаги эмас балки) бутун ер юзидаги ҳамма мусулмонлар савиясини, барча Уммат савиясини тўла журъат ва қудрат билан фикрий ва сиёсий жиҳатдан кўтаришга ҳаракат қилишни талаб қилмоқда. Бунинг учун ушбу фаолларнинг ҳар бири жамоий ҳаракат доирасида дунёнинг ҳамма қисмида бағоят жиддий суръатли фаол ҳаракат қилмоқлари керак. Токи, уларнинг ҳар бири билан боғлансан, баҳс-мунозара қилсин, мақолалар ёзсин, қаноатлансан, ҳаракатга келтирсан ва етакласан, ҳар бири ўз мавқеида турсин. Бу аввалгиларга ўхшамайдиган шундай бир ҳолатки, биз бу ҳолатнинг вужудга келгандан бери ва ҳозирда ҳам шаръий ва ақлий жиҳатдан бехуда йўқ бўлиб кетишидан кўрқамиз!

Шунинг учун даъватни етказувчи ўзидан талаб қилинаётган ишларни улкан куч билан кўтармоғи даркор. Ундан воқени қаттиқ ҳис этадиган, ҳодисалар мазмун-моҳиятини сезгилари билан тушунадиган, вазиятларни онги билан англай оладиган шахс бўлиши кутилади. Бироқ даъватни етказувчи ҳатто ҳамма имкониятини сарфлаган тақдирда ҳам, битта шахс сифатида талаб қилинган ишларни мукаммал шаклда бажара олмайди. У фақат фикрий ва шуурий вужуднинг бир қисми сифатида зиммасидаги ишни бажаради. Даъватнинг сиёсий ҳаракат билан етказиш табиати унинг жамоий бўлишини тақозо қиласи. Ҳозир шундай бир тарихий фурсат турибдики, ўзгарувчан халқаро позиция нимадан иборатлигини ва Ғарб вакили бўлган Америка мусулмонларга қарши – илгари Британия қилгани каби – нима қилмоқчи бўлаётганини англаб олмоқ зарур. Бу Британия шундай ифлос мустамлакачи давлатки, илгари биринчи жаҳон урушида арабларга – агар менга шу урушда ёрдам берсаларинг, усмоний халифалик зулми, истибоди ва зулмидан кутулишган пайтингда, мен ҳаммаларингга мустақиллик, ҳуррият, қудрат, улуғлик, ҳамма чиройли нарсаларни бераман, деб ваъда қилган

эди. Мана, бугун ҳам мінтақа ахлигі ҳуррият ва демократияни вәйда қилаётган Американинг ёлғон, алдов ва нифоққа асосланған режасини фош этиш ҳамда барча мусулмонлар юртларига қарши олиб бораётган қақшатқыч ҳужумларини енгиш учун онгли сиёсий фаолият керак, мабдада мустахкам событ туриш, түғри йұналиш бўйича илдамлик, жидду жаҳд, жамоий ҳаракат керак!

Шу ўринда бир нарсаны эслатиб ўтамиз. Бундан юз йил муқаддам ўзининг сўнгги оғир замонини (1918 йил) бошдан кечираётган Туркия (Усманий давлат) «буюк» Британияга шикоятнома ёзган эди. Туркия қулоғига Британия билан Франция ўртасида хусусан, Араб давлатларига қарши бир яширин битим имзоланғани тўғрисидаги гаплар чалиниб қолган бўлиб, мактубда Британиядан шуни изоҳлаб беришни сўрайди. (Бу ерда 1916 йил 16 майда шу икки давлат ўртасида яширин имзоланған ўша машъум Сайкс-Пико битими ҳақида гап кетяпти). Лондондан Туркияга йўлланған дипломатик жавоб матни таржимаси қуйидаги: «Олий Қироллик ҳукумати ва унинг иттифоқчилари ўз сиёсатларидан ҳаргиз воз кечган эмаслар. Бу уларнинг эзилган халқлар озодлиги йўлида курашаётган барча ҳаракатларни кўллаб-қувватлаш сиёсатидир. Шубҳасиз, Олий Қироллик ҳукумати араб халқларига берган озодлик билан боғлиқ ўз вაйдасида содикдир».

Мана, орадан бир аср вақт ўтди. Бугун ўша Араб мінтақаси тарихи ва эртагининг фожеа билан тамом бўлганини ҳамма кўриб турибди. Араб халқларига «туркларнинг зулми, истибоди ва зулмидан озод бўлиш» учун инглизлар қўли билан берилган ўша «озодлик» туфайли етган мусибатдан, бугунги Ислом Уммати бошига тушган мусибат ҳам кам эмас. Умматнинг бугунги мусибати аянчли сиёсий бўшлиқ, бўлиниш, сурункали ҳалокатлар, мінтақа устидан зўрлаб жорий қилинган машъум босқинчилигу парчаланишлар... булар оқибатида келиб чиқкан ғарбпараст малай золим режимлар, ушбу халқлар юрагига ханжар қилиб санчилган «Исроил» босқинчилиги...дан иборат! Хўш, бу сафар мусулмонлар, хусусан, мінтақа ахли булардан сабоқ чиқарармикинлар!!? Бугун Американинг навбати келган. У «минтақа халқларини диктатор режимлар зулматидан демократия нурига чиқаришни, уларни мутаассиб, террорист ва экстремист кучлардан озод қилиш»ни даъво

қилмоқда!! Америка бугун минтақа давлатларининг ички ишларига араласиши зарурлигини зўрлаб тиқиширипти, бунга «демократия ва эркинликларни мустаҳкамлаш орқали минтақа халқарини қутқариш»ни сабаб қилиб келтирипти, ўзининг навбатдаги мустамлакачилик қарашларига асосан ҳамда мустамлакачилик лабараториясида ишлаб чиқилган янгича хужжатлар ва ёлғонларни дастаклаяпти! Дарвоке, бу мустамлакачи Америка қачон халқларни озод қилган ва қутқарган, ўзи?

Лекин бу сафар ишлар бир мунча бошқача. Буни ҳаммадан ҳам кўра кўпроқ даъватни етказувчилар англамоқлари лозим: Мана, Ислом Уммати орасидан эллигинчи йиллар бошида, ўша асрнинг энг таниқли уламоларидан бири шайх Тақийюддин Набаҳоний رض етишиб чиқдилар. У кишининг қўлларида таъсис этилган ва улғайган Ҳизб ут-Таҳrir исломий юртлар марказида, хусусан, араб юртлари марказида қад ростлади ҳамда олтмиш йил ичидаги ишларни аксарида бутун дунё бўйлаб тарқалди ва кенг ёйилди. Агар биз – Ислом Уммати бутун дунё даражасида шу Ҳизб орқали сиёсий кураш олиб борадиган бўлди, десак муболага қилмаган бўламиз. Шунингдек, бугун Уммат Америка ва унинг иттифоқчиларидан иборат зулм, ёвузлик, тоғут кучларига қарши уларнинг халқаро қурашлари бошлангандан бўён биринчи қадамини ташлади ва ушбу Ҳизб ут-Таҳrir шарофати сабабли Уммат Халифаликни барпо этишга талпинди, дейишимиш ҳам мумкин. Шу боис кимда-ким – Ислом Уммати халқаро кураш ташқарисида турибди, исломий юртлар устида бир-бирлари билан қурашаётганлар фақат европаликлар билан америкаликлар, холос, деса хато қилади. Тўғри, халқаро кураш майдонига фаол давлатлардан бошқаси кирмайди, деган гап бор ва бу тўғри гап. Лекин бугун Умматда чуқур жойлашган Ислом шарофатидан ҳамда исломий ақида асосида сакофий ва сиёсий кураш олиб борувчи сиёсий уюшма ва уюшмалар мавжудлиги шарофатидан Уммат қайтадан давлатлараро сиёсатга қайтиш йўлида анча йўлни босиб қўйди, энди у то давлат барпо этмагунча ҳаргиз ортига қайтмайди. Ҳизб ут-Таҳrir Ислом ва мусулмонларни ёмон кўрувчи Farb турли қилмишлар содир этаётганини, ўйинлар қилаётганини, Farb давлатлари нималарни режалаштираётганини яхши билмоқда. Хусусан, (эс-хушини йўқотиб, ғазабдан тишларини ғичирлатаётган) Америка айниқса,

Миср, Шом, Ирок, Афғонистон, Кўрфаз, Эронда ва бутун дунёда шу кунларда нималар қилаётганини бу Ҳизб жуда яхши тушунмоқда. Европа синганидан сўнг яна қайта тикланиш учун нима қилаётганини, Россия ҳасрат ва чекиниши ортидан нималарни кўзлаётганини ҳам англамоқда.

Бунинг сабаби шундаки, ушбу Ҳизб Шом юртларида етишиб чиқди. Яъни Ислом Умматининг дарғазаб мустамлакачи Фарб билан сиёсий ва сақофий майдонда кураш олиб бориши ортидан, асосан, биринчи жаҳон урушидан кейин Истанбулдаги Халифалик давлатини йўқ қилиб, Уммат бошига не-не балою мусибатлар солганидан сўнг, Халифалик ағдарилиши фожеаси ортидан 1948 йилда сионистлар давлатини барпо этиш билан Уммат бошига энг ёмон бало ёғдирилгандан сўнг... Шом юртларида етишиб чиқди. Шулардан келиб чиқиб ва шу бурчакдан туриб, Ҳизб ут-Тахрир исломий юртларда мавжуд бўлиб турган мустамлакачиликни йўқ қилиш ва ажнабий кучларнинг у ерлардаги мавжуд сақофий, сиёсий, иқтисодий, ҳарбий нуфузини сиқиб чиқариш амалиётида етакчилик даражасини эгаллашга ҳақлидир. Шунинг учун у Умматни уйғотиб, ҳаракатга келтириш йўлида машаққатли кураш амалиёти доирасида фикрий ва сақофий савияда униб ўсганидан бери таърифлашга тил ожизлик қиласидан каттиқ қаршиликларга учрагани табиий ҳол. Шунинг учун у ўзининг ўнлаб йиллар олиб борган кураши давомида Фарбнинг малай режимлари, хоин ҳукмдорлари ва бошқа душманларнинг сотқинликларини, мустамлакачи коғир душманлар билан яқин алоқа ўрнатишганини фош этгани сабабли, улар томонидан сиёсий ва хавфсизлик хизмати даражасида (тухматлар, тазииклар, тил бириткирувлар, қамашлар ва қатллар каби) сонсаноқсиз тўсиқларга учраши ҳам табиий ҳол. Шулар оқибатида бугун Уммат ҳолати биз гувоҳи бўлиб турган ҳолатга ўзгарди: ҳукмдорлар билан мусулмон халқлар ўртасида таранг вазият вужудга келди, мусулмонлар бошқарув даражасида, давлат ва жамият савиясида Исломга қайта бошладилар, бунинг оқибати ўлароқ, бугун Ислом диёрига Халифаликни қайтариш орқали исломий ҳаётни қайта барпо этиш мавзуси ҳукмдорларга қарши курашдан Фарбга қарши кураш даражасигача кўтарилди.

Шунинг учун Ислом Уммати – аввалу охир ёлғиз Аллоҳнинг неъмату фазли ила – Ҳизб ут-Тахрирдек бир онгли сиёсий

етакчи борлиги сабабли халқаро курашнинг бир томонига айланди. Бу сафар у Американинг мусулмонларга, умуман, минтақа ахлига қарши кўнглига тугиб қўйган, режалаштираётган ифлос лойихасини – Аллоҳнинг изни ва ёрдами ила – барбод этишга кодир ва бунга лойиқдир. Уммат ва Farb ўртасидаги бу кураш мусулмонлар давлати барпо бўлмагунча ҳаргиз тугамайди, кураш натижаси фақат Ислом Умматининг илгарги даврига, яъни қудрат ва улуғлик замонига қайтариш билангина тугайди, инша Аллоҳ. Дарҳақиқат, Уммат илгари фақат Ислом билангина қудратга эришган. Чунки қудрат Аллоҳ, Росули ва мўминларга хос, аммо мунофиқлар буни билмайдилар. Бу шундай динки, Умматни битта борлиқ, яъни Халифаликка қайта бирлаштиришдан кам нарсага рози бўлмайди. Шунинг учун исломий ҳаётни қайта бошлаш тариқатининг бир қисми аввало ушбу динни татбиқ этувчи давлатни барпо этишдан иборат. Умматнинг куч-қуввати ҳар жойда ва ҳар йўналишда фаоллашишига олиб борадиган нарса ҳам, бугун Умматнинг ўз Исломига қайтиши ҳам мана шу. Нихоят, мана шунинг ўзи (яъни аввало ушбу динни татбиқ этувчи давлатни барпо этиш) мусулмонлар ҳолатида, улуғ Уммат ҳаётида бугун гувоҳи бўлиб турилган ғайритабиий ҳолатга якун ясайди. Аслида бу табиий ҳолат бўлиши керак эди. Яъни Аллоҳнинг очиқ Китоби бўлмиш Қуръони Карим ва Росулининг ҳидояти гавдаланган ҳолат бўлиши керак эди. Бироқ бугун у зулматда яшаётган ва зулматга айланган ҳолат бўлиб турибди!

Ахир, биз сайти бор биродарлардан Уммат орасида исломий ҳаётни қайта бошлашга бўлган айни муборак даъват тўғрисида баланд-баланд овозларни эшитмадикми, кескин журъатли позицияни кўрмадикми, улар мана шу нуқтаи назардан туришиб, халқаро сиёсий позиция аслида қандайлигини шарҳлаш учун дарҳол зудлик билан ҳаракатга келганларини хис этмадикми!? Уларнинг айни нуқтаи назарлари шундан иборат бўлдики, бир томондан, (Farbnинг мусулмонларга қарши курашига етакчилик қилаётган) АҚШ мусулмонлар «хужуми»дан ўзини мудофаа қилиш позициясини ташлаб, бугун тўғридан-тўғри бутун Исломий Умматга қарши курашадиган бўлди. Иккинчи томондан эса, Уммат Америкага қарши (умуман, Farb ва унинг малай режимиу хукмдорларига қарши)

фикрий, сиёсий, ҳатто ҳарбий томонлама курашадиган бўлди, бошқаларнинг эмас, ўз фарзандларининг вакили сифатида, Ғарб ва Американинг минтақадаги барча лойиҳаларига, биринчи навбатда, Америка лойиҳасига, яъни Исломий Халифалик давлати барпо этилишини барбод қилиш лойиҳасига қарши турадиган бўлди. Аллоҳ Таоло бундай деди:

﴿وَكَذَلِكَ زُنْ لِفِرْعَوْنَ سُوْءَ عَمَلِهِ وَصُدَّ عَنِ الْسَّبِيلِ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ﴾

«Фиръавнга ўзининг ёмон амали мана шундай чиройли кўринди ва у (Тўғри) йўлдан тўсилди, Фиръавннинг барча макру-ҳийласи албатта ноҷор-бефойдадир» [Фоғир 37]

Наҳотки, барчага аниқ тушунарли бўлмаса, ахир, бугун шу онда бутун дунёдаги мусулмонлар Америка ва Ғарбга қарши олиб бораётган курашлари туфайли ирқчилик, тоифачилик, мазҳабпастлик каби Уммат душманлари лабараторияларида обдан синовдан ўтказилмоқдалар, янгидан режалаштирилган анархия жарлиги ёқасига келиб қолганлар. Айниқса, мустамлакачи Американинг бўлиб ташлаш, майдондан бир четга чиқариш, парчалаш ва вайрон қилиш режаларига нишон бўлиб турибдилар. Бу масалада шу кунларда айрим қуролли ташкилотлар ва жанговар жамоалар ғоят чигал бўлиб турган воқеликда манфур ифлос маккор ниятлар билан ишга солинмоқдалар. Шунингдек, бу борада турли сарлавҳалар остида барча исломий энергиялар ва турли синфдаги жосуслар ҳам ишга солинмоқда. Сионистлар давлати, Туркия, Эрон, Саудия сингари регионал иттифоқчи давлатлар, сиёсий ва ҳарбий ташкилотлар, муассасалар, шахслар ва бошқалар биринчи давлат сифатидаги Америка истаги бўйича ҳамда унинг минтақа учун ишлаб чиқсан янги режалари асосида унинг манфаатларига хизмат қилиш учун ишга солинмоқда. Мақсад, Америка истагини амалга оширишdir. Яъни экстремистик Исломга ва терроризмга қарши кураш ниқоби остида Халифалик давлати қайта барпо этилишини олдини олиш истагини амалга оширишdir. Чунки қачон Ислом Уммати кўзғалгудек бўлса, у асрлаб курашиш орқали йўқ қилинган нарсани қисқа йиллар ичida албатта қайта тиклашга кодирлигини Америка жуда яхши билиб турибди!

Шунинг учун бирор ғайриоддий кучли амалиёт бўлмас экан, бу босқичнинг жуда муҳимлиги ва ғоят эътибор талаб қилиши

Уммат фарзандлари дохил энергия-фаолларини қаноатлантириши мушкул. Зотан, бу ғайриоддий амалиёт Ислом асосида туб ўзгариш ясаш лойиҳасига эга зотлар томонидан олиб борилади, улар шу орқали исломий юртларнинг ҳамма майдонида Уммат туйғусини қўзғаш, аланталатиш, онгини, фикрини, барча энергиясини ҳарорат ва қаноат жиҳатидан очишга зўр бериб курашадилар. Токи, Уммат улар атрофига жипслашсин, яъни шу сиёsatшунос етакчилар қўлида ҳаётга олиб келмоқчи бўлинаётган исломий борлиқни қайта барпо этиш орқали ҳалос бўлиш лойиҳаси бор, деган ишонч билан жипслашсин. Уларни Исломнинг маккор душманларини инларига қувиб солишга, Америка ва Фарбнинг лойиҳасини синдириб, Исломнинг буюк қояси остида янчиб ташлашга қодир зотлар, деб билсин. Хусусан, бугун биз бир тарафда Ислом Уммати билан иккинчи тарафда Фарб ва унинг гумашталари ўртасида кучли кураш кетаётганини, бу кураш исломий ҳаётни қайта бошлаш масаласида кетаётганини кўриб турибмиз!!

Биз мустамлакачи Американи сиёsat билан, яъни унинг ҳарбий амалиётини фалаж қиладиган сиёsat билан қулатмоқчимиз, шу саҳоватли Уммат орасидаги Халифалик лойиҳасини кўтариб чиқсан зотлар қўли билан қулатмоқчимиз, кейин эса вақти келиб, Фарб тизимининг, тубан ҳазоратининг сўзсиз мутлақ равища, бутунлай қулаб битишини гувоҳи бўлмоқчимиз!

Ҳамма нарсадан олий ва ҳар ишга қодир Аллоҳдан сўрайлик, улуг Умматга унинг авлиёлари куч-куватга тўладиган, душманлари хор бўладиган рушду донолик ато этсин, барчамизга Ўзининг раҳматига элтувчи йўлни мұяссар айласин. Аллоҳ Таоло бундай деди:

﴿وَقُلْ أَعْمَلُوا فَسَيَرِي اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَرُّدُورُكَ إِلَى عِلْمِ الْغَيْبِ﴾

﴿وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ﴾

«Айтинг: Амални қилинглар. Бас, Аллоҳ, Унинг пайгамбари ва мўминлар қилган амалларингизни кўриб турар ва яқинда гайбу шаҳодатни (яъни, яширин ва ошкор нарсаларнинг барчасини) билгувчи зотга қайтарилурсизлар. Бас, У зот сизларга қилиб ўтган амалларингизнинг хабарини берур»

[Тавба 105] □

«ҚҰЗГОЛОН УЧҚУНИ БҮЛМИШ ТУНИС»: НАЖОТ ЙҰЛИ БОРМИ?!

Хамд Тобиб – Байтул Мақдис

Тунисда құзғолон бошланғандан бери бир неча ҳукумат алмашди. У ҳукуматтарнинг ҳар бири әзилгап халққа Тунис тушиб қолған қашшоқлик ва муаммолардан биз қутқарамиз деб, ёлғон ваядалар беришди...

Құзғолондан кейин конституцияга мувофиқ собиқ парламент спикери Фуод Мебаза ҳукумати келди ва Мұхаммад Фаннуший бош вазир бўлди. Бу ҳукумат истеъфога чиққач, Фуод Мебаза режасига мувофиқ технократик шаклдаги Божи Сабсий ҳукумати келди. У 2011 йил 24 июлни сайловлар куни деб белгилади. Шундан сўнг 2011 йил 23 октябрга белгиланди. 2011 йил ноябрда Тунис миллий таъсис кенгашига сайловлар бўлиб ўтди. Унда Наҳза партияси 217 ўриндан 89тасини эгаллаб ғолиб чиқди. Сўнг учта асосий партия: Наҳза, Республика учун Конгресс ва Озодлик ва Мехнат учун Демократик Уюшма партиялари ўртасида битим тузилди. Бу битимда партия етакчилари демократик уюшма раиси Мустафо ибн Жаъфарни таъсис кенгаши раислигига, Республика учун Конгресс партияси етакчиси Мунсиф Марзуқийни республика президентлигига, Наҳза партияси бош котиби Ҳамодий Жабалийни ўтиш ҳукумати раислигига номзод қилиб кўрсатишиди ва ҳукумат лавозимларини бўлиб олишга келишишиди...

Таъсис мажлисидан кейин келишувнинг охирги босқичи етиб келди. Бу таъсис мажлиси одамлар фикрларини чалғитиш ва жамиятда фитна уруфини экиш учун Исломдан узок ва куфр, фасод, зулм низомларига асосланган бузук конституцияга асос солди... Бу босқич 2014 йилдаги демократик сайловлар босқичи бўлиб, унинг ортидан 2014 йил 24 ноябрда юртга янги президент сайлови бўладиган бўлди.

Бу сайловлар натижалари яқинлашар экан, баъзи ҳақиқатларга тўхталиб ўтамиз. Бу ҳақиқатларнинг айримлари сайлов ва унинг натижаларига тааллуқли бўлса, айримлари заиф қонунлар ва юрт тақдиди билан ўйнашаётган сиёсий доирадаги бузук шахслар сабабли қўзғолондан олдин ва кейин Тунисни кемираётган бузук вазиятга тааллуқлидир...

Биринчи: Тунисдаги аксар халқ ахволи ва уларнинг сайловларга муносабатини кузатган киши халқ на бу сайловлардан, на ундаги номзодлардан ва на унинг натижасидан қониқаётганини кўради. Бу сайловларда иштирок этганларнинг сони ва унда ғолиб чиққан партияларнинг олган овозининг сони

озлиги бунга ёрқин далилдир. Сайлов комиссияси хисоб китобига кўра Тунисда сайлов ҳуқуқига эга бўлганларнинг сони 7000000 кишини ташкил этади. Улардан 5285136таси рўйхатдан ўтган. Мана шу рўйхатдан ўтганларнинг 61 % яъни 3223932тасигина сайловда қатнашган. Голиб чиққан Нидаа Тунис партияси 37 % яъни 1955500 овозни қўлга киритган. Шунга кўра бу сайловларда қатнашганларнинг сони сайлаш ҳуқуқига эга бўлганларнинг 46 % ини ташкил қиласди. Голиб чиққан Нидаа Тунис партияси эса сайлов ҳуқуқига эга бўлганларнинг 28 %ни ташкил қиласди. Бундан келиб чиқадики Тунис халқининг кўпчилиги яъни 54 % бундай хазиломуз шаклдаги сайловларга ишонмайди, шунинг учун унда иштирок этмаган. Улар бугунги кунда Тунисда мавжуд бўлган сиёсий доиралар афзаллик тарафига бирор ўзгариш ясай олишига ишонмайдилар. Сайлаш ҳуқуқига эга бўлганларнинг 72 % Нидаа Тунис партиясини сайламаган, уни ҳокимиятда бўлишини хоҳламайди ва қадимги посбонлардан иборат унинг етакчиларига ишонмайди... Бошқа жиҳатдан Наҳза партияси президентлик мансабига ўтиришни хоҳламайди. Бундан ташқари собиқ режим вакиллари келаётган босқичда Тунис ҳокимиятига келишади. Чунки Нидаа Тунис партиясининг аксарият етакчилари собиқ режим ва кулатилган демократик конституцион жамоаси партияси вакилларидандир.

Иккинчи: Тунис иқтисоди қўзголондан кейин бугунги кунгача фақат пастга қуламоқда. Ал-Жазира Нет 2012 йил 16 марта ёзишича, тижорат камомади 2011 йил 3,8 %ни ташкил қилган бўлса 2012 йил 5,8 %га етган. Ишсизлар сони тахминан 800000ни ташкил қилган. Марказий банк нозири Шозилий Иёрий 2014 йил 19 ноябрда иқтисод ва молия вазирлиги «Тунисни молиявий марказга айлантириш учун инвестиция ётқизилди» номи остида ташкиллаштирган семинарда шундай деган: «Савдо баланси Тунис иқтисодидаги заифлик нуқтаси бўлиб қолмоқда, чунки ойлик камомад миллиард динорга етмоқда». 2014 йил 19 ноябряда иш билан таъминлаш вазири Ҳофиз Умурий бугунги кунда ишга лаёқатли барча кишиларни иш билан таъминлашга юрт иқтисоди қодир эмаслигини айтган. Шунингдек у вазирликнинг хориж бозорларидаги оғир ахволга қарамай ва Тунисликлар бир неча сабаблар, шу жумладан сиёсий сабаблар туфайли араб юртларидаги меҳнат бозорига қўшилишда йўлиқаётган қийинчиликларга қарамасдан олий шаҳодатномаси бор кишиларни чет элларда иш билан таъминлаш учун харакат қилаётганини таъкидлаган.

Иқтисод ва молия вазири Ҳаким ибн Ҳамуда 2014 йил 4 ноябрда давлат бюджетидаги камомад бу йил 9,2 %га етиши мумкинлигини айтди ва бу енгил қараб бўлмайдиган жиддий нисбатдир... Тунисдаги иқтисодий ҳақ-хуқуклар раиси Абдуурроҳман Ҳузайли шундай деган: «Иш шароитларини яхшилашни талаб қилиш иш ташлашларнинг асосий сабаби бўймоқда. Иш ташлашлар нисбати 2011 йил 43 %ни, 2012 йил 49 %ни, 2013 йил 55 %ни ташкил қилган. Бу уч йил мобайнида бу муаммолар ҳал этилмаганига далилдир». Сабоҳ Ньюс газетаси 2014 йил 8 апрелда Халқаро Валюта Фондининг янги ҳисоботини чоп этди. Унда айтилишича Тунис сиёсий бекарорлик туфайли ишсизлик нисбати бўйича Ўрта Шарқ ва Шимолий Африкада энг баланд кўрсаткич яъни 16 %ни ташкил этган.

Учинчи: Тунис жамиятини тўхтовсиз иқтисодий таназзул ва фасодга тушираётган учинчи иш салтанатни эгаллаб турган кишиларнинг қилаётган талон-тарожи ва ўғирликлариdir. Улар арзимас долларлар эвазига юртни, одамларни ва бойликларни ажнабийга бериб юборяптилар. Тунис университетидаги иқтисодий мутахассис Ризо Қовиа 2012 йил 16 марта ал-Жазира Нет сайтига шундай деб интервью берган: «11000 ширкатни ўз ичига олган саноат тармоғининг 25 %ни ажнабий ширкатлар ташкил қилади».

Тунисдаги Рафоҳ партияси бош котиби Муҳаммад Фақий 2014 йил 13 июнда шундай деган: «Ажнабий ширкатлар бизнинг бойликларимизни ҳеч қандай солиқ тўловисиз олиб чиқиб кетмоқда. Нефт ширкатлари келтираётган нефт ишлаб чиқаришга тааллукли рақамлар нотўғри ва кўп нарса махфийдир. Шунинг учун нефт конларига доимий назоратчи қўйилиши керак. Шунда Тунисда ишлаб чиқарилаётган нефтнинг ҳақиқий миқдори очиқланади ва бу кузатув жараёни энергетика вазирлигидан ташқаридағи мутахассислар орқали бўлиши керак».

Журналист Мукаррам Андалусий «Тунисдаги нефт қўзғолони ҳақиқати» номли мақоласида 2014 йил 20 марта шундай дейди: «Бу ерда бир неча халқаро ҳисоботлар, шу жумладан Американинг ерни ўрганишга ихтисослашган Геологик Хизмат номли ташкилотининг ҳисоботи борки, уларда келтирилишича Тунис нефт уммони ҳавзаси устида жойлашган. 97 миллиард баррел нефт ва 38,5 трилион метр куб табиий газ Тунис билан Ливия ўртасида жойлашган. Иқтисод фанларига ихтисослашган Оксфорд мусассасасининг тадқиқотларига кўра, Тунисдаги нефт ва табиий газ миқдори маълум ва ўзлаштирилган эмас. Бу нарса Тунисни

нефт ишлаб чиқарувчи давлатлар сафига киришга имконият беради». У қўшимча қилиб шундай дейди: «Нефт ишлаб чиқарувчи давлатларда қидириш, ишлаб чиқариш ёки қайта ишлашдан қатъий назар ажнабий ширкатлар мавжуд бўлиб, бу ширкатлар ушбу давлатлар билан шартнома тузадилар. Бу шартномага кўра ажнабий ширкатлар нефтни қазиб олади ва уни қазиб олганлиги миқдоридаги моддий маблағ эвазига шу соҳага ихтинослашган бошқармага уни топширади. Давлат эса бу нефтни хоҳлаган томонга хоҳлаган нархда сотади. Аммо Тунисда масалан «Бритиш Газ» нефт маҳсулотларининг 60 %ини қазиб олади ва собиқ хукумат билан ратификация килинган шартномага кўра бизнинг еримиздан қазиб олган нефтни шартномада келишилган молиявий маблағ эвазига ўзи тасарруф қиласди. Бундай шартномалар узоқ муддат 40 ёки 50 йилга тузилиб ундаги молиявий маблағ ўзгармас бўлади». Шу соҳанинг мутахассиси Ризо Маъмун Тунис каналларининг бирида шундай дейди: «Давлатдаги ҳеч қайси масъул Тунис нефт ишлаб чиқаришидаги ҳақиқий рақамларни айта олмайди. Саноат вазирлиги келтираётган рақамлар эса воқега бутунлай тескари. Нефт секторида фаолият кўрсатаётган халқаро ширкатларнинг ўғирлик ва талон-тарожлари туфайли қанча маҳсулот ишлаб чиқарилаётганини билиб бўлмайди». У киши сўзида давом этиб шундай дейди: «Бу ерда Туниснинг нефт бойликлари қанчалиги ва бу ҳақидаги хужжат маҳфийлиги тўғрисида кўплаб саволлар мавжуд бўлиб, бу шу соҳада коррупция мавжудлигига далилдир». Тунисликларнинг ҳақ хукуклари ва бошқа халқлар каби яхши ҳаёт кечириш ҳақидаги орзулари сиёsatчиларнинг ўйини ва ҳисоботларида зое кетмоқда ва қора олтиндан иборат юрт бойликлари ва пуллари шу тариқа талон-тарож қилинмоқда. Бу масҳаралаш, иқтисодий таназзул, эски посбонлар ва Тунисдаги ҳоким синф тарафидан бойликларни талон-тарож қилиниши, экинзорлар ишдан чиқиб халқ томонидан уни ишлатилмаслиги, буларнинг барчаси устига қўзғолондан кейин сиёsatчилар юрт ва одамларни Халқаро Банк ва Халқаро Валюта Фонди сиёsatига қарам қилиб қўймоқда. Бу нарса мустамлакачи ташкилотлардан қарз олиш орқали рўй бермоқда. Иқтисод ва молия вазири Ҳаким ибн Ҳамуда 2014 йил 28 августда таъкидлашича Халқаро Валюта Фонди Тунисга 217000000 доллар қийматда қарз беришга рози бўлган. Вазир 2015 йил ўта қийин кечиши тўғрисида огоҳлантирган. Тунис университети иқтисод муаллими, иқтисод билимлари бўйича мутахассис Али Абдуллоҳ юртга заардан бошқа нарсани келтирмайдиган иқтисодий

сиёсатни қўллаш ва турли шартларни қўйиш орқалигина қарз берадиган Халқаро Валюта Фондидан қарз олишни хатарли деган. Чунки Тунис бундай қарзлар туфайли 1986 йил иқтисодий таназзулга юз тутди ва бугунги кунгача унинг аламларини тотиб келмоқда. Чунки Тунис иқтисоди ўзининг асл моҳиятини йўқотди, яъни у халқаро ташкилотларга алоқаси бўлмаган давлатлар билан муомала қила олмайдиган бўлиб қолди.

Иқтисодий таҳлилчи Маҳдий Хўжа Хойл бу мавзу ҳақида асар ёзиб унда рақамлар етишмаслигини ва Тунис молиявий ташкилотларининг маълумоти шаффоф эмаслигини танқид қилди. Унинг ўзи тўплаган маълумотлар хulosасига кўра, ички хом ашё маҳсулотлари кўрсаткичи ва миллий хом ашё кўрсаткичи қарз ҳажмига таққослагандан жиддий кўрсаткич эмас. Чунки бу икки кўрсаткич олинган қарзлар микдори ва тўланадиган фоизлар хатарини аниқ баён қилмайди, балки қарз олишни давом эттиришга қизиқтиради. Таҳлилчи асл қарз билан унинг фоизлари орасини ажратадиган манҳаж борлигига эътиборни қаратади. У Тунис иқтисодига бўлган қарзлар таъсирини кузатар экан, шундай дейди: «Тунис 2009 йил қарзни ёпиш учун 8802,7 миллион динор тўлаган бўлса, фоизларни ёпиш учун 19623,9 миллион динор тўлаган. Бундан келиб чиқадики йиғилиб қолган фоизлар ҳажми тўланиши керак бўлган маблағдан анча баланд... Марказий банк маълумотига кўра Туниснинг умумий ташки қарз микдори 2012 йил июнга келиб 34636,9 миллион динорга етган. Бунга ички қарзни яъни 58612 миллион динорни қўшадиган бўлсак 93248,9 миллион динор бўлади. Аммо 2013 йил феврал ойига келиб Европарламент аъзоси Ева Жолининг баёнотига кўра Туниснинг қарзи 40 миллиард динордан ўтиб кетган. Шунга кўра ташки ва ички қарзлар нисбати ички хом ашё маҳсулотидан 150 %га ортиб кетган». Таҳлилчи сўзида давом этиб шундай дейди: «Давомий қарз олиш нафақат молиявий қарз олиш процессидир, балки у мустаҳкам сиёсат бўлиб иқтисодни ажнабийлар ҳукмонлиги остига тушириб қўяди ва уни қарз бераётган доиралардан мустакил бўлишига йўл қўймайдиган сиёсатга бўйсундиради. Қарзлар нафақат кам таъминланган ижтимоий қатламларни кул қилиш ва уларнинг эришаётган ютуқларига тажовуз қилиш чегарасида тўхтаб қолади, балки юрт бошқарувига ҳам очик таҳдид қиласи. Бунга 19 асрда Тунис қарз олиши натижасида мустамлака остига тушиб қолганлиги ёрқин далилдир».

Тўртинчи: Ибн Али давридаги эски сиёсий доира ҳокимиятга ўрнашиб олиши ва янги башара ва номлар ва янги шиорлар орқали

одамларни бошқараётгани Тунисда давом эттаётган фасод ишлардандир.

Ибн Али давридаги сиёсий доира бошқарув, иқтисод, хавфсизлик соҳаларидағи муҳим лавозимларни эгаллаб турибди. Уларнинг исм ва лақаблари бошқа холос. Мұхаммад Хунайд 2014 йил 13 ноябрда Ватан газетасига шундай деб интервью берди: «Қўзғолон кетидан салтанатни эгаллаганлар собиқ режим қолдиқлари ва Ибн Алига мансуб кишилардир. Балки қўзғолоннинг эртасиёқ майдонда пайдо бўлган киши ичкни ишлар вазирлиги турмасида минглаган тунисликларни азоблаган ва Ибн Алининг энг ярамас малайларидан бири бўлган кишидир. Мұхаммад Фаннуший ва Божи Сабсий хукуматлари анти қўзғолонга асос солдилар. Чунки улар даврида ўта муҳим минглаган хужжатлар йўқ қилинди, ҳатто юрт иқтисодини талонтарож қилган ва бойликларни ажнабий ширкатларга топшириб кўйган, фасод тармоқлари оқланди». У киши сўзида давом этар экан шундай деди: «Хужжатлар йўқ қилиниб жаллодлар оқланиши оқибатида давлатнинг турли лавозимлари собиқ режим қолдиқларига алоқали унсурлар тузогига тушди, ҳатто инқилобнинг ўтиш процесси бекор бўлди. 2011 йил октябрдаги сайловлар ортидан ва бу сайловларда Озодлик ва Мехнат учун Демократик Уюшма партияси ва Республика учун Конгресс партияси каби партиялар билан бирга исломий оқимга мансуб кишиларнинг ғалаба қозониши ортидан қўзғолонни секин аста бостириш ҳам нихоясига етди. Энди анти қўзғолон салтанатни қайтариб олишдек иккинчи босқичга ўтди». У киши сўзида давом этиб яна шундай дейди: «Яқинда бўлажак президентлик сайловлари собиқ режим ёки тунисликлар айтганидек ўғрилар тўдасини қайта ҳокимиятга олиб келиш масаласини узил кесил ҳал қиласи. Бу иш ҳар қандай ҳолатда ҳам тунисликлар ва араб олами учун фойдалидир, чунки у қўзғолонларни келтириб чиқаради. Солиқ хизматчилари касаба уюшмаси, ҳалқаро солиқ жамияти ва солиқ хизматчилари юристлар кенгаши аъзоси Асьяд Заводий шундай дейди: «Бу ерда ажнабийлар томонидан молиялаштириладиган ажнабий жамиятлар бўлиб, уларнинг мақсадлари мустамлакачи Британия хукумати қилганидек юртда бўлаётган нарсалар хақида маълумот йиғиш ва ташқарига жўнатиш учун маҳфий ҳисботларни тайёрлашдан бошқа нарса эмас. Бу жамиятларнинг бирига Тель-Авивдаги арабшунослик университетини битирган, Германия фуқароси бўлган шахсни бошқарувчи қилиб тайинланганини унутмаган бўлсангиз керак.

Бундан ташқари бу жамиятлар сиёсий партияларнинг фаолиятини таъминлаш учун кўргазма сифатида ишлатилади. Чунки бу жамиятлар, партиялар ажнабийларнинг пулини олиш учун воситачи ҳисобланади. Марзукий Божи Сабсийни собиқ режим қолдиқларига алоқаси борликда айблаб ёзган яширин нотасида Мисрлик ишбилармон Хур Мисрликлар партияси асосчиси Нажиб Северсни 2014 йил 19 ноябрда Тунисга қилган ташрифини танқид қилган. Бу ташриф Марзукийнинг бўлажак президентлик сайловларидаги рақиби, Нидаа Тунис партияси раиси Божи Сабсий чакириғи билан бўлган эди. Юрт шимолидаги Бизерта шахридаги 3000 атрофидаги тарафдорлари йигилган сайлов конференциясида Марзукий кириш сўзини зиёратга тааллуқли сўзлар билан бошлади. У айтдики: «Бу зиёратнинг ўзига хос мақсадлари бўлган. Менинг компания мудирим билдиришича Нажиб Северсга тобе Миср телеканали зиёратга тааллуқли хабарни тарқатар экан, Божи Сабсийни Туниснинг муваққат президенти деб сифатлаган». Марзукий Северсни араб дунёсидаги анти қўзғолонлар отаси деб сифатлаган. Фуқаролари қуллик ва хорликни инкор қиласидан, зулм ва зўравонликка қарши қўзғолон учқуни бўлган мағрур Тунис ерида бу турдаги фисқу фасод давом этар экан қўзғолон учқуни яқинда яна бир бор шуълаланади, лекин бу сафар аввалгисидан умуман бошқача тариқада шуълаланади. Чунки ҳалқ касаллик ўчоини, бало сабабини, ўз еридаги хатарни, ёлғон ва ялтироқ шиорлар ортига беркиниб олган мустамлака вакилларини таниди. Бу сафарги қўзғолон онгли, нажот йўлини тушунган, Туниснинг муҳлис фарзандларини таниган қўзғолон бўлади. Бу муҳлис фарзандлар ўз дини ва мабдаси кишиларининг сўз ва амалларига ва улар қалбию ақлларида кўтариб юрган фикрларига ишонадилар.

Бундан Тунисдаги сиёсий бошқарувни бошқараётган мустамлакачилар қўрқади. Мустамлакачилар Тунис халқининг бугунги кундаги барча сиёсий кучларга қарши яна бир марта қўзғолон қилишидан, Ислом асосидаги тўғри ўзгариш содир бўлишидан қўркмоқда. Чунки бу сиёсий кучлар юртни қашшоқликдан олиб чиқа олмади, сиёсий ва ҳарбий коррупцияни тугата олмади. Шунингдек у бу қўзғолон учқуни қўшни давлатларга ҳам ўтиб минтақани қамраб олишидан ҳам қўрқади. Чунки Жазоир, Ливия ва Марокаш каби қўшни давлатлар ҳам Тунисликлар қийналлаётган коррупция ва зулмдан қийналяпти ва юрт бойликлари ва сиёсатини бошқараётган тўданинг зулмидан қийналяпти. Бу тўда юрт ахолисининг аксариятини қашшоқликдан ҳам паст даражага тушириб юборди ва юрт бойликларини мазлум

ва азоб чекаётган Тунисдагидек ажнабийларга бериб юборди. Мустамлакачилар мана шу ҳоким тўда орқали энг жирканч турдаги зўравонлик ва сиёсий зулм билан шуғулланмоқда, халқ ўртасида хар хил фитналарни ёймоқда. Масалан Ливияда фуқаролар Америка ва Европа давлатларига хизмат қилиш учун бир-бири билан урушмоқда, Жазоирда эса турли вилоятларда ирқчилик оловини ёқиш учун ҳаракатлар бўлмоқда.

Лекин мағрур Тунис ерида бундай масҳарали саҳна узоқ давом этмайди. У олдин бўлганидек яқинда Аллоҳнинг изни билан муваффақиятсизликка учрайди. Сайловларда қатнашган ёки қатнашмаганидан қатъий назар барча Тунис аҳли Тунис ва қўшни давлатларда бўлаётган ҳодисалар жараёнини идрок қиласди.

Туниснинг нажот йўли на сайловлар, на вазирликларни алмашиши ва на башара ва қадди қоматлари ўзгараётган бошлиқларда, балки у ҳақиқий инқилобдадир. Бу инқилоб бошидаёқ фикрий бўлади. Чунки бундай сохталик, алдов ва ёлғонларни пайдо қилган балонинг асоси Фарбнинг сохта демократик фикри эди. Америка ва Европа давлатларига малай сиёsatчилар ўша фикр гирдобига тушиб қолган кишилардир. Агар Туниснинг сараланган ҳур аҳли мана шундай зулматли мунофиқликдан ва ҳалокатга элтувчи жарлиқдан қутулишни хоҳласалар қўйида айтилгандек қадам ташласинлар:

1 – Тўғри асосдаги кенг камровли фикрий инқилобни пайдо қилиш, юртни ва фуқароларни ҳалокат ёқасига олиб келган тубан фикрни илдизи билан куритиш лозим. Чунки мустамлакачиларнинг малайларидан иборат бир гурух тўда шу фикрлар ортига яшириниб демократия, эркинликлар, инсон ҳукуқлари каби шиорлар остида юртни ва фуқароларни ҳалокатга етакламоқда, юрт бойлигини таламоқда ҳамда ажнабий кофирнинг юрт бойлигини талашига қўйиб бермоқда. Ҳақиқат шуки на озодлик, на демократия ва на инсон ҳукуқлари мавжуд, балки қуллик, ҳаёт давомийлиги ва яшаш учун луқма топиш ҳукуқларидан ҳам маҳрум қилиш мавжуд.

2 – Ҳозирги ва собиқ сиёсий доира вакилларини улоктириш ҳамда фикрий ва сиёсий жиҳатдан ғарбга қарам бўлмаган холис сиёсий доирага уларни алмаштириш керак. Масалан, мустамлакачилик сайловларда катта овоз олишини таъминлаган Нидаа Тунис партияси мустамлакачи кофирга тобе партия бўлиб, унинг аксар етакчилари Тунисни вайрон қилиб ҳаробага айлантирган собиқ сиёсий доирадандир. Улар қўзголондан кейинги аввалги босқичда ҳокимиятни қўлга киритдилар, лекин

улар сиёсий ва идорий жиҳатдан муваффақиятсизликка учрашди. Уларнинг даврида ишлар тубанлик ва қашшоқликка юз тутди... Аммо Наҳза ювинидхўр партия бўлиб, у на ҳокимиятни хоҳлади ва на уни тарк қилади, балки фисқу фасод вакиллари бўлмиш Марзукий ва Сабсий каби мунофиқ сиёсатчиларни қўллайдиган тобе ва хор бўлишни хоҳлади. У партия сайланишга ҳақли эмас, чунки у бошқарув жиҳози ҳақидаги тариқатида ва мустамлака думлари бўлмиш илмоний мунофиқ кимсаларни рози қилиш учун ҳокимиятда қолиши эвазига ўз фикри ва мабдасидан тонишида муваффақиятсизликка учрагандир. Булардан бошқа партиялар ҳам Гарбга малай партияларнинг сиёсатига тобедир.

З – Уммат дини бўлган Исломни ҳокимият ва бундан бошқа иқтисодий, ижтимоий ва ташқиу ички сиёсий жиҳатларни қамраб оладиган татбиқ ўрнига қўйилиши керак.

Ислом Тунис халқининг ҳам дини бўлиб, аксар халқ Ислом ва уни татбиқ этилишини хоҳлади. 2011 йилда бўлиб ўтган сайловлар халқ Исломни хоҳлаётганини исботлади. Наҳза партияси энг кўп яъни 89та ўринни қўлга киритди, чунки у Ислом шиорини кўтарган эди. Агар Наҳза ҳаракати халқнинг катта қисмига салбий таъсир кўрсатган хунук ишларни қилмаганда 2014 йилги сайловларда ҳам халқнинг кўпчилиги уни сайлаган бўлар эди. Лекин халқ Наҳза ҳаракатини Исломга қўриниш ва шакл жиҳатдангина алоқаси борлигини ва ҳақиқий Исломни ушламаслигини идрок этди. Яна у сайловлар бирор нарсани ўзгартирмайдиган, балки ишларни янада тубанлаштирадиган бирор янгилик олиб келмайдиган овунчоқ эканини идрок этди. Собиқ режим Тунисни яшаш тарзи, ахлоқи, ҳаётининг фикрий ва амалий жиҳатларида Европанинг бир бўлаги қилиш учун олиб борган тарғиботларига қарамасдан Тунис ахли ўзларининг соғлом фикрий асосларига қайтишди, Ислом атрофига жипслashiшди ва Исломни бошқарувга қўйиш учун кўз тикишди.

Ҳақиқат шуки халқ малай доираларда томир отган фасодга карши қўзғалмоғи керак, яна у соғ ва тоза Ислом ҳақидаги фикратин Тунисдаги омма халқ доираларига етказиши ҳамда дин ва Ислом номи билан айтилган ёлғонларни фош қилгандан кейин Исломни ҳокимият супасига олиб чиқиши керак. Бу иш Аллоҳнинг изни билан катта муваффақиятларни қўлга киритди, чунки одамларнинг кўпчилик қисми дин тўлқинини айрим партиялар томонидан сиёсий мақсадлари учун ишлатишини идрок этадиган бўлиб қолди. Энди жумхур одамларга татбиқ этиш вожиб бўлган соғ Исломнинг нима эканини ва бу Ислом Умматни ҳаётининг

барча жабхаларида қандай уйгота олишини тушунтириш масаласи қолди. Бу Туниснинг ҳизбий доираларида, омма халқ орасида ҳосил бўлган фикрий ва сиёсий кураш босқичидир.

4 – Туниснинг барча жойларида сиёсий ва ҳарбий доираларда ҳамда халқнинг турли қатламларида фикрий ва сиёсий курашни кенгайтирилиши керак. Бу юртда мавжуд эгри-буғри чизиклар ўрнига тўғри чизиклар тортиш билан бўлади. Бундай босқич бўлишлиги муқаррар. Чунки у тушунчаларни чуқурлаштиради, одамларга йўлларини ёритади, нажот йўлини кўрсатади, шу билан бирга тарқалган фасодни ва ҳаёт ишлари сақофат, дин, иқтисод ва барча нарсаларни вайрон қилган сабабларни баён қиласди. Онгли мусулмонлар икки муҳим ишни баён қилиб беришлари керак. Биринчиси, сиёсий тобелик ва у сабабли тарқалаётган фасод. Иккинчиси, иқтисодий низомда кофир капитализм қонунлари татбиқ қилиниши, ажнабий қарзлар, бойликларни ўғирлаш ва талон-тарож қилиш сиёсати натижасида ҳамда юрт ичкарисида бойликларни оёқ ости қилиш ва уларни тўғри ишлатмаслик оқибатида келиб чиқсан иқтисодий таназзул. Чунки ушбу икки иш бугунги коррупция рамзларига йўналтирилган ҳал қилувчи зарба бўлади. Улар қанчалар ёлғон ортига беркинмасинлар бу зарбадан ўзини ҳимоя қила олмайдилар, чунки одамлар коррупцияни кўриб унинг ичida яшамоқдалар.

Бу курашда онгли кишилар одил иқтисодий низом аҳкомлари ва Ислом татбиқ қилинган пайтдаги Ислом тарихи ҳақида одил халифа Умар ибн Хаттоб рамода йилида чизиб бергани каби ёрқин тасаввурни беришлари ва уни очлик ва қашшоқлик пайтида юртни талон-тарож қилаётган сиёсатларга таққослаб беришлари керак. Бундан ташқари Тунисда бугунги кунда мавжуд бўлган камбағаллик, бечоралик ва хорижга ҳижрат қилиш каби суратлар каршисида одил халифа Умар ибн Абдулазиз давридаги Исломий давлат яшаган ёрқин суратни кўрсатиб беришлари керакки унда чопарлар давлат ичida закот олувчи одамни топа олмай кезишган эди. Тунис буюк қўмондонлар соясида Ислом татбиқ қилинган пайтда қандай яшагани, исломий фатҳларнинг Европа сари кенгайиши учун қўналға бўлгани ва у ердан фатҳлар сари йўналаётган аскарлар ва байроқлар туфайли ҳазро «яшил, кўм-кўқ» юрти деб номлангани ҳақида ёрқин тасаввур беришлари керак.

Заиф ва хато фикр тўғри фикр қаршисида мутлақо тура олмайди. Уни ниқоблар билан қанчалар безалмасин, нуқсони кўриниб, бадбўй ҳиди таралиб, фасоди фош бўлиб бораверади.

Шунинг учун бундай фикр эгалари уни ҳимоя қилиш ва Тунислик мухлис кишилар қаршисида синиб кетишининг олдини олиш учун шафқатсизлик, кишанлаш ва қамоққа олиш каби услубларга таянишади.

5 – Келгуси босқич олдида сабр ва саботли бўлиш керак. Чунки сайловлар сохталашибилди, Наҳза ҳаракатини келгуси босқичда эргашиладиган кўргазма қилиб қўйилди, фикрий, сиёсий, ҳарбий террорга қарши курашиш учун турли баёнотлар берилди ва дўқ пўписалар қилинди. Булардан мақсад бузғунчиликни холис кишиларнинг фикрий ва сиёсий зарбаларидан сақлаш ҳамда бу ифлос сиёсатларни фош қилишларини олдини олишдир. Шунинг учун янги ҳокимларнинг Америка ва Европа буйруғи билан сиёсий хужум қилишлари, қамашлари, азоблашлари, ўлдиришлари, ҳақни айтишдан тўсишлари, собиқ режим қилганидек фикрий ва сиёсий террор уюштиришлари, Наҳза ҳаракатига ҳокимиятда иштирок этишига ёрдам беришлари ажабланарли иш эмас. Чунки режим бундай ишларни қилмаса тезда қулайди. Шунинг учун унинг қўриқчи ва тобелари уни ҳимоя қилиш ва умрини узайтиришга ҳаракат қилишади. Лекин шундай бўлсада у охири қулайди. Чунки режим одамларнинг жонига теккан. Одамлар бу зулмга қарши янгидан қўзғалишга тайёрдир. Бу зулм ҳозирча булат соясига беркинган ва ёлғонларини ҳам уни ортига яширган. Лекин бу ёз булути бўлиб тезда тарқалиб кетади ва зулм халқ олдида фош бўлади.

Хулоса қилиб шуни айтамизки, хазро Туниси ўз тарихи ва ҳазорати билан аслига қайтиши керак. Ақаба ибн Нофеъ ва Мусо ибн Насир каби буюк қўмондонлар даврида бўлганидек, мусулмон юртлари учун шуъла бўлиб қайтиши лозим... У ердан хазро аскарлари яна бир марта Европа сари йўл олишлари лозим. Шунда Тунис янги инқилоб учқуни бўлганидек, янги фатҳ учқуни бўлади.

Аллоҳдан мана шу макр ва ҳийлаларни Тунис еридан кетказишини ва Тунисликларнинг ақлини Ислом нури билан мунаvvар этишини сўраймиз. Мустамлака малайлари бўлмиш алдамчи фитначиларни фош қилишини ва Тунисликларни ёрқин Ислом хукмлари билан мukarram қилишини сўраймиз. Шунда Тунис фасод ва зулмга қарши қўзғолон шуъласи бўлганидек исломий оламда ўзгартириш шуъласи бўлади. □

ТЕРРОРИЗМ НОМЛИ ЁЛФОН: ҚЎЗҒОЛОНЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТСИЗЛИК САБАБЛАРИ (2)

Абу Аҳмад Омирий – Санъо

Ҳақ ва ботил ўртасидаги кураш доимийдир. Биз аниқ билиб ишонамизки ботилнинг ҳужжати янчиб ташланувчи ҳужжатдир. Аллоҳ Таоло айтади:

﴿إِلَّا نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَطْلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا تَصْفُونَ﴾

«Йўқ, Биз ҳақни ботилнинг устига отурмиз, бас (ҳақиқат ботилни) эзиб-янчиб, баногоҳ (ботил) йўқ бўлур. Сизлар учун эса (мушриклар, Аллоҳни «хотин, боласи бор», деб нолойк сифатлар билан) сифатлаганларингиз сабабли ҳалокат бўлур» [Анбиё 18]

Бунинг далили шуки ботил ҳақиқат қаршисида тура олмайди, балки унга ўралиб олиб услуб, воситаларни пайдо қиласди, ҳақиқатларни сохталаштирадиган ҳийлаларни ўйлаб топади ва ҳақни ботилга аралаштиради. Аслида кураш фикрга қарши фикр билан, далилга қарши далил билан, ҳужжатга қарши ҳужжат билан бўлиши керак. Агар шундай бўлганда ботил албатта йўқ бўлиб кетган бўлар эди. Лекин бугун буни акси бўлиб қолди. Мана масалан, Курайш кофирлари Росулуллоҳга ҳужжатга қарши ҳужжат, далилга қарши далил билан қарши туришди. Лекин ҳеч қанча вақт ўтмай мағлуб бўлишиди ва ютқазишиди. Аллоҳ уларнинг ҳийлаларини рад қилди, ҳужжатларини зое кетказди ва уларнинг фасодлиги намоён бўлди. Қуръон уларни ўзига ўхшаганини келтиришга чақирди. Улар қодир бўлишмади. Сўнг шунга ўхшаган ўнта сурा келтиришга чақирди. Улар ожиз қолдилар. Сўнг ақалли битта сурा келтиришга чақирди. Улар ютқазишиди. Аллоҳ Таоло улар ва барча кофирлар ҳақида шундай дейди:

﴿وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثِيلٍ إِلَّا جِئْنَكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا﴾

«Улар сизга (Қуръонни айблаш учун юқоридаги каби) бирон мисол-савол келтирсалар, албатта биз сизга ҳақ (жавобни) ва энг гўзал шарҳни келтириб қўйдик» [Фурқон 33]

Бу нарса Ғарбнинг муваффақиятсиз ҳазоратига ҳам мос келади. Чунки Ғарб ҳазоратининг муваффақиятсизлигидан фикрга фикр билан қарши туриша олмади, натижада ҳар хил терминларни ўйлаб топиб, Исломни ва онгли холис

мусулмонларни ўша терминлар билан айблашди. Бу терминларни ўzlари күзда тутган кишиларга ёпишириш учун давлат жосуслик органларидаги (кризислар идораси ва терминлар билан шуғулланадиган ташкилотлардан) ёрдам олишди. Курайш хам худди шу курол яъни чалғитувчи хабарларни бериш ва ёмонотлиқ қилиш куролини ишга солиб, одамларнинг энг түғри сўзлиси бўлган Мұхаммад ﷺ ни ёлғончи, сехргар, коҳин ва шоир деб тухмат қилган эди. Абдуллоҳ ибн Жаҳш сарияси кофирлар карвонига ҳужум қилиб, Амр ибн Хазрамийни ўлдирганида, курайшликлар – Мұхаммад ҳаром ойда одамларни ўлдиряпти деб гап тарқатишиди. Шунда Аллоҳ Таоло ушбу оятни нозил қилди.

﴿يَسْأَلُونَكُمْ عَنِ الْشَّهْرِ الْحَرَامِ قَاتَلُ فِيهِ قُلْ قَتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدُّ عَنْ سَيِّلِ اللَّهِ وَكُفُرٌ
بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِخْرَاجِ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا
يَزَّ الْوَنَّ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّىٰ يُرْدُوْكُمْ عَنِ دِينِكُمْ إِنْ أَسْتَطِعُوْا﴾

«Сиздан «шаҳри ҳаром»-уруш ҳаром бўлган ойда жанг қилиши ҳақида сўрайдилар. Айтинг: «У ойда жанг қилиши катта гуноҳдир. Аллоҳнинг йўлидан тўсиши, Унга ишонмаслик ва масжидул Ҳаромдан (яъни Маккадан) тўсиши ва ундан аҳларини қувиб чиқариш Аллоҳ наздида каттароқ гуноҳдир. Фитна ўлдиришдан-да каттароқ гуноҳдир. Улар (кофирлар) қўлларидан келса то динингиздан қайтаргунларича сизлар билан урушаверадилар» [Бакара 217]

Яъни, ҳаром ойда одам ўлдириш катта гуноҳдир. Лекин масжидул ҳаромдан тўсиш, у ердан аҳlinи чиқариб юбориш Аллоҳнинг наздида ҳаром ойда одам ўлдириш ва уруш қилишдан ҳам каттароқ гуноҳдир. Шунинг учун Курайшнинг мусулмонларга қарши фитналари, гиж-гижлашлари, уларга азоб беришлари ҳаром ойидами ёки бошқа ойдами фарқсиз одам ўлдириш ва уруш қилишдан ҳам каттароқ гуноҳдир. Мусулмонлар ҳаром ойда жанг қилганлари учун уларга қарши ташвиқот қилган ва овоза тарқатган манашу Қурайш эди. Чунки бу кофирлар агар қодир бўлсалар ҳатто мусулмонларни динларидан қайтаргунларигача уларга қарши урушаверадилар. Демак мусулмонларнинг ҳаром ойда Қурайшга қарши уруш қилишлари айб иш бўлмаган. Чунки Қурайш исломий даъватга

қарши чиқиш, Аллоҳнинг йўлидан тўсиш, Аллоҳга кофир бўлиш, Масжидул Ҳаромдан хайдаш, мусулмонларга фитна қилиш каби жиноятларни қилаётган эди... Бугун ҳам ўша ишлар давом этмоқда. Ғарб хусусан Америка туҳмат қилиш, ёлғончига чиқариш ва обрўсизлантириш орқали одамларга мусулмонларни террорист қилиб кўрсатмоқда ҳамда терроризм, экстремизм, мўътадиллик каби ўз фойдасига ишлайдиган терминларни ўйлаб топди. Ғарб хусусан Америка ўзи чақираётган нарсага амал қилмаяпти. Масалан демократия, инсон ҳуқуқлари ва Ғарб тушунчасидаги умумий эркинликлар ҳақида гапираётган бўлса, бир вақтнинг ўзида Ироқ, Афғонистон, Вьетнам ва бошқа юртларда минглаган одамларни ўлдирмоқда. Одамлар қўз ўнгида халқаро тақиқланган қуролларни ишлатиб энг хунук террористик жиноятларни содир этмоқда. Ёшу қари, аёлу эркак, аскару тинч фуқарони ажратмасдан шафқатсизларча қирмоқда. Демократияга чақирап экан манфаатига зид келиб қолганда унга қарши иш қилмоқда. Шунингдек у манфаатига зид келиб қолганда ҳукуматлар аралашмайдиган бозор эркинлигига чақирувчи иқтисодий қонунларига ҳам қарши иш тутмоқда... Айтаётган сўзи қилаётган амалига зид бўлган Ғарб баёнотларининг бошқалар олдида тасдиқи топилмаяпти. Шунинг учун у ташқарида муваффакиятсизликка учрашидан олдин ўз дунёсида банкротга учради ва мағлуб бўлди. Чунки, Ғарбнинг ишлари фош бўлди, фикрининг сохталиги аён бўлди, ҳийла ва ёлғонлари кўриниб қолди, Ислом мабдаси олдида мабдаси таназзулга юз тутишидан ташвишга тушиб қолди. Шунинг учун у мусулмонларнинг заифлиги ва имкониятларининг торлигидан фойдаланиб Исломни айблаш ва унга қарши урушишга ўтди.

Ғарбнинг энг ифлос услугуб ва воситаларидан бири одамларни алдашидир. Бу нарса сўнгги вақтларда рўй берган кўзголонларда заарар келтирувчи ҳокимларни янада заарарлироқ ҳокимлар билан алмаштирган пайтда яққол кўринди. Масалан Муборак ўрнига Сисий, Ибн Али ўрнига унинг яқинларидан бўлмиш Сабсий, Али Солих ўрнига ўринбосари Абдуроббих Мансур ўтириди. Хафттар эса Ливияда хўжайнларига тобе бўлиш ва улардан ҳокимиятни қабул қилиб олиш учун ҳамон жанг қилмоқда... Буларнинг барчаси қўзголон юртларида сиёсий, ҳавфсизлик, ҳарбий ва иқтисодий доиралар ўз ўрида қолиши

билин бирга рўй берди ва рўй бермоқда... Малай шахс эски кийимини ечиб янгисини кийиб олди. Шунингдек конституциянинг шакли ўзгарди, бошқарув шакли ўзгармади яъни қонунлар асоси демократия деган эътиборда бошқарув фуқаровийлигича қолди, арзимаган нарса ўзгарди. Уммат оғир вазиятдан чиқа олмади, натижада фикрий, сиёсий, иқтисодий ва сақоғий жиҳатдан уйғонишни сезмади. Демак ҳеч қандай ўзгариш рўй бермади. Уммат айтишга арзигулик ўзгариш рўй бермаганини тушунди. Шундай экан инқилобий ўзгариш рўй бермаганининг сабаблари нималардан иборат:

1 – Уммат фақат шахслар ва бошқарувдаги башаралар ўзгарганини, воқеда эса ҳеч нарса ўзгармаганини ҳис қилди. Шунинг учун Умматнинг бир бўллаги яхши ҳолатга ўзгариш учун юртда хукм юритилаётган низомлар, қонунлар ва конституцияларни ўзгартириш кераклигини тушунди. Чунки аввалги режим таркиби ҳам, кейинги режим таркиби ҳам ва бу режим югурдаклари ҳам қандай бўлган бўлсалар, шундайлигича турибди. Шунинг учун ҳақиқий ўзгариш рўй бериши учун таркиб ўзгариши керак. Бу эски малайларни янгисига алмаштирган пайтда Farb ўйнаган ўйинdir. Ифлос Farb қачонгача Уммат устидан кулади, Уммат эса қўзғолонлар жузъий бўлганлиги учун муваффакиятсизликка учраганини қачон тушунади?

2 – Собиқ малай режимнинг ёлланма партия ва ҳаракатлари одамларнинг талаб ва арз-додларини сингдириб юбориш учун кириб келди. Улар амалда уларнинг истакларини сингдириб юборди ва тўғри йўлдан буриб юборди. Одамлар эса сезиларли натижани, уйғониш ва ҳақиқий ўзгаришни топмадилар. Аслида бу ҳаракат ва партияларни ҳокимларга сохта альтернатив қилиш учун Farb вужудга келтириди. Улар сохта мухолафат ролини ўйнайдилар, яъни улар Farbga малайлик қилишнинг бошқа бир кўринишидид. Дарҳақиқат, улар қўзғолонларни муваффакиятсизликка учратиша энг ифлос ролни ўйнадилар.

3 – Farb режим орқали ўзгартириш йўлини буриб юбориш ва бу қўзғолонлар Умматга олдингидан кўра кўпроқ бало ва оғатларни олиб келди деган раъйи омни пайдо қилиш учун контрреволюцияларни вужудга келтириш билан кириб келди. Биз бензин, керосин ва газ нархи ошишидаги сохта инқирозларни ва узок вақтгача доимий суратда қасдан электр

энергиясини ўчириб кўйиш каби ишларни гувоҳи бўляпмизки, бу ишлар Умматни катта кучини сарфлаб бўлгандан кейин яна бир марта ўзгартиришга ҳаракат қилишларидан ноумид бўлиши учун қилинмоқда. Лекин Гарб Умматни ҳаргиз ноумид қила олмайди. Бундай ноумидликни Уммат орасидаги ҳақиқий ўзгартириш учун ҳаракат қилаётган мўминлар қалбига эса мутлақо сололмайди.

4 – Сиёсий Исломнинг бошқарувдаги суратини бузиб кўрсатишига қаттиқ эътибор берилди. Ваҳоланки бугунги кунда татбиқ қилинаётган исломий бошқарувни ўзи йўқки биз Исломни айбласак. Шунингдек, Ислом билан хукм юритмай туриб бошқарувда муваффакиятсизликка учраган, сиёсий Исломнинг суратини олиб келган кишилар қасддан айбланди. Шубҳасиз Ислом ҳақида ва унинг даъватчилари ҳақида салбий жамоатчилик фикрини яратишида Исломга адоват қилувчилар истаган иш бўлди. Улар бунинг натижасида бошқарув ва бошқа ечимни, масалан динни ҳаётдан ажратадиган илмоний бошқарувни излашимизни исташди.

5 – Бу ерда ҳокимлар, олимлар, партиялар, қабила катталари, савдогарлар, аъёнлар, вазирлар ва сиёсатчилардан иборат малайлар армияси мавжуд. Улар манфаатлари заараркунанда режимларга боғлиқ бўлган, воқеълик ўзгарса уларнинг манфаатига заар етадиган шухратпарастлардир. Чунки улар собиқ режимдан фойдаланадилар ва шунинг учун ҳар қандай ўзгартиришга қарши курашадилар.

6 – Гарб ўзининг малайлари орқали ҳар хил портлашлар, қуролли хужумлар, қотилликларни амалга ошириб, хавфсизлик соҳасида нотинчликларни келтириб чиқаради. Унинг ўз манфаати йўлида Исломни айблаш учун бундай бошбошдоқликларни пайдо қилиши оқибатида одамлар на жузъий ва на инқилобий ўзгартиришдан фойда бор деб ноумидлик ва воқега таслим бўлиш ҳолатига тушиб қоладилар. Гарб шуни кўзламоқда.

7 – Ҳаракатлар, партиялар ва Уммат ўзгартириш тариқатини билмади, унинг асослари ва таркибларини англаб етмади. Агар буни англаб етганида Умматга ҳозиргача хуруж қилаётган саратонни топган бўлар эди. Умматни уйғотувчи тушунча ва фикрларни билмаслик, шунингдек, сиёсий, иқтисодий, фикрий ва ҳарбий жиҳатдан бизни мустамлака қилиб келаётган

Фарбнинг исломий юртлардаги лойиҳаларини билмаслик ўзгартириш имкониятига тўсқинлик қилишга олиб борди. Бу қўзголонлар натижасида ўзгартириш имкониятларини қўлга киритиш умид қилинган эди.

8 – Умматни тубдан уйғотадиган стратегия ва билимга эга партиялар етишиб чиқмади. Мавжуд партиялар эса исломий шиорларга эга холос, уларда ақидани гавдалантирадиган, Уммат йўналишини белгилаб берадиган исломий дастур йўқ, воқеда амалий уйғониш қандай бўлиши хақида билим йўқ. Чунки амалий уйғониш кайфияти икки омилни, яъни бошқарувни (сиёsat, иқтисод, ижтимо ва жазо чораларини) ва идорани (услублар, воситалар ва режаларни ижро қилишга мос қилиб янгилашни) ўз ичига олади. Бошқача айтганда иқтисод қандай татбиқ қилиниши, бошқарув, таълим-тарбия ва адлия қандай бўлиши тўғрисида уларда билим етишмади. Яна бир эътиборга молик нарса шуки, партиялар асоси Фарб тарафидан қўйилган конституция ва капиталистик ечимларга ғарқ бўлган. Бу конституцияда ёзилишича Ислом бошқарувнинг асосий манбай аммо бошқа манбалар ҳам рад қилинмайди. Бу нарсалар ушбу партияларнинг Уммат ақидаси ва фикридан балқиб чиқкан ҳазорий лойиҳага ва инсон муаммоларининг ечимига эга эмаслигини кўрсатади. Демак бу партиялар бошқарувдаги режимларга тобелиги сабабли ожиз партиялар ҳисобланадилар. Улар режимни тан олиши, у билан муомала қилиши ва розилигини олиши оқибатида зарар кўрмайдилар, натижада уларнинг номлари ахборот воситаларида тилга олинади. Даъватчиларининг масжид, минбар, радио ва телеканалларда чиқишлирига рухсат берилади.

9 – Кувват аҳли ва армия бузук режимлар фойдасига ишляяпти. Армия етакчилигида шаклан ўзгариш бўлди холос. Фарб ўзига содик бўлган мана шу ҳарбий етакчилик орқали ўз чангалини мустаҳкамлашга ҳамда ўзига тобе режимларга қарши Умматнинг хужумларини қайтаришга эришди. Шунинг учун кувват Ислом қўлида эмас, балки Фарбнинг қўлида бўлиб қолди. Ҳолбуки, ўзгартиришни хоҳловчилар ютуқларни сақлаб қолиш ҳамда амалда юз берганидек шу ютуқнинг тугатилишини олдини олиш учун кувват эгаларининг қўллаб-кувватловига эга бўлиши лозим. □

ИСЛОМНИНГ БОЙЛИКНИ ТАҚСИМЛАШДАГИ АДОЛАТИ (6)

Бойликни тақсимлаш мавзусини муолажа қилган шаръий аҳкомлар (2)

Ҳамд Тобиб – Байтул Макдис

Ўтган ҳалқада бойликни тақсимлаш мавзусини муолажа қилган шаръий аҳкомларнинг бир қисмини айтиб ўтган эдик. Бу ҳалқада ўша мавзуга тааллуқли бундай аҳкомларнинг қолганини мукаммал равишда келтирамиз:

Бу шаръий аҳкомлардаги тўртинчи иш «Умумий мулкларни ишлатиш ва фуқароларнинг ҳар бири ундан фойдаланишини тартиблаштириш жиҳатидан давлатнинг умумий мулкни назорат қилиши ҳақидадир».

Ином Мовардий «ал-Ҳавий» номли китобида умумий мулкларни шундай таърифлайди : «Умумий мулклар мусулмонлар жамоасининг мулки бўлиб, давлат ва шахслар уни тасарруф қилишлари ёки унинг манфаатидан ёлғиз фойдаланишлари жоиз эмас. Чунки бу молларнинг эгаси бутун жамиятдир. Бу молларга одамларнинг барчаси тўла эркинлик билан шерик бўладилар. Умумий мулкни сотиш, на мерос қилиш ва совга қилиш орқали тасарруф қилиш жоиз эмас. Ҳатто давлат учун ҳам ундан фойдаланишини тартиблаштиришгина жоиз». Шайх Тақийоддин Набҳонийнинг «Иқтисод низоми» китобида шундай дейилади: «Умумий мулк Шоре жамоатга биргаликда фойдаланишга рухсат берган мулкдир. Умумий мулк, деб белгиланган бойликлар Шоре жамоатники, деб тайинлаган, шахснинг ёлғиз ўзи эгалик қилишини таъқиқлаган бойликлардир».

Умумий мулклар бир неча қисмга бўлинади: «Сув, ўтўлан, олов каби жамоат мулклари, туганмас конлар, дарё ва денгизлар каби шахслар хусусийлаштириши мумкин бўлмаган нарсалардир».

Давлат бу умумий мулклар борасидаги ғамхўрлик билан бошқариш вожиб вазифасини раиятдаги ҳеч кимни камситмасдан ҳар бир шахсга бу мулклардан фойдаланиш имконини берадиган тарзда бажаради, бу билан эса шу мулкларнинг – агар улар мулк қилиб олинадиган ёки истеъмол қилинадиган нарсалардан бўлса ёки ҳамманинг манфаатларини амалга ошириб берадиган нарсадан бўлса – тақсимоти амалга ошади.

Хақиқат шуки умумий мулкларни шахслар ёлғиз ҳолда ишлаб чиқариши қийиндир. Масалан энергия манбаси бўлган нефт каби ер ости ёки устидан чиқадиган кон бўлса ёки туз каби ер остидаги туганмас конлардан бўлса. Агар давлат мана шу улкан бойликларни бошқармасдан ташлаб қўйса бу ишни капиталистлар ва катта ширкатлар қиладилар. Натижада бугунги кунда капиталистик давлатлар ва капитализм татбиқ этилаётган мусулмон юртларида рўй берадиганидек бу бойликларни эгаллаб оладилар. Чунки бунда давлат капиталистларга ушбу табиий бойликларни ишлаб чиқаришни бошқаришларига ва бошқа инсонлар ундан маҳрум бўлишига имконият яратиб беради. Натижада бу капиталистларнинг бойлигига бойлик қўшилаверади, камбағаллар эса янада қашшоқлашиб бораверади. Давлат умумий мулкларни бошқариб туриши жамият шахслари ўртасида бойликтин тақсимлашга ёрдам беради ва айрим одамлар қўлида тўпланиб қолишининг олдини олади. Бундан ташқари бу бойликларнинг манфаатидан имкон қадар кўпчилик одамлар фойдаланишига ёрдам беради. Давлат умумий мулкларни бошқариб туришининг ҳукми икки ишдан тушуниб олинади. Биринчиси: Имом яъни мусулмонларнинг бошлифи бўлиб Аллоҳ Таоло имомга мусулмонларга фойда келтирадиган ва улардан зарарни даф қиладиган ҳар бир ишни бошқаришлигини вожиб қилди. Пайғамбар ﷺ айтадилар:

«إِلَمَامُ رَاعٍ وَهُوَ مَسْؤُلٌ عَنْ رَعْيَتِهِ»

«Хўкмдор бошқарувчидир ва ўз фуқаросига жавобгардир». Бухорий чиқарган. Иккинчи иш: бу улкан бойликларни ишлаб чиқариш ҳар бир инсон кучи етмайдиган катта куч ва қудратга муҳтождир. Агар бу иш инсонларнинг ўзларига ташлаб қўйилса бойлар уни эгаллаб оладилар ва қолган камбағаллар ундан маҳрум бўладилар ёки бу бойликлар ер остида қолиб давлат фуқароларидан бирортаси ундан фойдалана олмайди ва ҳар иккисида ҳам одамлар ундан фойдалана олмайдилар. Шаръий асллик шуки Пайғамбар ﷺнинг

«الْمُسْلِمُونَ شُرَكَاءُ فِي ثَلَاثٍ...»

«Мусулмонлар уч нарсада шерикдирлар...», деган қавлларига биноан бу бойликлар барчаникидир. Аҳмад чиқарган. Шерикдирлар деган сўзининг маъноси ундан барча

фойдаланиши керак деганидир. Бу эса шахслар томонидан фойдаланиш қийин бўладиган ишларни давлат бошқармаса амалга ошмайди. Имом Дусукий «Катта шарҳга ҳошия» номли китобида айтади: «Конларга келсак уни ишлатиш икки йўл билан бўлади. Биринчиси: Уларни байтулмолга ажратиб қўйилади. Бу фойда келтирувчи ажратиш бўлади, чунки унга ҳеч ким эгалик қила олмайди. Иккинчиси: Волий унга ижарачи сифатида мусулмонлар фойдасига ишлайдиган кишини қўйиб қўяди.

Давлат умумий мулкларни уларни ишлаб чиқариш, фойданি барчага тенг тақсимлаш билан электр энергиясини ишлаб чиқарадиган энергия ва иссиқлик станцияларини қуриш билан бошқаради. Шунингдек, давлат ўз ҳудудидаги умумий жойларда одамлар бу жойлардан моддий ва маънавий тўсиқсиз фойдалана олишлари учун қулайликларни яратади ва уларни қўриқлайди. Масалан, дарё, денгиз, йўллар ва бундан бошқа умумий тармоқлардан қулайлик билан фойдаланишни йўлга қўяди.

Амалга оид шаръий аҳкомларнинг бешинчиси нафақа мавзуси бўлиб, бунга шахснинг ўзига ва бошқасига қиласидиган нафақаси ёки бошқанинг унга қиласидиган нафақаси ва закот нафақалари ва камбағал ва муҳтожларга бўлиб бериладиган бошқа нафақалар киради.

Мусулмон шахсни нафақа аҳкомлари жиҳатидан ҳақ ҳукуки ва Аллоҳ фарз қилган вожиб вазифалари бор. Аллоҳ мусулмонга нафақа беришиликни ўзидан бошлашга буюрди. Аллоҳ Таоло айтади:

﴿هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ ذُلُولًا فَامْشُوا فِي مَنَاطِقِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ إِلَيْهِ أَنْتُشُورُ﴾

«У (Аллоҳ) сизлар учун ерни хоккор-бўйсунгувчи қилиб қўйган зотdir. Бас, (ер)нинг ҳар томонида (сайр-саёҳат қилиб ё тижорат билан, ёки деҳқончиликни касб қилиб) юраверинглар ва (Аллоҳнинг берган) ризқ-рӯзидан енглар. Ёлгиз Унинг ҳузурига тирилиб чиқши-қайтиши борdir» [Мулк 15]

Шанқитий «Азвоул баён» номли китобида бу оятни тафсир қилар экан шундай дейди: У сизларга ерни бўйсундириб қўйган зотdir иборасида Аллоҳ бандаларига шундай миннат қиляптики бу ишда мубоҳлик билан бирга Умматни ҳаракат қилиш, амал қилиш, жидди жаҳд қилиш ва ерни бўйсундириш учун унинг турли жойларида юришга қизиқтириш ва йўллаш мавжуд. Бу

буйруқ Умматни бу ерга бошқасидан кўра уни ҳақлироқ қилиб кўяди». Термизий ибн Умардан чиқарган ҳадисда Пайғамбар ﷺ айтадилар:

«إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُؤْمِنَ الْمُعْتَرِفَ»

«Аллоҳ Таоло ҳунарли мўмин бандасини яхши кўради». Пайғамбар ﷺ айтадилар:

«اَبْدًا بِنَفْسِكَ فَيَصَدِّقُ عَلَيْهَا، فَإِنْ فَضَلَ شَيْءٌ فَلِأَهْلِكَ، فَإِنْ فَضَلَ عَنْ أَهْلِكَ شَيْءٌ فَلِذِي قَرَائِبِكَ، فَإِنْ فَضَلَ شَيْءٌ فَهُكَذَا وَهَكَذَا، يَقُولُ: فَبِينَ يَدِيْكَ وَعَيْنِيْكَ وَعَنْ سِمَالِكَ»

«Садақани ўзингдан бошла, агар бирор нарса ортса ахлингга, ахлингдан ҳам ортиб қолса яқинларингга, ундан ҳам ортиб қолса ҳоказо... Сўнг айтдиларки, қўл остингдаги ўнг ва чап томонингдагиларга». Муслим чиқарган. Абу Довуднинг ривоятида Пайғамбар ﷺ айтадилар:

«إِذَا كَانَ أَحَدُكُمْ فَقِيرًا فَلِيُؤْتِدُ بِنَفْسِهِ، فَإِنْ كَانَ فَضْلٌ فَعَلَى عِيَالِهِ»

«Агар бирортангиз камбағал бўлса ўзидан бошласин, агар ортиб қолса оиласига берсин». Пайғамбар ﷺ айтадилар:

«أَنْ يَأْخُذَ أَحَدُكُمْ أَحْجَلَهُ، ثُمَّ يُأْتِيَ الْجَبَلَ، فَيَأْتِيَ بِحُزْمَةٍ مِّنْ حَطَبٍ عَلَى ظَهِيرَهِ فَيَبْيَعُهَا، فَيَكُفُّ اللَّهُ بِهَا وَجْهَهُ، خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَسْأَلَ النَّاسَ، أَعْطَوْهُ أَوْ مَنْعُوهُ»

«Сизлардан бир киши арқонини олиб тоқка бориши ва бир боғ ўтинни елкасида олиб келиб сотишлиги ва у сабабли Аллоҳ унга кифоя қилишлиги одамлардан сўраганидан кўра яхшироқdir. Одамлар у сўраган нарсани ё беради ё бермайди». Термизий чиқарган. Пайғамбар ﷺ нафақани бериши вожиб бўлган кишиларга беришга буюрди. Аллоҳ Таоло айтади:

«لَيُنْفِقُ دُوْسَعَةٍ مِّنْ سَعَتِهِ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلَيُنْفِقْ مِمَّا أَتَاهُ اللَّهُ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ

نَفْسًا إِلَّا مَا أَتَاهَا سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا»

«Бой-бадавлат киши ўз бойлигидан (яъни бойлигига ярашадиган) нафақа берсин. Кимнинг ризқи танг қилинган (камбағал) бўлса, у ҳолда Аллоҳ ўзига ато этган нарсадан (яъни ўз ҳолига яраша) нафақа берсин! Аллоҳ ҳеч бир жонни ўзи унга ато этган (ризқ-рўз)дан бошқа нарсага тақлиф қилмас (яъни ҳар бир инсон фақат Аллоҳ ўзига ато этган

ризқдан инфоқ қилишига таклиф қилинур). Аллоҳ танглик-камбагалликдан кейин енгиллик-бойликни ҳам (пайдо) қилур» [Талоқ 7]

Аллоҳ Таоло айтади:

﴿وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْعَرُوفِ لَا تُكَلِّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا لَا تُضَارَّ وَلَدَهُ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَلَدِهِ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ﴾

«Уларни (яъни оналарни) яхшилик билан едириб-кйидириши отанинг зиммасидадир. Ҳеч кимга тоқатидан ташқари нарса таклиф қилинмайди. Болалари сабабли ота ҳам, она ҳам зарар тортмасин. Меросхўр-ворис зиммасида ҳам худди шундай (бурч) бор» [Бақара 233]

Ибн Ашур «Тахрир ва танвиру тафсир» номли китобда айтади: «Юқорида ўтганларга зулм кўрган ва эмизувчи аёлларга инфоқ қилиш ахкомларини ва бундан ташқари мусулмон беришлиги талаб қилинган фарз, мандубни ҳам илова қилиш мумкин. Нафақани ўз бойлигидан қудрати етганича беради. Оятдаги سعنة сўзининг маъноси молидан деган маънодадир. Нафақа қилиш эса яшаш учун кифоя қиладиган таъминот бўлиб, бунга таом, либос ва бундан бошқа инсон муҳтоҷ бўладиган нарсалар киради». Фарзанд камбағал ота ёки онасига нафақа қилиши фарз. Мусулмон киши мерос оладиган қариндошларига нафақа қилиши фарз. Бундан ташқари Ислом жамиятга яшаш учун керак бўладиган эҳтиёж ва воситаларни топа олмасдан қийналаётганларга нафақа қилишни фарз қилди. Пайғамбар ﷺ айтадилар:

«مَنْ احْتَكَرَ طَعَامًا أَرْبَعِينَ لَيْلَةً، فَقَدْ بَرِئَ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى، وَبَرِئَ اللَّهُ تَعَالَى مِنْهُ، وَإِيمَانًا أَهْلُ عَرْصَةٍ أَصْبَحَ فِيهِمْ امْرُؤٌ جَائِعًا، فَقَدْ بَرِئَتْ مِنْهُمْ ذِمَّةُ اللَّهِ تَعَالَى»

«Ким таомни қирқ кеча эҳтикор қилса Аллоҳдан бегона бўлибди ва Аллоҳ ҳам ундан бегона бўлибди. Қайсики маҳалла аҳли орасида бирор киши оч-наҳор холда тонг оттирган бўлса, улардан Аллоҳнинг зиммаси покдир». Муснади Аҳмад. Ислом яна камбагалларга закотдан беришликини фарз қилди. Аллоҳ Таоло айтади:

﴿إِنَّمَا الْصَّدَقَاتُ لِلْفَقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمَلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤْلَفَةُ قُلُوبُهُمْ وَفِي أَرْقَابِهِمْ وَالْغَرَمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَبْنَى السَّبِيلِ فَرِيقَةٌ مِّنْ أَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾

«Албатта, садақалар (яъни, закотлар) Аллоҳ томонидан фарз бўлган ҳолда, фақат фақирларга, мискинларга, садақа йигувчиларга, кўнгиллари (Исломга) оинно қилинувчи кишиларга, бўйинларни (қулларни) озод қилишга, қарздор кишиларга ва Аллоҳ йўлида (яъни, жиҳодга ёки ҳажса кетаётганларга) ҳамда йўловчи мусофириларга берилур. Аллоҳ билим ва ҳикмат соҳибидир» [Тавба 60]

Булар инсоннинг ўзига, бошқасига нафақа қилиши ёки бошқасининг унга нафақа қилиши ёки жамиятнинг шахсларга ёрдам қилиши ёки қариндошларига нафақа қилиши ёки бойларнинг молидан олинниб камбағалларга берилишини Аллоҳ фарз қилган закотга оид шаръий хукмлардир. Бу хукмларнинг барчаси бойликни жамият шахсларидан бўлган катта қатламга тақсим қилишга ёрдам беради. Шунда бу моллар одамларнинг бир гурухи қўлида тўпланиб, уларнинг таянч эшиклари кенгаявермайди ва жамиятнинг камбағаллардан иборат шахсларига етиб бориши тўхтаб қолмайди. Бундай ҳолат бугун ер куррасининг катта қисмида ҳукмрон бўлиб турган капиталистик низом каби инсонлар ўйлаб топган заиф низомлар соясида рўй бермоқда.

Олтинчи: Давлат зарурий эҳтиёжларни бошқариши ва уларни жамият шахслари ичida мумкин қадар камолий эҳтиёж даражасига олиб чиқиши учун ҳаракат қилиши лозим. Давлат ҳар бир фуқарони агар у кучи етмаса ёки бир мусибат рўй берса унинг зарурий эҳтиёжларини таъминлаб бериши керак. Айни вақтда имкон қадар камолий эҳтиёжларини таъминлаб беришга ҳаракат қилиши керак.

Бу иш бошқарув аҳкомларининг дастлабки лозим ишларидандир. Чунки бошқариш аввало яшаш ва унинг давомийлиги учун ва ҳаётга хуруж қилаётган очлик ва чанқоқлик каби нарсаларни тўсиш учун шарт бўлган нарсаларга ва маскан ва кийим кечакларга тааллуқли нарсаларда бўлади. Бошқача айтганда яшаш учун ва ҳаётнинг давомийлиги учун керак бўлган нарсаларда бўлади. Пайғамбар ﷺ айтадилар:

«كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْؤُلٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، الْإِمَامُ رَاعٍ وَمَسْؤُلٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي أَهْلِهِ وَهُوَ مَسْؤُلٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَّةٌ فِي بَيْتٍ زَوْجَهَا وَمَسْؤُلَةُهُ عَنْ رَعِيَّتِهَا، وَالْخَادِمُ رَاعٍ فِي مَالِ سَيِّدِهِ وَمَسْؤُلٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، قَالَ وَحَسِبَتْ أَنَّ قَدْ قَالَ وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي مَالِ أَيِّهِ وَمَسْؤُلٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَمَسْؤُلٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ»

«Барчангиз бошқарувчисиз, барчангиз ўз қўл остидагиларига жавобгардир, хукмдор бошқарувчиdir ва ўз фуқаросига жавобгардир, эркак ўз аҳли борасида бошқарувчиdir ва у ўз қўл остидагиларга жавобгардир, аёл ўз эрининг уйида бошқарувчиdir ва у қўл остидагиларга жавобгардир, хизматкор ўз хўжайини моли борасида бошқарувчиdir ва у ўз қўл остидагиларга жавобгардир, ровий айтадики, мен то бундай дегунларича санаб турдим: киши ўз отаси моли борасида бошқарувчиdir ва ўз қўл остидаги нарсаларга жавобгардир, барчангиз бошқарувчисиз, барчангиз ўз қўл остидагиларига жавобгардир». Бухорий чиқарган. Агар давлат ушбу бошқарувни йўқотса жамиятда зарурий эҳтиёжлар туфайли жиноят ва разил хулқлар тарқалади. Чунки зарурий эҳтиёжлар эгасини ўша эҳтиёжларни қондиришига мажбур қиласди. Улар зарурий бўлганлиги учун кутиб турмайди. Шунинг учун давлат ўша эҳтиёжларни бошқарувига аралашиши вожиб. Чунки уларни ташлаб қўйилса жамият бутунлигига ва одамлар ҳаётiga хавф түғдиради.

Пайғамбар ﷺ Мадинада мусулмонлар ўртасида ўзаро биродарлик риштасини пайдо қилишликка ҳаракат қиласди. Бу нарса аввалам бор зарурий эҳтиёжларни таъминлаш, мусулмонлар орасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш ва жамиятдаги иқтисодий барқарорликни таъминлаш учун қилинган бошқарувга оид ишлардан эди.

Иbn Ҳишом ўзининг сийрат китобида айтади: «Пайғамбар ﷺ муҳожирларни бир бирлари билан дўстлаштириди ва айтдиларки Аллоҳ йўлида иккита иккита бўлиб дўстлашинглар. Сўнг Али ﷺни қўлини ушлаб бу менинг дўстимдир деди... Сўнг амакиси Ҳамза билан боқиб олган ўғли Зайд ибн Ҳорисани дўстлаштириди. Ҳатто Ҳамза Зайдга уҳуд кунида агар ўлиб қолсан фалон фалон ишни қиласан деб васият қиласди. У зот Жаъфар билан Муоз ибн Жабални ҳам дўстлаштириди».

Рошид халифалар одамларнинг зарурий эҳтиёжлари хатарга йўлиқканда бу хукмни амалда татбиқ қилдилар. Умар одамларнинг бошлиғи бўлиб турган пайтда рамода йилида Мисрнинг волийсига Мадина аҳлига ёрдам беришини талаб қилиб мактуб ёзди. Ибн Касир тарих китобида айтади: «Рамода йилида мусулмонларни очлик ва қашшоқлик қийнаган пайтда мўминларнинг амири Умар ибн Хаттоб Миср волийси Амр ибн Осга «Ёрдам бер: ёрдам бер» деб мактуб йўллади. Шундан сўнг Амр ибн Ос айтдики, Аллоҳга қасамки албатта боши Мадинада ва кети Мисрда бўлган озиқ овқат карвонини юбораман». Амр ибн Ос ҳақиқатда Мадина ахли учун ёрдам юборди. Умар уни тақсимлашга ўзи бош қош бўлди.

Бу давлатга боғлиқ хукм бўлиб, яшаш ва ҳаётнинг давомийлиги учун лозим бўлган асосий ишларда бойликни жамиятдаги одамларнинг шароитларига қараб тақсимлаш ишини рўёбга чиқарди. Бу зарурий эҳтиёжлардаги ишлар жумласидан. Бундан ташқари давлат камолий эҳтиёжлардаги инсонларнинг иқтисодий даражаларини имкон қадар кўтариш учун ҳаракат қиласиди. Капиталистик низомда эса бунинг аксидир. Унда давлат қашшоқлардан солик йигиб бойларга тақсимлаб берадиган ташкилот ҳисобланади. Чунки бой солик тўлаётган бўлсада, аслида тўламаётган бўлиб чиқади. Бунинг сабаби шуки бой бу соликларни камбағалларга тақдим қилаётган монополиялар, товарлар ва хизматларга қўшади. Агар иқтисодий инқизор рўй берса, бу соликлар бойларнинг чўнтак ва ташкилотларига уларни қутқазиш керак деган ҳужжат билан қайтиб тушади. Бу нарса Америка ва Европа давлатларидағи охирги инқизорларда рўй берди. Бундан ташқари капиталистик давлатлардаги назорат системаси молни нуфузли шахслар қўлида тўпланиб қолишига ёрдам беради, айни пайтда камбағалларнинг молини тортиб олади. Исломда эса юқорида айтиб ўтганимиздек мутлақо бунинг аксидир. Чунки унда давлатнинг шахс ишлашга қодир бўлса унинг барча эҳтиёжларини қондириш имкониятини берадиган иқтисодий манбаси бўлади. Агар шахс ишлашга қодир бўлмаса давлат унга моддий ёрдам беради ва зарурий эҳтиёжларидан ташқари камолий эҳтиёжларини қондиришларигача инсонларнинг турмуш даражасини кўтаришга ҳаракат қиласиди. □

Американинг «терроризм»га қарши иттифоқдан қўзлаган ғояси ва режаларини Иордания, Амирликлар ва Саудия савол остига қўймоқда

«Кудсул Арабий» газетаси журналист Бисом Бидорайн тайёрлаган хисоботни нашр қилди. Ҳисоботда Ироқ ва Сурияда Давлат ташкилоти билан ҳамда Яман ва Ливандаги шунга ўхшаш ташкилотлар билан майдондаги тўқнашувларда бевосита бошчилик қиласиган «Арабий исломий коалиция» тузиш таклифига Иорданиянинг парда ортидан (шубҳа билан) эътибор берадётгани кўрсатилган. Хусусан Иордания қирувчи самолётининг Риққада деярли сирли равишда қулатилиши юз берганидан кейин шундай эътибор кузатилди. Бидорайн Саудия Арабистони билан Франциянинг парда ортида ўзаро яқинлашиши аниқ кучайиб бораётганини ҳам айтиб ўтган. Саудия араб давлатларининг Европанинг янги чораларига таъсир этувчи бўлиб қолавериши умидида Франция билан яқинлашмоқда, дейди журналист. Маълумки Европанинг бу чоралари Франциядаги «Шарли Эбдо» воқеасидан кейин кучая бошлади. Саудия Европа ортида саф тортишга уриниб Франция билан яқинлашмоқда. Саудия Америка билан Эрон ўртасида ядрорий программа номи остида музокаралар кучайиб бораётгани сабабли араб лагерига салбий таъсирлар бўлаётган бир шароитда Америкадан ёлғиз шаклда аралашиб истагида шундай иш тутмоқда, деб ёзади журналист. Шунинг учун Бидорайн бундай деб огоҳлантиради: «Айтиш мумкинки, Саудия ва Иорданиядан ҳар бирининг коалициянинг эҳтимол тутилган имкониятлари янги ҳажм-доираларини тартибига келтириш билан бандлиги бу коалиция амалиётлари доираси келишмовчиликларга олиб келувчи шак-шубҳаларни уйгота бошлаганига яна бир бор ишора қилиб турибди». Бидорайннинг келтиришича, иорданияликлар Америка томонидан коалициядаги араб учувчиларига «чалғитувчи, бефойда координаталар» берилаётгани, араблар томонидан эса хақиқий «координаталар» берилаётгани хақида, бу координаталарни бомбардимон қилишгага нисбатан жiddий муносабатда бўлинмаётгани хақида амирликлар фикрига қўшилишади. Ҳатто Саудияда авиацияга тааллукли шунга ўхшаш мулоҳазалар бор, Қўшма Штатлар «Исломий Давлат» ташкилоти

ОЛАМ МУСУЛМОНЛАРИ ХАБАРЛАРИ	<p>قال رسول الله ﷺ: «الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يُظْلِمُهُ وَلَا يَخْدُلُهُ وَلَا يَحْفَرُهُ» «Мусулмон мусулмоннинг бирордадир. Унга зулм килемайди, уни ташлаб қўймайди ва камситмайди»</p>	ОЛАМ МУСУЛМОНЛАРИ ХАБАРЛАРИ
<p>кучини камайтирадиган ёки бу ташкилотни майдонда ҳақиқатдан ҳам заифлаштирадиган туб амалиётларни амалга ошириш борасида жиддий эмас деган сезим кучайиб бормоқда, у Кўрфаз давлатларининг Европадаги ва минтақадаги баъзи элчилари – Давлат ташкилотига қарши жанг яқин вақт ичида тугамаслиги умидида пул ундириб қолишга зўр бериш эҳтимоллари борлиги учун – қайта-қайта қила бошлаган ишдир. Шунинг учун олдиндан тайёрлаб қўйилган ва уч йилдан тортиб беш йилгача мўлжалланган программаларга амал қилинмоқда.</p>		
Эрон президенти: нефт нархини туширишни режалаштирганлар надомат қилиб қолади		
<p>Эрон президенти Ҳасан Руҳоний олам бўйлаб нефт нархини тушириш ортида турган давлатлар бу карорларига надомат қилишларини айтиб, бошқа давлатлар, жумладан Саудия ва Қувайт ҳам Эронга ўхшаб нарх тушиши сабабли қийинчиликка учрашидан огоҳлантириди. Руҳоний мамлакат жанубидаги Бушир шаҳри ахолиси билан бўлган учрашуви чоғида – бу учрашув хукumat телевидениесида кўрсатилди – сўзлаган нутқида «улар ўзларининг тасаввурича Эрон халқи олдида бир янги муаммони пайдо қилмоқчи бўлишди, у нефт нархларини тушириш масаласидир» деди. Руҳоний қўшимча қилиб «нефт нархи ўтган ойлар билан солиштирганда қарийб ярмига тушиб кетди, лекин шуни яхши билингларки, баъзи давлатларга қарши нефт нархини туширишни режалаштирганлар бу қилмишларига надомат қилиб қолади» деди. Руҳонийнинг айтишича статистик маълумотлар Саудия давлат бюджетининг 80 %га яқини асосан нефт сотишга таянишини, Саудия экспортининг 90 %га яқини ҳам хом нефт сотишга таянишини кўрсатиб турибди.</p>		
Телеграф: Саудия Бағдодий ташкилоти хужумларини тўсиш учун 600 мил масофада девор қуради		
<p>«Дейли телеграф» газетасининг ёзишича Саудия хукумати Ироқ билан бўлган чегара бўйлаб 600 мил масофа узунлигига девор қуришга қарор қилди, мақсад тартибсизликнинг Саудияга оқиб ўтишига ва Ислом давлат «юқумли касаллиги»нинг Саудия ерларига ўтишига йўл қўймасликдир. Ҳисоботда билдирилишича бу деворда чегарадаги ҳаракатни кечаю кундуз кузатадиган кузатув миноралари ва камералар бўлади, бу</p>		

ОЛАМ МУСУЛМОНЛАРИ ХАБАРЛАРИ	قال تعالیٰ: ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ﴾ «Мұмиллар ҳеч шак-шубҳасыз оға-инилардір»	ОЛАМ МУСУЛМОНЛАРИ ХАБАРЛАРИ
<p>деворни бир алохida қўмондонлик, бошқарув ва алоқа воситалари назорат қиласи, бу аниқ ҳарбий тайёргарликдир. Газетанинг баён қилишича девор бир-бири билан боғланган ва узунлиги 100 мил бўлган икки қатор тиканли симлардан иборат бўлади, уларни бир-биридан яна бир тиканли сим ажратиб туради, тиканли сим олдига қумли истеҳком қўйилади, мақсад экстремистларнинг ёриб киришга уринишларини секинлаштиришдир. Ҳисоботда айтилишича Саудия ҳукумати деворни ер остига кўмиладиган сезгир аппаратлар билан жиҳозлайди. Бу аппаратлар ҳар қандай шубҳали ҳаракатлар хақида огоҳлантириш сигналларини юбориб туради, девор узунлиги 1.450.000 метр бўлган оптик толали кабеллар билан тўлиқ таъминланади ва бевосита Саудия ички ишлар вазирлиги билан боғланган бўлади. Бунинг устига девор «Spexer» туридаги радар назорати остида бўлади.</p>		
<p>Де Мистура: бу ерда Сурия муаммосини бу йил ҳал қилишга оид бир келишув бор</p>		
<p>БМТнинг Сурияга юборган вакили бу ерда Суриядаги кураш ечимида шу йил орасида эришиш зарурлиги тўғрисида бир келишув борлигини айтиб, Ҳалабдаги жангни тўхтатиш учун ҳукумат билан оппозиция ўртасида қизгин баҳслар бораётганини кўрсатиб ўтди. Де Мистура Женевада ўтказилган матбуот конференциясида қўшимча қилиб, Суриянинг қолган минтақаларида сиёсий келишувга эришишни енгиллаштирадиган яхши ният даракчиси Ҳалаб бўлишига умид билдириди. Унинг билдиришича Эрон ва Россия Сурия муаммоси учун шу йил бир сиёсий ечим топиш зарурлигига қўшилади, де Мистура Сурия муаммосини ҳал қилишга доир Қоҳира ва Москва ташаббусларини ҳам олқишилади. Унинг айтилишича Сурия муаммоси иккинчи жаҳон урушидан бери оламдаги энг ёмон муаммодир. У қўшимча қилиб: Сурия шу кризис оқибатида 40 йил ортга кетди. Бу мамлакат Сомалидан кейин энг ёмон иқтисодий ахволни бошдан кечирмоқда, Суриядаги гуманитар вазият инсоният пешонасига босилган бир шармандалик тамғаси бўлиб қолди, бутун олам бундан жавобгардир, дер экан Париждаги охирги ҳодисалар Суриядаги кураш натижаларидан биридир, деб кўрсатиб ўтди.</p>		

Карлос: Америка маҳсус хизмати мени Судандан Францияга сотиб юбориш битимини тайёрлаган

Ал-Жазира нет билан бўлган мулокотда Франциядаги венесуэлалик маҳбус Ильич Рамирес Санчес – у Карлос исми билан танилган – Судан хукуматини ўзига хиёнат қилганликда ва ўзини пул эвазига Францияга сотиб юборганликда айблади. Карлоснинг айтишича Кофер Блэк – Америка Марказий Разведка Бошқармаси (ЦРУ)нинг Хартумдаги ўша пайтдаги оғиси директори – уни сотиб юбориш битимидан жавобгардир. Чунки Кофер уни доим кузатиб юриш учун бир маҳсус гуруҳ ажратган. Карлос ўзининг бу жосусларга қаратса ўт очиб уларни ўлдиришига сал қолганини кўрсатиб ўтар экан «Лекин охирги лаҳзада бу ниятимдан қайтдим, бунга сабаб Суданда меҳмон бўлиб турганим эди, шунинг учун ноқулай вазиятга сабабчи бўлишни хоҳламадим» деди. У сўзини давом эттириб «Мен Судан маъмурларини огоҳлантириб уларга «ЦРУ» агентлари мени ортимдан кузатиб мени суратга олишаётганини айтдим, шунда улар менга вазият назорат остида эканини айтишди» деди. Карлос қўшимча қилиб «Уларнинг менга хиёнат қилишаётгани аниқ эди, улар ҳатто мени кузатиш учун менинг нарсаларимга сунъий йўлдошларга боғланган чипларни ўрнатишди» деди. У яширинганидан икки йил кейин 1994 йил 14 августда унинг Суданда Франция билан ҳамкорликда ўтказилган маҳсус хизматлар амалиёти чоғида қўлга олингани эълон қилинган эди. Франция уни ҳибсга олиб дарҳол унинг суд қилинишини эълон қилди. Айтишларича Карлос 2001 йилда, қамоқда ётган чоғида Исломни қабул қилган ва 2003 йилда ўзининг қамоқ камерасида ёзган «инқилобий Ислом» номли китобини нашр қилди. Бу китобда у муайян шароитларда зўравонлик йўлига ўтишни ҳимоя қилган ва ўзининг ал-Қоида ташкилотининг ўша пайтдаги етакчиси Усома Бин Ладинни қўллаб-қувватлашини билдирган.

**Федерал Текширув Бюроси Америка разведкасининг собиқ
директори Дэвид Петрэусни маҳфий ҳужжатлар чиқиб кетиб
қолганлиги айлови билан таъқиб қилишни тавсия
қилмоқда**

«Нью-Йорк Таймс» газетасининг ёзишича, федерал текширув бюроси «ФБР» ва федерал суд Америка Марказий Разведка

ОЛАМ МУСУЛМОНЛАРИ ХАБАРЛАРИ	قال تعالیٰ: ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْرَجُوا﴾ «Мұжынлар ҳеч шак-шубҳасиз оға-инилардір»	ОЛАМ МУСУЛМОНЛАРИ ХАБАРЛАРИ
<p>Бошқармаси (ЦРУ)нинг собиқ директори Дэвид Петрэусни махфий хужжатларни ўзининг ўйнашига бергани учун таъкиб килишни тавсия қилди. Федерал Текширув Бюроси иккى йилдан күпроқ вақтдан бери олиб бораётган текширув Пола Бродуэллнинг компьютерида топилған махфий хужжатларга тааллукли бўлиб, бу аёл истеъфодаги генерал автобиографиясини ёзиб борган. Петрэус бу аёл билан 2012 йилнинг охирида никоҳсиз алоқаларда бўлганини тан олди, мана шу нарса уни мансабидан истеъфо беришга мажбур қилган. Петрэус Бродуэллга ўзининг хизмат вазифаси билан боғлиқ электрон почтасига кириш ва бошқа гоятда махфий маълумотлар билан танишиб бориш ҳуқуқини бериб қўйган. Шуни ҳам айтиш керакки, тўрт юлдузга эга бу истеъфодаги генерал 2011 йил сентябрда Америка Марказий Разведка Бошқармаси (ЦРУ) бошлиғи мансабини эгаллашидан олдин Американинг Ирок ва Афғонистондаги ҳарбий кампаниясига бошчилик қилган.</p>		
<p>Фаластин суди Осло келишувини бекор қилишни эълон қилмоқда ва бу келишувни татбиқ этишни рад этмоқда</p>		
<p>Жанин дунёвий суди Осло келишувини татбиқ этишни рад қилувчи ва Фаластин давлати ерларида жиноятларни қилган «Исройл» фуқароларини суд қилиш зарурлигини талаб қиласиган ҳукмни чиқарди. Бу Фаластин судларида шу турдаги биринчи мисли кўрилмаган ҳукмдир. Жанин шахри дунёвий суди ҳаками Аҳмад Ашқар айбланаётган «Исройл» фуқароларидан бирига қарши – уни бир жиноий иш бўйича суд қилиш учун – мисли кўрилмаган ҳукмни чиқарди. Бу эса ўша айбланувчини «Исройл» фуқароларини суд қилиш Осло келишувига биноан Фаластин судлари ихтисосига кирмайди деб шикоят қилишга мажбур қилди. Маълумки Фаластин полицияси ва прокуратураси «Исройл» фуқароларини, ҳатто улардан фаластиналарини ҳам қамоққа ололмайди. Бундан олдин босқинчи «Исройл» Фаластин маъмуриятига хибсда ушлаб туриш марказларига бостириб кириш билан кўп марта таҳдид қилган эди. Бу таҳдид шу маъмурият молиявий фирибгарлик ва ерларни босқинчи фойдасига ими-жимида ўтказиш ишлари бўйича айбланган «Исройл» фуқароларини ҳибсга олганидан</p>		

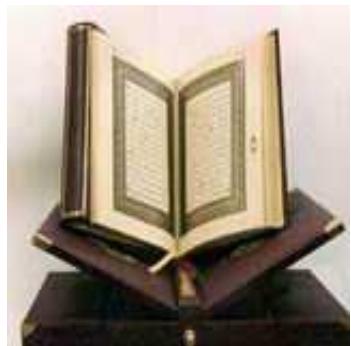
ОЛАМ МУСУЛМОНЛАРИ ХАБАРЛАРИ	<p>قال رسول الله ﷺ: «الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يُظْلِمُهُ وَلَا يَخْدُلُهُ وَلَا يَحْقِرُهُ» «Мусулмон мусулмоннинг биродаридир. Унга зулм килемайди, уни ташлаб қўймайди ва камситмайди»</p>	ОЛАМ МУСУЛМОНЛАРИ ХАБАРЛАРИ
кейин бўлди. Маъмурият бу босимларга бўйин эгди ва ўзи хибсга олган ана шу кимсаларни «Исройл»нинг жазоларидан кўрқиб қўйиб юборди. Осло келишувидаги Фаластин маъмуриятини «Исройл» фуқаролари бўлган жиноятчиларни ёки кўк паспортга эга кимсаларни, яъни қуддуслик фаластиналарни қамоқ ва хибсга олишдан ман қиладиган юридик илова бор.		
Турк армияси Усмоний нашида (марш)ни илк марта куйлаяпти		
<p>Турк армияси аскарлари усмонийлар ҳарбий «марши»ни ҳарбий машқларда Усмоний Халифалик қулатилганидан бери илк марта баланд овоз билан куйлади. Аскарлар бу усмоний ҳарбий нашиданни ҳарбий юришни адо этиш чоғида куйлашди. Видеотасвирга туширилган ҳарбий нашидада куйидаги сўзлар бор: эй армия ва музффар қўшин, эй газанфар (арслон) нусрат-ғалаба сари шошил. Бир қўлда совут, бир қўлда ханжар, эй аскар чегара сари отил. Гар денгизда бўлсак ҳам ҳаммаси ғалаба, тилларда такбир Аллоҳу Акбар. Эй газанфар нусратга шошил, бир қўлда совут, бир қўлда ханжар. Гар денгизда бўлсак ҳам ҳаммаси ғалаба, тилларда такбир Аллоҳу Акбар, Аллоҳу Акбар, Аллоҳу Акбар, армиямиз доимо ғолиб бўлсин. Гар денгизда бўлсак ҳам ҳаммаси ғалаба, тилларда такбир Аллоҳу Акбар, Аллоҳу Акбар, Аллоҳу Акбар.</p>		
Шарли Эбдо таъсисчиси: газета сионизм карнайига айланиб қолди		
<p>Британиянинг «Дейли Телеграф» газетасига кўра Шарли Эбдо француз газетаси таъсисчиларидан бири шу газетага қилинган хужум пайтида ўлдирилган газета бош муҳаррири Стефан Шарбонъега шу газетада ишлаган журналистларнинг ўлдирилгани масъулиятини юклади. «Дейли телеграф»нинг баён қилишича 1970 йилда шу масхара қилиб карикатураларни босаётган газетанинг биринчи сонига ҳисса қўшган Генри Рассел олдинроқ газета билан келишолмай қолган. Чунки у собиқ бош муҳаррирни газетани мусулмонларга душман сионизм карнайига айлантирганликда айлаган. У ана шу хужум чоғида ўлдирилган бош муҳаррирни аҳмоқ ва қайсар деб атади. Рассел бу газета жамоасининг бош муҳаррир томонидан</p>		

уларнинг ҳалокати сари тортилганлиги сабаби ҳақида шундай деб савол ташлади «Шарбонъени газета жамоасини шу ишда давом этишга тортиш зарур деб билишга нима мажбур қилди ўзи?». Рассел уни «газета журналистларининг ўлдирилишига» сабабчи бўлганликда айблаб «бунга сабаб мусулмонларга қарши фаламисларча карикатура расмларни яна нашр қилинганидир» деди.

Маккий: Сисий ва Иброҳим Мурсий замонида Таҳрир майдонидаги намойишни тарқатиб юборишни рад этишган

Маслаҳатчи Аҳмад Маккий – у президент Муҳаммад Мурсий даврида адлия вазири бўлган – бир сирни очди. Унинг айтишича у Таҳрир майдонидаги Мурсийга қарши намойишни куч билан тарқатиб юборишни талаб қилган. Лекин ички ишлар вазири Муҳаммад Иброҳим ва мудофаа вазири Абдулфаттоҳ Сисий буни кўп марта рад этишган. У буни журналист Ҳофиз Мурозий араб тилидаги «BBC» каналида тақдим этадиган «Миср вакти билан» кўрсатувида айтди. Маккий яна бир сирни очди, унинг айтишича суддаги бир томон сиёсий омил ундови билан президент Мурсийга қарши иш олиб борган. Маккий «Суд ичиди бир махфий ташкилот мавжуд, у ўлиб кетган президент Жамол Абдунносир давридан бери мавжуд, у ҳамон мавжуд бўлиб турибди» деб таъкидлади ва «Ихвон жамоатининг яна ҳокимиятга қайтишини орзу қилмайман, чунки улар бошқарув ишларини билишмайди» деб кўшимча қилди. У халқнинг Ихвон бошқарувини ҳақиқатдан ҳам рад қилганини кўрганини таъкидлади ва «Бу улардан тўйиш эмас, аксинча улар ҳақида қайғуришдир, биз Англия каби илғор давлатлар сафига кўшилишимиз керак, чунки улар Исломга биздан кўра яқинроқдир, биз коғирлар фойдасига бир хужжат бўлдик, чунки биз ишни барбод қилдик» деди. Маккий олдинроқ бир мулоқотда Ихвоннинг муваффакиятсизликка учрагани ва ишни барбод қилганини айтиб «Бутун давлат уларга (Ихвонга) қарши бўлди, ахборот воситалари бўлсин ёки суд муассасалари ва судьялар йиғини бўлсин, барчаси уларга қарши бўлди» деб бу билан хизматчи ходимларнинг электр энергияси узид кўйишганини ва солярка билан бензин муаммоларини атайлаб келтириб чиқаришганига ишора қилди! □

ҚУРЬОНИ ҚАРИМ СУХБАТИДА

﴿وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهَتَّدُوا قُلْ بَلْ مِلَةٌ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴾١٣٦ قُولُوا إِعْمَانًا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴾١٣٧ فَإِنَّ إِيمَانَهُمْ بِمِثْلِ مَا إِيمَنتُمْ بِهِ فَقَدِ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلُّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكُمْ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴾١٣٨ صِبَغَةُ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبَغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَذِيدُونَ ﴾١٣٩﴾

«135. Яхудий ёки насроний бўлинг, ҳидоят топасиз, дедилар. (Яъни, яхудийлар яхудий бўлинг, деди, насронийлар насроний бўлинг, деди). (Айтинг: Эй Муҳаммад), балки биз ҳақ йўлдан тойилмаган, мушираклардан бўлмаган Иброҳим динига эргашамиз. 136. Айтингиз (эй мўминлар), Аллоҳга ва бизга нозил қилинган Китобга ва Иброҳим, Исмоил, Исҳоқ, Яъқубга ва ўша уруг-авлодга нозил қилинган нарсаларга, Мусо ва Исога берилган нарсаларга ва барча пайгамбарларга Парвардигор тарафидан берилган нарсаларга ишондик. Биз улардан бирортасини ажратиб қўймаймиз ва биз у Зотга (Аллоҳ Таолога) бўйсунувчилармиз. 137. Энди агар улар (яъни, аҳли китоблар) сизлар имон келтирган нарсаларга имон келтирсалар, ҳақ йўлни топибдилар. Агар юз ўғирсалар, у ҳолда, шубҳасиз, сизларга нисбатан гина ва адоватлари бордир. Уларнинг ёмонлигидан сизга (эй Муҳаммад), Аллоҳнинг Узи етарлидир. У эшиштгувчи, билгувчиидир. 138. Аллоҳнинг ранги-ла (рангинмиз). Аллоҳдан ҳам гўзалроқ ранг бергувчи борми? Бизлар унгагина ибодат қилгувчилармиз»

[Бакара 135-138]

Хизб ут-Таҳрір амири Ато ибн Халил Абу Роштанинг (у кишини Аллоҳ ҳифзу ҳимоясида асрасин) «Тайсир фи Усулит Тафсир» номли китобида қуидагича келади:

1 – Аллоҳ Таоло уларнинг Иброҳим, Яъкуб ﷺ лар ҳақидаги даъволарини рад этганидан, улар яхуд ёки насоролар бўлишган, деган гапнинг ноҳақлигини баён қилганидан кейин уларнинг ўз динларига даъват этишларини ҳам рад этиб, уларнинг дини ўзгартирганлигини, бузилганлигини билдирияпти. Яхудлар, бизнинг динимизга эргашинглар, энг афзал дин бизнинг динимиздир, дейишарди. Насоролар эса, бизнинг динимизга эргашинглар, энг афзал дин бизнинг динимиздир, дейишарди. Аллоҳ уларнинг бу даъволари ноҳақлигини баён қилиб, уларни рад этиб, Ўз пайғамбари Муҳаммад ﷺ га, биз ботил динлардан юз ўгириб, ҳақ динга мойил бўлган, ўзи мушриклардан бўлмаган Иброҳим ﷺ нинг динига эргашамиз, денг деб ваҳи қиляпти.

Бу ерда яхудлар ва насороларга таъриз (ишора, қочирим) билан уларнинг дини ботил, ўзлари эса динини бузган мушриклар экани айтиляпти.

﴿تُخْرِفُونَ الْكَلِمَةَ عَنْ مَوَاضِعِهِ﴾

«Улар (Тавротдаги Муҳаммад алайҳис-саломнинг пайғамбар бўлишилари ҳақидаги) сўзларини ўз ўринларидан ўзгартирадилар»
[Моида 13]

Шунингдек, улар Аллоҳнинг боласи бор, деган тухматни ҳам қилишди. Аллоҳ улар айтиётган нуқсондан Пок.

﴿وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزِيزٌ أَبْنُ اللَّهِ وَقَاتَلَ أَنَّصَارَى الْمَسِيحَ أَبْرَئِ اللَّهُ﴾

«Яхудийлар: «Узайр Аллоҳнинг ўғли», дедилар. Насронийлар: «(Исо) Масиҳ Аллоҳнинг ўғли», дедилар»
[Тавба 30]

Ибн Жарир Абдуллоҳ ибн Сурайё Альвардан ривоят қилишича, у Пайғамбар ﷺ га, эй Муҳаммад факат бизнинг динимизгина ҳидоятдир, бизга эргаш, шунда ҳидоят топасан, деган экан. Насоролар ҳам худди шунга ўшаган гапни айтишибди. Шунда Аллоҳ Таоло мана шу оятни нозил қилибди.

﴿فُلَّمَّا بَلَّ مِلَّةً إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾

((Эй Муҳаммад) Айтинг: балки биз ҳақ йўлдан тойилмаган, мушриклардан бўлмаган Иброҳим динига эргашамиз). Бу оят улар айтиётган гапнинг нотўғрилигини кўрсатувчи раддиядир. Шунингдек, унда Иброҳим ﷺ яхудий ҳам насроний ҳам

бўлмаган, у кишининг дини бошқа дин бўлган, деган маъно ҳам бор.

(حَنِيفًا) ботил динлардан ҳақ динга мойил бўлувчи. Иброҳим шу ном билан номланди. (حَنِيفًا) Чунки у киши Аллоҳнинг ҳақ динига мойил бўлиб, Аллоҳга бўйсунди, мусулмон бўлди.

(الْحَنَفَ) сўзи аслида мойил бўлиш, эгилиш, қийшайиш маъноларини англатади. Қийшиқоёқ сўзи ҳам шундан чиқкан. Бир оёгининг бармоқлари бошқа оёғининг бармоқлари тарафга эгилган, мойил бўлган кишига қийшиқоёқ, дейилади.

2 – Кейин Аллоҳ Таоло мўминларга хитоб қилиб, Аллоҳга ҳамда Иброҳим, Исмоил, Исҳоқ, Яъқуб ва ўша уруғ-авлодга нозил қилинган нарсага, Мусо, Исо ﷺ ларга нозил қилинган нарсага имон келтиришга, пайғамбарларни бир-биридан ажратмасликка буюради. Биз яхудлар ва насороларга ўхшаб, уларнинг айримларига имон келтириб, айримларига куфр келтирмаймиз. Биз пайғамбарларнинг ҳаммасига имон келтирамиз ва Аллоҳга бўйсунамиз, итоат этамиз.

Агар яхуд ва насоролар ҳам Аллоҳга ва барча пайғамбарларга имон келтирганларида эди, хидоят топғанлар қаторидан жой олардилар. Лекин агар улар айрим пайғамбарларга имон келтириб, айримларини инкор қиласалар, Аллоҳ нозил қилган айрим ҳукмларни бузиб, ўзгаририб юборсалар, бу ишлари билан улар сизга ҳеч қандай зарап келтира олмайдилар. Бу Пайғамбар ﷺ га қаратилган хитобдир. Яқинда Аллоҳ сизга уларнинг ёқаларидан олишингизга имкон беради. Аллоҳ уларнинг тилларидан чиқаётган бўйтонларни эшитгувчидир, уларнинг дилларидаги Ислом ва мусулмонларга қарши яширин фаразларидан ҳам огоҳдир.

Аллоҳ Таоло пайғамбарига берган ваъдасини бажарди. У кишига душманларидан, хусусан, яхудлардан ғолиб қилди. Пайғамбар ﷺ Бану Қойнуқони жазоладилар, Қурайза ўлдирилди, Бану Назир сургун қилинди, Хайбар ва бошқалардан иборат бўлган яхуд вужудига барҳам берилди.

(أَنْزَلَ إِلَيْنَا) (وَمَا أَنْزَلَ إِلَيْنَا) ва бизга нозил қилинган нарсага) (إِلَيْ) (عَلَى) харфлари билан мутааддий (ўтимли феъл)га айланади. Бу ерда у (وَمَا أَنْزَلَ إِلَيْنَا) бўлиб келган бўлса, бошқа бир оятларда

﴿وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا﴾

«Бизга нозил қилинган нарсага»

[Оли Имрон 84]

﴿قُلْ إِنَّمَا يَأْمُنَ اللَّهُ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا وَمَا أَنْزَلَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ﴾

«(Эй Мұхаммад), «Аллоҳга, бизга нозил қилинган нарсага (Куръонга) ва Иброҳимга нозил қилинган нарсага имон келтирдик, деб айтинг»

[Оли Имрон 84]

бўлиб келган.

(**уруғ-авлодга**) (سِبْطٍ) сўзининг кўплиги. Бу сўз набира маъносини англатади. Улардан мурод Яъқуб ғунинг ўғиллари ва зурриётидир. Яъқуб ғунинг ўғиллари Иброҳим ва Исҳоқ ғуларнинг набираларидир. Зурриётлар Иброҳим, Исҳоқ ва Яъқуб ғуларнинг набираларидир. Шунинг учун Ҳасан ва Ҳусан ҳақида улар Пайғамбар ғунинг набираларидир, дейилган.

﴿فَإِنْ إِنَّمُوا بِمِثْلِ مَا آتَيْنَاكُمْ بِهِ﴾

(Энди агар улар (яни, аҳли китоблар) сизлар имон келтирган нарсаларга имон келтирасалар). Бу ердаги фо шунчаки тартиб учун, ўзидан олдинги жумлани ўзидан кейинги жумла билан тартиблаштириш учун келган. Бо ҳарфи эса зоида бўлиб келган. У Аллоҳ Таолонинг мана бу гапига ўхшашдир.

﴿وَالَّذِينَ كَسَبُوا آلَّسَيِّعَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَاتِهِمْ﴾

«Ёмон амаллар қилган кимсалар учун эса ўша ёмонликлари баробарида ёмон жазо бўлур»

[Юнус 27]

Шунга кўра, маъно мана бундай бўлади: Агар улар худди сизларга ўхшаб имон келтирасалар, ҳидоят топадилар. Яни, Аллоҳга, Унинг пайғамбарларига, пайғамбарларига нозил қилган ҳукмларига худди сизлардек имон келтирасалар... Уларнинг айримларига ишониб, айримларига ишонмасалар, ҳидоят топган бўлмайдилар.

(**Агар юз ўғирсалар**). Яни, агар юз ўғирсалар ва сизлар имон келтирган нарсаларнинг ҳаммасига имон келтирасалар...

(**у ҳолда, шубҳасиз, сизларга нисбатан гина ва довватлари бордир**). Яни, улар ҳеч ҳам (мутлақо) ҳақиқат излаётгандар йўқ. Ўзаро душманлик қилиб, талашиб-тортишиб юрибдилар, холос.

﴿فَسَيِّكِفِيْكُهُمُ اللَّهُ﴾

(Уларнинг ёмонлигидан сизга (эй Мұхаммад), Аллоҳнинг Ўзи етарлидир). Яъни, уларнинг ўзаро талашиб-тортишишларининг ўзи сизга кифоя қиласы. Кифоя қилиш одамларнинг ўзларига эмас, уларнинг феълларига, ишларига тааллуқлидир. Яъни, улардаги адсоватнинг ўзи уларнинг ёқаларидан олишингизга имкон туғдириб беради. Аллоҳ Ўз ваъдасини бажарди. Яхуд вужудига бархам берилди. Аллоҳ ва Унинг пайғамбари голиб бўлди. Бутун оламлар Парвардигори Аллоҳга ҳамд бўлсин!

3 – Кейин Аллоҳ Таоло олдинги оятда зикр қилинган имон мўминларни куфр кирларидан тозалайдиган Аллоҳнинг ранги эканини, бундан кўра чиройлироқ ранг топилмаслигини баён қилияпти. У кишини ёлғиз Аллоҳга ибодат қилишга, итоат этишга, берган неъматларига шукр қилишга ундан турадиган мўминнинг зийнатидир.

(جلسة) (صَبَغَةَ اللَّهِ) (الصَّبَغَةُ) سўзи шу вазнданги (جُلْسَة) ўхшайди. (جلسة) ўтиришнинг қандайдир бир тури. Сибға ҳам бўялишнинг, безанишнинг бир тури. Бу ерда бу сўз мажозий маънода келяпти. У имонга ўхшатиляпти. Имон кишини куфр кирларидан тозалаб, уни бошқа бир ажойиб, ёқимли тавсифга эга қиласы. Бу иш кийимни топ-тоза ювиб, унга бошқа бир бўёқ, бошқа бир ажойиб ўта гўзал ранг беришга ўхшайди.

(الْمُحْلِصُونَ) (أَمْرٌ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى قُلْ إِنَّمُّا أَعْلَمُ أَمِّ اللَّهِ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ) борми?). Инкор этувчи истифҳом. Яъни, Аллоҳ Таолонинг ранг (бериш)идан кўра гўзалроқ ранг (бериш) йўқ.

﴿قُلْ أَتُحَاجُّوْنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَنَا أَعْمَلْنَا وَلَكُمْ أَعْمَلْكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ﴾ ﴿أَمْرٌ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى قُلْ إِنَّمُّا أَعْلَمُ أَمِّ اللَّهِ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ﴾

وَمَا أَلَّهُ بِغَنِيلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ هَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا
تُسْئَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

«139. Айтинг (эй Мұхаммад), бизнинг ҳам, сизнинг ҳам Парвардигорингиз бўлган Аллоҳ хусусида биз билан жанжаллашасизми? Ҳолбуки, бизнинг қилган амалимиз ўзимиз учун, сизнинг қилган амалингиз ўзингиз учун-ку? Биз фақат Унгагина ихлос қўювчилармиз. 140. Ёки Иброҳим, Исмоил, Исҳоқ, Яъқуб ва ўша уруг-авлод яхудий ё насроний бўлган, дейсизми? Айтинг (эй Мұхаммад), Уларнинг динларини сизлар яхшироқ биласизми ёки Аллоҳми? Ўзи биладиган гувоҳликни Аллоҳдан яширган кимсадан ҳам золимроқ одам борми? Аллоҳ қилаётган ишларингдан гофил эмас. 141. Улар ўтиб кетган кишилардир. Уларнинг қилган амаллари ўзлари учун, сизларнинг қилган амалингиз ўзингиз учундир ва сизлар улар қилган амаллар учун масъул бўлмайсиз» [Бақара 139-141]

1 – Аллоҳ Таоло ўтган оятларда яхуд ва насороларнинг Иброҳим ва Яъқуб ﷺлар бизнинг динимизда бўлган, бизнинг динимиз ҳақ дин, унга эргашган одам ҳидоят топади, деган даъволари ноҳақ эканини баён қилган бўлса, бу оятда ҳақиқат Аллоҳга, ўтган пайғамбарларга, уларга нозил қилинган нарсаларга уларни бир-бирларидан ажратмасдан имон келтириш эканини, агар улар ҳидоят топмоқчи бўлсалар, мана шу ҳақиқатга эргашиб, Мұхаммад ﷺга бўйсунишлари кераклигини, акс ҳолда улар мусулмонларга нисбатан адоваратли бўлишлари ва бу бу адоваратларидан, ёмонлигидан Пайғамбар ﷺга Аллоҳнинг Ўзи етарли эканини уқтирияпти.

Мана шулардан кейин ҳам улар мусулмонлар билан хужжат талашиб, ўзларини ҳақ билиб, мунозара қилишда давом этавердилар. Шунда Аллоҳ Ўз пайғамбарига уларга мана бундай деб айтинг, деди: Қандай қилиб Аллоҳ фақат бизники, деб биз билан талашасизлар. Ўзларингизни ҳақ деб бошқаларни эса ноҳақ деб биласизлар. Сизларнинг бу мунозаранглар ботил мунозарадир. Зоро, Аллоҳ ҳаммамизнинг Парвардигоримиздир. Унга яқинлашиш орзу-умидлар билан эмас, амаллар билан бўлади. Бу масала бизнинг ҳам, сизларнинг ҳам амалларингизни тарозуга қўйиш билан ҳал бўлади. Биз Аллоҳга ихлос қиласиз, Унга бўлган имонимизда содиқмиз.

(**أَتْحَاجُونَنَا**) *биз билан жанжаллашасизми?*). Инкор этувчи ва танқид қилувчи истифҳом. Яғни, сизлар учун ҳамма нарса аён бўлганидан кейин ҳам тортишаверасизларми?

﴿وَنَحْنُ لَهُ مُحْلِصُون﴾

(*Биз фақат Унгагина ихлос қўювчилармиз*). Бу ерда яхуд ва насороларнинг ихлоси йўқлигига таъриз (қочирим) бор. Улар Аллоҳнинг боласи бор, деб мушрик бўлдилар. Аллоҳ бундай нуқсонлардан Покдир. Ихлос дегани ҳар қандай ширкни, ҳар қандай манфаатни четга суриб қўйиб, амални ёлғиз Худо учун, Унинг ризосини истаб, чин кўнгилдан қилиш деганидир.

Пайғамбар ﷺ айтадилар:

«إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ: مَنْ أَشْرَكَ مَعِيْ شَرِيكًا فَهُوَ لِشَرِيكٍ. يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَخْلُصُوا أَعْمَالَكُمْ لِلَّهِ تَعَالَى فِإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يَقْبِلُ إِلَّا مَا خَلَصَ لَهُ»

«Аллоҳ Таоло айтади: Ким Менга бир шерик келтирса, у ўша келтирган шериги учундир. Эй одамлар, амалларингизни холис Аллоҳ Таоло учун қилинглар. Чунки Аллоҳ Таоло фақат холис Ўзи учун қилинган амалларнигина қабул қиласди». ¹

(**أَمْ تَقُولُونَ**) 2 – *Ёки ... дейсизми?*). Мана шу мутавотир қироатни қуйидагича таҳлил қиласиз:

а) (**أمْ ёки**) ўзидан олдинги жумлага туташган бўлиши ҳам мумкин. Бунда

(**أَمْ تَقُولُنَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ**) *айтинг: биз билан жанжаллашасизми?*) жумласи ҳам,

﴿أَمْ تَقُولُنَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ

жумласи ҳам битта гапда келаётган бўлади. Яғни, улар ҳар икки ишни қилаётган бўладилар. Ҳам Аллоҳ хусусида ҳужжат талашаётган, ҳам Иброҳим, Исмоил..., деяётган бўладилар. Уларнинг бу иши инкор қилинди. Инкор ва танқид уларнинг ҳар икки ишига нисбатан бўляпти.

б) (**أمْ ёки**) мунқатиъ – узилган бўлиши ҳам мумкин. У ҳолда у балки ва (-ми) маъноларида бўлади. Гап оқими ҳужжат талашишни

⁽¹⁾ Аҳмад: 4 / 125.

танқид қилишдан пайғамбарлар ﷺларга тұхмат қилишни танқид қилишга ўтяды.

Бу ҳолда

﴿أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى﴾

(*Ёки Иброҳим, Исмоил, Исҳоқ, Яъқуб ва ўша уруғ-авлод яхудий ё насроний бўлган, дейсизми?*) олдинги оятдаги биринчи ишга дахли бўлмаган, алоҳида янги бошланган гап бўлади.

Маъно эса мана бундай бўлади: Улар фақатгина далил-исботсиз ҳужжатлашибни қолмай, бошқа гапларни ҳам гапирадилар. Улар пайғамбарлар яхуд ёки насоро бўлган, деб уларга тұхмат қиладилар. Бу ерда гап оқими ҳужжат талашибни танқид қилишдан пайғамбарлар ﷺларга тұхмат қилишни танқид қилишга ўтяды.

Бу оят борасида яна бир мутавотир кироат ҳам бор.

﴿أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ﴾

(*Ёки Иброҳим ва Исмоил ... дейсизми?*). Бу қироатга кўра, (^{أُمْ}) мунқатиъ – узилган бўлади. Бошқача бўлиши мумкин эмас. Чунки олдинги оятда

﴿أَتْحَاجُونَنَا﴾ (эй Мұхаммад) **айтинг:** **биз билан жсанжаллашасизми?**) да бевосита хитоб қилинаётган бўлса, иккинчи оятда

﴿أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ﴾

мухотабдан ғоибга ўтиляди. Агар «ёки» муттасил бўлса, хитобнинг муҳотабдан бошқасига (ғоибга) ўтиши гапнинг чиройини бузади. Агар у мунқатиъ – узилган бўлса, гапнинг чиройи бузилмайди. Шунинг учун у фақат мунқатиъдир.

Биринчи қироатда (^{أُمْ})нинг икки маъноси бўлгани учун муташобиҳ ҳисобланади. Иккинчи қироатда эса унинг фақат бир маъноси бўлгани учун муҳкам ҳисобланади. Ҳар икки қироат ҳам мутавотир. Муҳкам муташобиҳни босиб кетади. Шунинг учун бу муборак оятдаги (^{أُمْ}) мунқатиъ бўлади. Оятнинг маъноси эса мана бундай бўлади: Яхуд ва насоролар фақат далилсиз ҳужжат талашибни қолмасдан, ундан бошқа гапларни ҳам гапирадилар. Улар пайғамбарлар Иброҳим, Исмоил, Исҳоқ, Яъқуб ва уларнинг

авлодларига тұхмат қилиб, уларни яхуд ёки насоро бўлган, дейишади. Аллоҳ уларнинг бўйсунгандан мусулмонлар билади.

а) Иброҳим ғасырнинг ҳам, ундан кейинги пайғамбарларнинг ҳам ким бўлганини Аллоҳнинг Ўзи жуда яхши билади. Улар яхуд ёки насоролар эмас, фақат ҳақ динга эгилган, фақат Аллоҳга бўйсунгандан мусулмонлар бўлганлар.

﴿قُلْ إِنَّمَا أَعْلَمُ أَمَّا اللَّهُ﴾

(Айтинг (эй Мұхаммад), Уларнинг динларини сезлар яхшироқ биласизми ёки Аллоҳми?).

б) Улар ўзларининг китобларидан ҳам мазкур пайғамбарларнинг яхуд ёки насоро бўлмаганларини жуда яхши биладилар. Лекин улар бу хақиқатни атайн яширадилар. Яширувчиларнинг энг золими ўз қўлида мавжуд бўлиб турган Аллоҳ нозил қилган китоблардаги барқарор гувоҳни яширган кимсадир. Шу билан улар яширувчиларнинг энг золимлари бўладилар.

﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهِيدًا عِنْدَهُ مِنْ أَنَّ اللَّهَ﴾

(Ўзи биладиган гувоҳликни Аллоҳдан яширган кимсадан ҳам золимроқ одам борми?).

Аллоҳ оятни Ўзининг хеч нарсадан ғофил эмаслигини, уларнинг дилларидаги ниятларидан ҳам, гувоҳни яширишларидан ҳам, пайғамбарларга тұхмат қилишларидан ҳам ва бошқа ишларидан ҳам Огоҳлигини ҳамда уларга шу ишлари учун адолатли ва ўта қаттиқ жазо беришини билдириб қўйиш билан якунлапти.

﴿إِنَّمَا قُدْ حَلَّتْ هَذِهِ مَا كَسَبَتُ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾

(Улар ўтиб кетган кишилардир. Уларнинг қилган амаллари ўзлари учун, сезларнинг қилган амалингиз ўзингиз учундир ва сезлар улар қилган амаллар учун масъул бўлмайсиз). Бу муборак оят таъкид учун такрорланяпти. Уни ўтган оятда тафсир қилган эдик. Ўша билан кифояланамиз. □

САҲОБАЛАРНИНГ НАБИЙ ИШЛАРИНИ ҚИЛИШГА ҲАРИСЛИКЛАРИ (1)

1 – Ибн Умар қада ривоят қилинади: «Росууллоҳ тилла узук ясатдилар, уни таққанларида кўзини кафти томонга қилиб олардилар. Шунда одамлар ҳам узук тақишиди. Кейин Росууллоҳ минбарга ўтиридилар-да, узукни ечиб юбордилар ва

«إِنِّي كُنْتُ أَبْسُ هَذَا الْخَاتَمَ وَأَجْعَلُ فَصَّةً مِنْ دَاخِلٍ»

«Мен бу узукни тақиб, кўзини ичкарига қилиб олардим», дедилар ва уни улоктириб юбориб,

«وَاللَّهُ لَا أَلْبَسْ أَبَدًا»

«Аллоҳга қасамки, буни ҳеч қачон тақмайман», дедилар, шунда одамлар ҳам узукларини ечиб ташлашди» (муттафакун алайхи).

Абдуллоҳ ибн Аббос қада ривоят қиласи: «Росууллоҳ бир кишининг қўлида узук кўриб, уни ечиб олдилар ва ерга ташладилар, сўнг

«يَعْمَدُ أَحَدُكُمْ إِلَى جَمْرَةٍ مِنْ نَارٍ فَيَجْعَلُهَا فِي يَدِهِ»

«Бирингиз оловдан бир чўққа қасд қилиб, уни қўлига қўйиб олибди!», дедилар. Росууллоҳ кетгандаридан сўнг одамлар кишига – узугингизни олиб, ундан фойдаланишингиз мумкин, дейишиди. Шунда киши – йўқ, Аллоҳ ҳаққи, Росууллоҳ ташлаган нарсани ҳаргиз олмайман, деди» (имом Муслим ривояти).

2 – Абу Саид Худрий қада ривоят қиласи: «Бир куни Росууллоҳ саҳобалари билан намоз ўқиётиб, шиппакларини ечдилар-да, чап томонларига ташлаб қўйдилар. Ушбу қавм буни кўриб, улар ҳам шиппакларини ташлаб қўйишиди. Росууллоҳ намозларини тугатгач, шиппакларингизни ташлашга сизларни нима ундали, деб сўрадилар. Саҳобалар – сизнинг шиппакларингизни ташлаганингизни кўриб, биз ҳам шундай қилдик, дейишиди.

Шунда Росууллоҳ бундай дедилар: **Жаброил** олдимга келдилар ва менга шиппакларимда ахлат (ёки ёмон нарса) борлигини хабар қилдилар. Сүнг Пайғамбар айтдиларки:

«إِذَا جَاءَ أَحَدُكُمْ إِلَى الْمَسْجِدِ فَلْيَنْظُرْ، فَإِنْ رَأَى فِي تَعْلِيهِ قَدْرًا أَوْ أَذَى فَلِيُمْسَحْهُ وَلْيُصَلِّ فِيهِمَا»

«Қачон бирортангиз масжидга кирса қараб олсин, агар шиппакларида бирор ахлат ё ёмон нарса кўрса, уни артиб, уларда намоз ўқийверсин» (Дормий ва Абу Довуд ривояти).

3 – Абу Масъуд Бадрий ривоят қилади: «Мен хизматкор йигитимни қамчи билан ураётган эдим. Шунда ортимдан – билиб қўйинг, Абу Масъуд, деган овозни эшитдим, аммо овозда газаб борлигини билмадим. Товуш менга яқинлашганди, қарасам, Росууллоҳ эканлар, ул зот – билиб қўйинг, Абу Масъуд, билиб қўйинг, Абу Масъуд, дер эдилар. Мен қамчини ташлаб юбордим. Ул зот бундай дедилар: билиб қўйинг, Абу Масъуд, сиз бу хизматкор йигитдан ҳам қодирроқ бўлсангиз, Аллоҳ сиздан ҳам қодирроқдир. Мен – шундан кейин бирорта ҳам қулни урмаганим бўлсин, дедим» (Имом Муслим ривояти).

4 – Оиша дан ривоят қилинадики, у бундай деди: «Илк муҳожирлар аёлларини Аллоҳ раҳмат қилсин, улар Аллоҳ Азза ва Жалланинг

«وَلَيَضْرِبَنَ بَخْمُرٍ هُنَّ عَلَىٰ جُيُونٍ»

«Кўкракларини рўмоллари билан тўссинлар» [Нур 31] ояти нозил бўлганда қалинроқ мурутларини (қалин юнли мато) йиртишиб, рўмол қилиб олдилар» (Абу Довуд ривоят қилган, Бухорий шархи). Умму Салама ривоят қилади: «Ушбу

«يُدْبِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَبِيهِنَّ»

«Устларига жислобобларини ёпсинлар!» [Ахзоб 59] ояти нозил бўлганда ансорийлар аёллари кўчага бошларига қоп-қора мато ёпиниб чиқдилар» (Абу Довуд ривоти). □

لِكُلِّ أُمَّةٍ أَمِينٌ، وَأَمِينٌ هَذِهِ الْأُمَّةُ أَبُو عُبَيْدَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ

ҲАР БИР УММАТНИНГ ОМОНАТГҮЙ ВАКИЛИ БҮЛАДИ, УШБУ УММАТНИНГ ОМОНАТГҮЙ ВАКИЛИ АБУ УБАЙДА ДИР

Юзларидан нур ёғиларди, қомати келишган, озғинроқ, бўйчан, юзи кам тукли, кўрган одам қувонадиган, у билан яна бир қўришишни истаб қоладиган, қалбларни хотиржам қиласидиган, буларга қўшимча, тавозели, баоят ҳаёли ва жуда яхши инсон эди. Бироқ қачон вазият мураккаблашиб, жиддий тус олиб қолганда эса, арслондек отилиб чиқиб, ўз ўткирлиги билан худди ялтилаб қўзни оладиган қилич дамига, тифига ўхшаб қоларди. Бу киши Уммати Мұхаммаднинг омонатгүй вакили Омир Ибн Абдуллоҳ ибн Жарроҳ Фахрий Қурайший бўлиб, Абу Убайда тахаллуси билан аталади.

Абдуллоҳ ибн Умар унга бундай сифат беради: Қурайшдан энг юзлари нурли, энг хушахлоқ, энг ҳаёси кучли, сизга сўзласалар ёлғон сўзламайдиган, сиз уларга сўзласангиз, сўзларингизни тасдиқлайдиган уч инсон бор: Абу Бакр Сиддиқ, Усмон ибн Аффон ва Абу Убайда ибн Жарроҳ.

Абу Убайда Исломга биринчи кирган зотлардан бўлди. У Абу Бакр Исломга кирган куннинг эртасига Исломга кирди, Исломни Абу Бакр Сиддиқнинг қўлида қабул қиласиди. Абу Бакр Сиддиқ уни, Абдурраҳмон ибн Авфни, Усмон ибн Мазъунни, Арқам ибн Абу Арқамни Набий олиб борди, улар Росууллоҳ олдида ҳақ қалимасини очиқ айтдилар, шу билан буюк Ислом қўрғонини ушлаб турувчи биринчи пойдеворларга айландилар.

Абу Убайда Маккада мусулмонлар чеккан қақшатқич синовларни бошланишидан то охиригача чекди, биринчи мусулмонлар билан бирга бу синовларнинг қўполини ҳам, ғазабногини ҳам, аламлилигини ҳам, хўрловчисини ҳам, ҳаммасини бошдан кечирди, ер юзидағи барча дин вакиллари ундайин синовни бошдан кечирган эмас. У айни имтиҳонда сабот билан турди, ҳар бир ўринда Аллоҳ ва Росулига содик бўлди. Аммо унинг Бадр кунидаги синовларини ҳеч ким хисоблаб ҳам, тасаввур ҳам қила олмайди.

Дархақиқат, Бадр жанги куни Абу Убайда сафни ёриб кириб, ҳалокатдан қўрқмайдиган киши мисол ҳужум қилганди, мушриклар қўрқиб кетишиди. Ўлимдан хавфсирамайдиган киши мисол жавлон урганди, Қурайш отлиқлари хавфга тушиши ва унга дуч келишиди дегунча, ўзларини четга олиб қочишиди... Бироқ улардан бир кимсагина Абу Убайда билан ҳар йўналишда яккама-якка чиқаверди. Абу Убайда бу кимсадан ўзини четга олгани сари, қархисидан нарига ўтгани сари, у сурлик билан ҳужум қилаверди... Абу убайда бу кимсадан қўп ўзини четга олди, аммо у ҳамма йўлини тўсиб олди ва Аллоҳнинг душманларига қарши жанг қилишига қўймади. Жуда жонига тегиб кетгач, унга шундай қаттиқ қилич солдики, миясини иккига бўлиб, ер тишлатиб қўйди...

Қадрли ўқувчи, ер тишлаб қолган киши кимлигини тахмин қилишга уринманг. Ахир, мен юқорида у дуч келган синовларни на ҳисобчилар ҳисоблай олсин, на тасаввур қилувчилар тасаввур қилолсин, дегандимку?! Бу ер тишлаб қолган киши Абу Убайданинг ўз отаси Абдуллоҳ ибн Жарроҳ эканини билсангиз, хайратдан ёқа ушлайсиз. Аслида, у ўз отасини ўлдиргани йўқ, балки отаси шахсидаги ширкни ўлдирди.

Натижада, Аллоҳ Субҳанаҳу ва Таоло Қуръонда Абу Убайда ва унинг отасига доир бир оят нозил қилиб, бундай деди:

﴿لَا تَحْدُّ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُونَ مَنْ حَادَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ، وَلَوْ كَانُوا أَبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِحْوَاهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا يَمَنَ وَأَيَّدَهُمْ بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ خَلِيلِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾

«Аллоҳга ва охират кунига имон келтирадиган қавмнинг Аллоҳ ва Унинг Росули чизган чизиқдан ошган кимсалар билан – гарчи улар ўз оталари, ёки ўғиллари, ёки оғаниилари, ёки қариндош-уруглари бўлсалар ҳам –

дўстлашаётганларини топмайсиз, ана ўшаларнинг қалблариға (Аллоҳ) имонни битиб қўйган ва уларни Ўз томонидан бўлган Руҳ-Куръон билан қувватлаган, У зот уларни остидан дарёлар оқиб турадиган, улар мангу қоладиган жисннатларга киритади, Аллоҳ улардан рози бўлди ва улар ҳам (Аллоҳдан) рози бўлдилар, ана ўшалар Аллоҳнинг ҳизбидир, огоҳ бўлингким, албатта Аллоҳнинг ҳизби најсот топувчиidlар!» [Мужодала 22]

Абу Убайданинг шундай бўлиши таажжубли эмас. Чунки у Аллоҳга бўлган имонида, динига холислигида, Умматга омонатгўйлигида шу даражага етгандики, Аллоҳнинг даргохидан катта мукофотларни кўзловчи хар қандай умидвор киши унга ҳавас қиласди.

Мухаммад ибн Жаъфар бундай дейди: Росулуллоҳ олдилариға насронийлардан вакиллар келишиб, бундай дейиши: Эй Абу Қосим, саҳобаларингиз орасидан биз билан шундай бир кишини жўнатингки, унинг биз ўзаро келишолмаётган молларимиз борасида ажрим қилиб беришига ўзингиз рози бўлинг, чунки сиз мусулмонлар жамоаси бизни хотиржам қилувчи кишиларсиз.

Росулуллоҳ

«إِنَّمَا أَنْهَاكُمُ الْأَنْجَانُ وَالْأَنْجَانُ هُوَ الْأَنْجَانُ»

«Бугун шомдан сўнг келинглар, сизлар билан кучли омонатгўй кишини қўшиб жўнатаман», дедилар.

Умар ибн Хаттоб бундай дейди: Мен пешин намозига эртароқ бордим. Мен амирликни яхши кўрганимдан эмас, балки ушбу омонатгўйлик сифати соҳиби бўлишни хоҳлаганим учун шундай қилдим. Росулуллоҳ бизга пешин намозини ўқиб берганларидан сўнг ўнг ва чап томонларига назар ташладилар, шунда ул зот мени қўрсинлар деб, бўйимни чўза бошладим. Аммо Росулуллоҳ бизга кўз югуртириб чиқишида давом этдилар ва ниҳоят, Абу Убайда ибн Жарроҳни кўргач, уни чақириб, бундай дедилар: «Улар билан бирга бориб, келишолмаётган ишларида ҳаққоний ажрим қилинг». Мен – Абу Убайда топиб кетди, дедим.

Абу Убайда омонатгүйгина эмасди. Унда омонатгүйлик билан бирга қудрат ҳам жамланганди. Унинг қудрати жуда күп ерларда намоён бўлган:

Масалан, Росууллоҳ саҳоба ﷺларидан бир жамоани Қурайш карвонини қарши олиш учун жўнатдилар ва уларга Абу Убайда ﷺни амир қилиб, бир халта хурмо қоқини озуқа қилиб бердилар, бошқа бергулик нарса тополмадилар. Абу Убайда сафарда ҳар куни мужоҳидларидан ҳар бирига биттадан хурмо қоқи берарди, бола ўз онаси кўкрагини сўригандек уни сўрирди, кейин орқасидан сув ичар эди, бу эрталабдан кечгача кифоя қиласди.

Ухуд кунида эса, мусулмонлар мағлубиятга учраганда, мушриклардан бири – менга Мухаммадни топиб беринглар, менга Мухаммадни топиб беринглар, дея қичқирганда, кўкраклари билан Росууллоҳ ﷺни мушриклар найзаларидан химоя қилаётган ўн бир нафар мўминнинг бири Абу Убайда бўлди.

Уруш тугаганда Росууллоҳ ﷺнинг курак тишлари синган ва пешоналари ёрилган эди, юzlарига эса совутининг ҳалқаларидан иккитаси санчилиб қолганди. Абу Бакр Сиддик ҳалқаларни суғуриб олишга шайланган эди, Абу Убайда – Аллоҳ ҳаққи, буни менга қўйиб беринг, деди. Унга қўйиб берди. У ҳалқаларни қўли билан суғуриш билан Росууллоҳ ﷺга оғриқ етказиб қўйишдан қўрқиб, улардан биттасини олдтиши билан қаттиқ куч билан тишлади-да, суғуриб олди ва олдтиши ҳам тушиб кетди. Кейин иккинчи ҳалқани ҳам яна бир олдтиши билан аввалгидек қаттиқ тишлаб, уни ҳам суғуриб олди ва иккинчи олдтиши ҳам тушиб кетди.

Абу Бакр ﷺ бу борада «Абу Убайда энг чиройли кемшик инсон эди», деган.

Абу Убайда Росууллоҳ ﷺнинг саҳобаси бўлгандан то ул зот вафот этгунга қадар ул зотнинг барча кечинмаларини гувоҳи бўлди. Айвон куни бўлгач (бундан мурод, Абу Бакр ﷺга байъат берилган кун бўлиб, бу байъат Ибн Соиданинг айвонида бўлиб ўтган), Умар ибн Хаттоб Абу Убайдага – қўлингизни беринг, сизга байъат қиласди, чунки мен Росууллоҳ ﷺнинг

«لَكُلَّ أُمَّةٍ أَمِينٌ، وَأَمِينُ هَذِهِ الْأُمَّةِ أَبُو عُبَيْدَةَ»

«Ҳар бир умматнинг омонатгўй вакили бўлади, ушбу Умматнинг омонатгўй вакили Абу Убайдадир», деганларини эшитганман дейди. Шунда Абу Убайда бундай дейди: Мен Росулуллоҳ бизга намозда имомгарчилик қилишга амр этган ва ул зот вафот этиш олдидан ҳам бизга имомгарчилик қилган кишидан олдинга ўтмайман.

Шундан кейин байъат Абу Бакр Сиддик қилиниб, Абу Убайда унга ҳақ борасида насиҳат қилувчи энг яхши, яхшилиқда унга ёрдам беришда энг сахий инсонга айланди.

Кейин Сиддикдан кейин Халифалик Форуққа қолди. Абу Убайда итоатли яқин кишиси бўлди, бирорта ҳам амрига итоатсизлик қилмади, фақат бир марта итоатсизлик қилди.

Абу Убайда мусулмонлар халифасининг қайси амрига итоатсизлик қилганини биласизми?!

Бу иш Абу Убайда ибн Жарроҳ Шом юртларида исломий армияга қўмондонлик қилган пайтида содир бўлди. Ўшанда у нусрат кетидан нусрат қучарди ва ниҳоят, Аллоҳ унинг қўли билан бутун Шом диёrlарини фатҳ қилиб берганди, у Шарқдан Фуротга, Шимолдан Яқин Осиёгача ерларни фатҳ қилди. Ўшанда Шом юртларида тўsatдан шундай бир ўлат тарқалдики, одамлар ундайини илгари асло кўрмагандилар, чунки у одамларни худди хосилни ўргандек ўриб ташлади. Умар ибн Хаттоб Абу Убайдадан хавотирланиб, унга мактуб билан чопар юборишдан ўзга чора тополмади. Мактубда бундай деганди: «Менга сиз шу даражада кераксизки, ўрнингизни бошқа киши босолмайди. Агар мактубим сизга тунда етиб борса, олдимга етиб келиш учун уловга минмагунингизча тонг оттирманг, агар кундузда етиб борса, онт ичаманки, олдимга етиб келиш учун уловга минмагунингизча кеч киритманг». Абу Убайда Форуқнинг мактубини ўқигач, билдим, мўминлар амири менга жуда муҳтожлар, аммо у киши боқий бўлолмайдиган кишидан боқийликни талаб қилмоқчилар, деди ва бундай жавоб йўллади: «Эй мўминлар амири, билдим, менга муҳтож бўлиб қолибсиз. Аммо мен мусулмонлар армиясини етаклаяпман ва уларга бирор мусибат етгудек бўлса, ўзимни бундан холи

санамайман, то Аллоҳ мен ва уларга бирор ишни ҳукм қилгунга қадар улардан ажрашни истамайман. Қачон ушбу мактубим сизга етиб борганда, қарорингиздан мени озод этинг ва менга шу ерда қолишимга рухсат беринг».

Умар мактубни ўқиб, кўзларидан дув-дув ёш оқди. Унинг қаттиқ йифлаганидан атрофдагилар – эй мўминлар амири, Абу Убайдага вафот этибдими, деб сўрадилар. У – йўқ, бироқ ўлимга яқинлашибди, деди.

Умарнинг гумони ёлғон чиқмади, Абу Убайдага ҳам ўлат тегди. У ўлим тўшагида ётиб, аскарларига бундай васият қилди: «Мен сизга шундай васият қиласманки, уни қабул қиласангиз сизни ҳаргиз яхшилик тарк қилмайди: намозни барпо этинг, Рамазон рўзасини тутинг, закот беринг, ҳаж ва умра қилинг, бир-биирингизни яхшиликка чақиринг, амирларингизга насиҳат қилиб, уларни алдаманг, дунёга алданиб қолманг, чунки киши минг йил умр кўрган тақдирда ҳам, кўриб турганингиздек, мен етиб келган тақдирдан қочиб қутулолмайди, вассаламу алайкум ва роҳматуллоҳ». Абу Убайдага шундай деб, Муоз ибн Жабалга юзланди ва унга – эй Муоз, одамларга намозда имом бўлинг, деди.

Кейин бир оздан сўнг Абу Убайданинг покиза жони узилди. Муоз ўрнидан туриб, одамларга бундай деди: «Эй инсонлар, сиз бир киши фожеасига йўлиқдингиз. Аллоҳ ҳаққи, мен кишилар орасида бу кишидек қалби покроқни, қалбida ғиллу ғаши йўқроқни, оқибатни қаттиқ севувчини, оммага ғоят насиҳатгўйини кўрмадим, шундай экан, бу кишига Аллоҳдан раҳмат сўранг, сизни ҳам раҳматига олсин». □

ВАҚТИ-ВАҚТИ БИЛАН ҚАЛБЛАРГА ОРОМ БЕРИНГ

– Ибн Кутайба ўзининг «Уюнул ахбор» китобида бундай дейди: «Султон билан унинг шон-шуҳрати ва бойликлари учун улфатчилик қилиш бағоят хатарлидир. Бу худи ширин мевалари ва йиртқич хайвонлари бор сирпанчик токқа ўхшайди, унга чиқиш қийин, унда туриш ундан ҳам қийин. Султоннинг яхшилиги билан ёмонлиги тенг бўлмайди, чунки султоннинг яхшилиги ҳолатни бир оз яхшилашдан нарига ўтмайди, аммо султоннинг ёмонлиги ҳолатни ёмонлаштиради-да, яхши ҳолатни талаб қилувчи нафсларни ўлдиради. Хавфсизлиги молу обрў бўлган ва талофату баҳтсизликка юз тутган нарсада яхшилик йўқ».

– Абу Умар Зужожий бундай дейди: «Жунайддан севиш хақида сўрагандим, ишорани истаяпсизми, деди. Йўқ, дедим. Даъвони истаяпсизми, деди. Йўқ, дедим. Нима истаяпсиз, деди. Севишнинг ўзини, дедим. У бундай деди: севиш бу – Аллоҳ Ўз бандалари борасида севадиган нарсани севиш, Аллоҳ Ўз бандалари борасида ёмон кўрадиган нарсани ёмон кўришдир».

﴿يَوْلَيْتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَبِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَنَهَا﴾

«Вой шўримиз курсин, бу қандоқ китоб бўлди, на кичик ва на катта (гуноҳни) қолдирмай, барчасини ҳисоблаб-битиб қўйибди» [Кахф 49]
деб қолишади».

– Абу Саид Худрий ривоят қиласиди, унинг олдига бир киши келиб, эй Абу Саид, буюринг менга, деди. Унга Абу Саид – мен аввалда сўраган нарсани сиз ҳам сўрадингиз:

«أَوْصِيهِ بِتَقْوَى اللَّهِ، فَإِنَّهَا رَأْسُ كُلِّ شَيْءٍ، وَعَلَيْكَ بِالْجِهَادِ، فَإِنَّهُ رَهْبَانِيَّةُ الْإِسْلَامِ، وَعَلَيْكَ بِذِكْرِ اللَّهِ، وَتَلَاقِهِ الْقُرْآنُ، فَإِنَّهُ رَوْحُكَ فِي أَهْلِ السَّمَاءِ، وَذَكْرُكَ فِي أَهْلِ الْأَرْضِ. وَعَلَيْكَ بِالصَّمْدَتِ إِلَّا فِي حَقٍّ، فَإِنَّكَ بِهِ تَعْلَبُ الشَّيْطَانَ»

«Сизга Аллоҳдан тақво қилишга буюраман, чунки бу ҳамма нарсанинг асосидир. Жиходни маҳкам ушланг, чунки у Ислом художўйлигидир, Аллоҳни зикр этишга ва Қуръон тиловат қилишга риоя қилинг, чунки бу само аҳлидаги сизнинг марҳаматингиз, ер юзидаги

шонингиздир, сукутни лозим тутиб, ҳақдан ўзгани гапирманг, чунки шу билангина шайтонни ғолиб қиласиз».

— Муторриф бундай дея дуо қилар экан:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ السُّلْطَانِ، وَمِنْ شَرِّ مَا تَجْرِيَ بِهِ أَقْلَامُهُمْ، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَقُولَ قَوْلًا حَقًّا فِيهِ رِضَاكَ أَتَسْمِسُ بِهِ أَحَدًا سِوَاكَ، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَتَزَّئِنَ لِلنَّاسِ بِشَيْءٍ يَشْبِينِي، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَكُونَ عِبْرَةً لِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ يَكُونَ أَحَدٌ مِنْ خَلْقِكَ أَسْعَدُ بِمَا عَلِمْتِنِي مِنِّي، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْتَغْيِثَ بِمَعْصِيَةِ لَكَ مِنْ ضُرُّ يُصْبِينِي»

«Аллоҳим, мен Сендан сultonнинг ёмонлигидан ва номаи аъмолимнинг ёмонлигидан паноҳ сўрайман, Сендан Ўзингни рози қиладиган ҳақ сўзни ўзгани рози қилиш мақсадида гапиришимдан паноҳ сўрайман, Сендан мени шармисор қиладиган нарса билан одамлар олдида безанишдан паноҳ сўрайман, Сендан халқинг орасидаги бирортаси учун эътиборга айланишимдан паноҳ сўрайман, Сендан менга таълим берган нарсаларинг билан халқингдан бирортаси мендан баҳтлироқ бўлиб қолишидан паноҳ сўрайман, Сендан менга етган мусибат сабабли Сендан ўзгадан ёрдам сўраб қолишимдан паноҳ сўрайман».

— Толқ ибн Ҳабиб رض тақво ҳақида бундай дейди: «Тақво Аллоҳнинг нури остида Аллоҳга итоат қилишингиз, Аллоҳнинг савобини умид қилишингиз, Аллоҳнинг нури остида, Аллоҳдан қўрқиб, Аллоҳга осийлик қилишни тарк қилишингиздир».

— «Ваҳб ибн Мунаббих ёнида ўтирган кишилардан биридан — мен сизга шифокорлар ҳам билмайдиган шифокорликни, фақиҳлар ҳам билмайдиган фикҳни, тасаввур қилувчилар ҳам тасаввур қилолмайдиган тасаввурни ўргатайми, дебди. Бўлмасамчи, ўргатинг эй Абу Абдуллоҳ, дебди у. Ваҳб айтиби: шифокорлар ҳам билмайдиган шифокорлик шуки, овқатланишни бисмиллаҳ билан бошлаб, алҳамдуиллаҳ билан тамомлайсиз, фақиҳлар ҳам билмайдиган фикҳ шуки, агар сиздан сиз биладиган саволни беришса, шу билимингиз билан жавоб беринг, акс ҳолда эса,

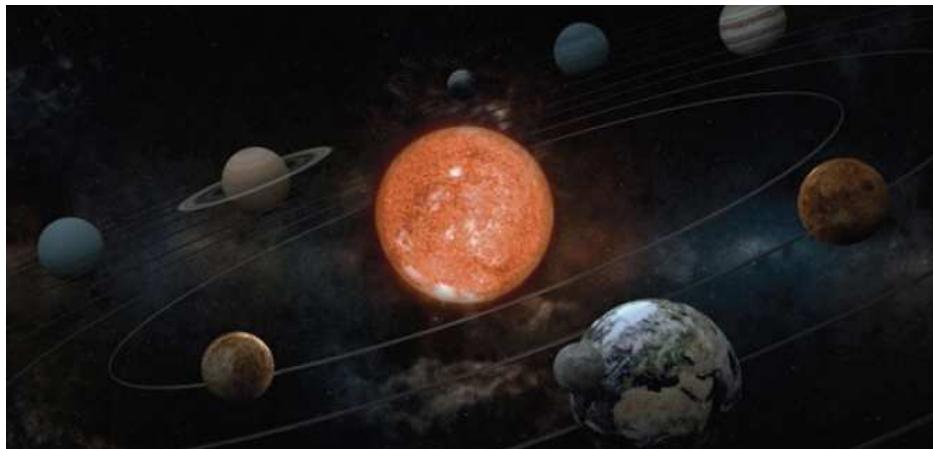
бilmайман, дeng, тасаввур қилувчилар ҳам тасаввур қилолмайдиган тасаввур шуки, күпинча сукут қилинг, бўлмаса, савол беринг».

– Суфён Саврий бундай деди: «Сирингизни чиройли қилинг, Аллоҳ ошкорингизни чирой қиласди, ўзингиз билан Аллоҳ ўртасини чиройли қилинг, Аллоҳ сиз билан инсонлар ўртасини чиройли қиласди, охиратингиз учун иш қилинг, Аллоҳ дунёингиз ишини етарли қилиб беради, дунёингизни охиратга сотинг ҳаммасини даромад қиласиз, охиратингизни дунёингизга сотманг иккаласида ҳам зиён кўрасиз».

– Бир аъробийга – битта нон бир динорга чиқибдику, дейишди. У эса бундай деб жавоб берибди: Аллоҳ ҳаққи, бу мени асло ташвишлантирмайди, менга деса, бир дона буғдой бир динорга чиқмайдими, чунки мен Аллоҳ буюргандек, Унинг қулиман, Аллоҳ ваъда берганидек, Ўзи ризқлантиради.

– Ибн Масъуд бундай деди: «Инсонлар шундай кунларни бошдан кечирадиларки, у кунда мўмин Уммат ичидаги энг хор кишига айланади. Охир замонда мўминнинг бундай хор бўлиши унинг аҳли шубҳа ва аҳли шаҳватлар орасида бегона-ғариб бўлиб қолишидир. Чунки уларнинг ҳаммаси уни ёмон кўришади ва унга озор беришади, яъни у ўз йўлига зид иш тутишни, уларнинг йўлига ўтишни ва ўз мақсадини қўйиб, уларнинг мақсадини олишни истамагани учун ҳамда улардан тубдан фарқ қилгани учун унга озор беришади». □

ИЛМ-ФАН АЛЛОХГА ИМОН КЕЛТИРИШ МАСАЛАСИДА ЯНА ҒАЛАБА ҚИЛДИ ВА АТЕИЗМГА ҚАҚШАТҚИЧ ЗАРБА ЙЎЛЛАДИ

Американинг «Уолл-Стрит Жорнал» газетаси атеизм (худосизлик) фикрига қақшатқиң зарба йўллаган бир тадқиқотни нашр қилди. Бу тадқиқотда айтилишича 2014 йил кириб келиши билан олимлар «папкис» (яъни нол) аниқлик ўлчови ёрдамида ҳаёт мавжудлиги эҳтимол тутилган юлдузлардан бирини кашф этишди, олимлар ҳаёт мавжуд бўлиши учун ҳар қандай юлдузда етарли бўлиши зарур бўлган 200 меъёрни ҳам аниқлашди. Бу меъёрлардан ҳар бири биргаликда мавжуд бўлиши зарур, акс ҳолда бутун система ҳалокатга юз тутади ва бу ерда ҳаёт мавжуд бўлиши учун ҳеч қандай имконият бўлмайди. Масалан Юпитер сайёраси каби бир химоя бўлиб турувчи улкан юлдуз бўлмаса ҳаёт мавжуд бўлишининг имкони бўлмайди. Чунки муштарий ўзининг тортиш кучи билан минглаб самовий жисмларни ер сайёрасидан узоқлаштиришга ҳисса қўшади. Шунинг учун агар муштарий каби улкан юлдуз бўлмаса ер ана шу жисмлар учун албатта бир осон нишон бўлиб қолган бўларди. Бу эса (дейилади тадқиқотда) бу коинот ортида бир куч-кудрат турганини англатади. Ана шу куч талаб қилинган барча меъёрларни аниқлик билан етарли қилиб қўйиш орқали ҳаётни ер юзига ўрнатиб қўйган ва ер сайёрасини истисно тарзда шу коинотда ҳаёт учун яроқли юлдуз қилиб қўйган.

Астроном олим Карл Саган олдинроқ ҳаёт мавжуд бўлиши учун ҳар қандай юлдузда етарли бўлиши зарур бўлган иккимухим хусусият борлигини эълон қилган эди. Биринчиси:

Илм-фан Аллоҳга имон келтириш масаласида яна ғалаба қилди ва атеизмга қақшатқич зарба йўллади муносиб турдаги юлдуз мавжуд бўлиши керак. Иккинчиси: ана шу юлдузни муносиб масофада ҳимоя қилиб турадиган юлдуз мавжуд бўлиши керак. Агар коинотда оқтилионга (1 рақамининг ёнида 27 та нолга) яқин юлдуз борлигини билсак у ҳолда ҳаёт бор бўлишга яроқли бўлган септилионга (1 рақамининг ёнида 24 та нолга) яқин юлдуз борлиги фараз қилинади. Бундай қизиқарли эҳтимол шароитида олимлар бирон нарсага эришишлари керак эди. Бу эса ер сайёрасидан ташқарида ҳаёт борлиги тўғрисида изланиб олиб борилган ҳолдан тойдирувчи тадқиқотдан кейин бўлади. Бу тадқиқот хусусий сектор ёки давлат сектори томонидан маблағ билан таъминланаётган бир неча улкан лойиҳалар орқали олиб борилмоқдаки, бу лойиҳалар ўтган асрнинг олтмишинчи иллари бошидан бошланган.

Бундай тадқиқот астроном олим Фред Хойлга бир зарба бўлиб тушди, у «катта портлаш» терминини ишлаб чиқкан эди. Унинг айтишича бу ривож сабабли унинг худосизлиги қаттиқ ларзага учради. Ана шундан кейин у бундай деб ёзди: «Бу фактларнинг маъқул изоҳи бир оқил фавқулодда куч бу сайёрада ҳаётни яратиш учун физика, химия ва биология билан ўйин қилган деган фикрни ўртага ташлایпти». Фред бундай деб таъкидлайди: «Бу фактлар натижаси бўлган рақамлар менга рад этиб бўлмайдиган жуда кучли бўлиб кўриняпти, шу даражадаки бу рақамлар бу хulosани шубҳалардан устун қилиб қўймоқда». Назарий физика олими Пол Дэвис эса бундай дейди «Яратиш юз берганига бўлган далиллар рад этиб бўлмайдиган даражада кучлидир». Оксфорд универсиети профессори доктор Жон Ленnox эса бундай дейди: «Коинотни билишимиз қанчалик ортиб борган сайин Холиқ-Яратувчи борлигини айтувчи назария шунчалик кучайиб боради ва бу назария бу ерда мавжудлигимизнинг энг яхши изоҳи сифатида янада кўпроқ ишончга сазовор бўлади».

Бу тадқиқотни ёзган Эрик Метаксас бундай деб хulosса қилади: Замонлар оша энг буюк мўъжиза коинотнинг мавжудлигидир, ҳеч бир нарса бу мўъжиза буюклигининг яқинига ҳам йўлолмайди. У ҳеч шубҳасиз мўъжизаларнинг онасидир. У ҳеч шубҳасиз юлдузларнинг ҳар биридан таралаётган ёруғлик ярқ этган пайтда бу коинот устида турган кимгадир албатта ишора қилиб турган мўъжизадир. □

ДЕ ВИЛЬПЕН: «ТЕРРОРИЗМ»ГА ҚАРШИ АМЕРИКА БОШЧИЛИГИДА ЭЪЛОН КИЛИНГАН КОАЛИЦИЯ АХМОҚОНА ВА ХАТАРЛИДИР

Франциянинг собик бош вазири Доминик де Вильпен «BFMTV» француз хусусий канали билан бўлган мулокотда оламда бўлаётган тартибсизлик ва вайронагарчиликларда

Фарб

сиёсаларини айлади. Де Вильпен мана шу сиёсалар олам бўйлаб «терроризм» ўчоқлари кўпайганлигидан биринчи жавобгардир, деди. У «Исломий Давлат» ташкилоти «мана шу ахмокона гердайиш ва тутуруксиз сиёсаларниң бир бадбашара «боласи»дир» деб таъкидлади. Де Вильпен Америка президенти Барак Обаманинг «терроризм»га қарши кураш

учун халқаро коалицияни тузиш ҳақидаги карорини «хатарли ва ахмокона» деб атади. Чунки – деди де Вильпен – ба коалиция оламда терроризм ўчоги кўпайишига хизмат килади.

Францияда юз берган охирига хавфсизлик ходисаларини шархлар экан де Вильпен бундай деди: «Европа ва Кўшма Штатларнинг Афғонистондаги уруш тажрибасидан сабоқ олиши вақти келди, чунки 2001 йилда – яъни Афғонистонда Америка урушу бошланган пайтда – бизда битта асосий террор ўчоги бор эди, хозир эса ўтган 13 йил давомида Афғонистон, Ирок, Ливия ва Малида ўtkазилган ҳарбий амалиётлардан кейин бир-бирига зид сиёсаларимиз сабабли бизда 15 террор ўчоги пайдо бўлиб қолди».

Де Вильпеннинг фикрича 2003 йилда Ирокка қарши қилинган «Американинг ўйламай килинган уруш» Ирокнинг собик бош вазири Нурий Моликий режимига кўллаб-куватлов кўрсатди, Моликий эса ўз навбатида «суннийлар билан шиалар ўртасидаги тоғифачилик ўйини»дан фойдаланди. Вильпен «Исломий Давлат ташкилоти курдатининг тез юксалиб бораётганидан» огоҳлантириди, «чунки – деди у – бу ташкилот азъолари сони бир неча ой олдин бир неча мингга етган бўлса, хозир уларнинг сони 20 минг билан 30 минг орасидадир, бу ҳам биздаги зиддиятлар натижасидир».

Бу француз масъули «терроризм»дан азият чекаётган ва «чукур кризислар»ни бошдан кечираётган минтақада уруш олиб бориш оқибатидан огоҳлантириб, бу нарса «оловга мой сепишдеклар» деди. У яна «Биз бу урушда бир неча террорчи жамоатларнинг бизга қарши бирлашиши ҳатарига кирмокдамиз ва уларга уларга кутмаган хизматларни кўрсатмоқдамиз» деди.

Унинг фикрича жангнинг янги ўчогини очишига асосланган Фарб сиёсаларини танқид килиш борасида де Вильпен бундай деди «Фарб бугун Ирок ва Сурияда ИШИД эълон килган халифаликка қарши уруш олиб бормоқда, эртага эса террорнинг яна бир бошқа ўчогини очамиз, охир оқибатда Ливиядаги халифаликка қарши яна бир уруш олиб боришимиш керак бўлади ва хоказо». У бундай деб қўшимча қилди: «Биз кирадиган ҳар бир урушда террорчилик таҳдидларига жавоб зарбаси беришдаги ожизлигимиз ва лаёкатсизлигимизни муолажа килиш учун яна бир урушга киришимизга тўғри келади, шунинг учун менинг фикримча Америка президенти Барак Обаманинг учинчи уруш олиб бориш учун коалиция тузиш ҳақидаги карори ахмокона ва хатарли бўлади».

Ал-Ваъй: де Вильпен айтган нарсалар аччик ҳақиқатнинг бир қисмидир, Фарб бу ҳақиқатни яширишга ёки одамларни ундан чалғитишга уринмоқда. Яъни Фарб сиёсалари «террор» ходисаларини жўжадек очиб чиқариш ортида турибди. Лекин бундан ҳам муҳимроги Фарб сиёсалари унинг ахмокона кеккайган капиталистик мустамлакачилик аклияти мағзидан келиб чиқаётганини тушуниб этишдир. Шунинг учун Исломий Уммат Фарбнинг бу сиёсаларига бутунлай қатъият ва кескинлик билан қарши туриши вожиб. Ўшанда Уммат Фарбнинг бурнини ерга ишқаб уни мусулмонлар ҳуқуқини ва уларнинг муқаддас нарсаларини хурмат килишга мажбур килади. Бунга эса модомики Ислом билан бошқарув йўқ бўлиб тураверар экан ва малай рувайбизалар мусулмонлар ишларини идора килишда ва ўзларининг қарорлари билан зўравонлик килишда давом этишаверар экан ҳеч қачон эришилмайди. □

